COLEGIUL NAȚIONAL MILITAR
„TUDOR VLADIMIRESCU” - CRAIOVA

NUMĂR OMAGIAL
TUDOR VLADIMIRESCU

ORIZONT CULTURAL

Nr. 1 / 2021

Editura else
Craiova, 2021

Copyright ©2021, Editura **else**

COLEGIUL NAȚIONAL MILITAR „TUDOR VLADIMIRESCU” CRAIOVA
Revista *ORIZONT CULTURAL, Nr. 1 / 2021*

Responsabilitatea pentru conţinutul articolelor publicate revine în exclusivitate autorilor

Colectivul de redacţie

Elev plutonier-adjutant **MARCIUC Ionel Ştefan**, clasa a XII-a D
Elev plutonier **STANCIU Nicolae Robert**, clasa a XII-a A
Elev sergent **MOCANU Miruna Camelia**, clasa a XI-a A
Elev sergent **BIȚÎNĂ Andreea-Alexia**, clasa a XI-a E
Elev **GEORGESCU Ana Ruxandra**, clasa a IX-a B

Coordonatori

prof. CADEA Nori Ionela
prof. PRETORIAN Cristina
prof. GRIGORIE Otilia
prof. POPA Daniela-Maria
prof. MARCU Alexandra
prof. IONESCU Florin

Redactor-şef

prof. CADEA Nori Ionela
prof. PRETORIAN Cristina

Editura **else**
Telefon: 0744 55 83 06
e-mail: editura_else@yahoo.com
www.edituraelse.ro

GRAFICĂ ŞI MACHETARE
ȚENEA FLORIAN DARIE - 0744.771.779

ISSN: 2784 – 1138
ISSN-L: 2784 – 1138

SUMAR

- Cuvântul ÎPS Acad. Dr. IRINEU, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei 4
- Mesajul adresat de Comandantul Comandamentului Comunicațiilor și Informaticii - General de brigadă inginer Nicolae MARIA-ZAMFIRESCU 6
- Tudor Vladimirescu – conducătorul oastei revoluționare „Adunarea Norodului" - Gl. mr.(r) prof. univ. dr. Ion PÂLȘOIU 7
- 1821. Tabăra pandurilor de la Țânțăreni - Prof. univ. dr. Vladimir OSIAC 10
- „Să știe, să poată, să facă, să fie..." - interviu cu locțiitorul pentru Resurse al șefului Statului Major al Forțelor Terestre, General de brigadă Liviu Marian MAZILU 13
- TABLOUL UNEI EPOCI ISTORICE 16
  - ✓ Viața cotidiană a elitei românești la începutul secolului al XIX-lea. Lux și ostentație
  - ✓ Craiova în zorii epocii moderne
- PROFIL DE REVOLUȚIONAR 20
  - ✓ Tudor despre el însuși. Tudor văzut de contemporanii săi. Tudor în viziunea istoricilor și a scriitorilor noștri.
  - ✓ Tudor Vladimirescu – revoluționar creștin și om al lui Dumnezeu
  - ✓ Istoria celui mai cunoscut portret al lui Tudor Vladimirescu
- COLABORATORII LUI TUDOR 26
  - ✓ Iancu Jianu – un nume devenit legendă
  - ✓ Moștenire sacră lăsată de Tudor lui Ianache Cacaleșeanu
  - ✓ Petrache Poenaru – în rândurile pandurilor lui Tudor Vladimirescu
- AMPRENTE ÎN TIMP 33
  - ✓ Omagierea lui Tudor Vladimirescu cu ocazia semicentenarului și centenarului Revoluției de la 1821. Serbările naționale din 1921
  - ✓ Locuri ale memoriei. Casa Memorială „Tudor Vladimirescu" din comuna Vladimir, județul Gorj
  - ✓ Locuri ale memoriei. Umbra lui Tudor la Prejna
  - ✓ Locuri ale memoriei. Plaiul Cloșanilor – locul în care Tudor și-a început cariera în administrație
  - ✓ Locuri ale memoriei. Cula de la Cerneți – casa de suflet și de prestigiu a lui Tudor Vladimirescu
  - ✓ Monumente de for public. Monumentul de la Padeș – simbol în piatră eternă
  - ✓ Monumente de for public. Monumentul din Târgu Jiu
  - ✓ Monumente de for public. Urme ale trecerii lui Tudor Vladimirescu prin București
  - ✓ Troița lui Tudor Vladimirescu. Avatarurile unui element-simbol al orașului Târgoviște
- INCURSIUNE ÎN LUMEA CONDEIELOR 46
  - ✓ „Mugur, mugur, mugurel"- suspinul unei țări întregi
  - ✓ Tudor și pandurii săi în literatură
  - ✓ Ilie Sălceanu – „Umbra slugerului Theodor"/recenzie
  - ✓ Bucura Dumbravă – „Pandurul"/recenzie
  - ✓ Paul Constant – „Tudor Vladimirescu"/recenzie
- TUDOR VLADIMIRESCU – REPERE TEATRALE ȘI CINEMATOGRAFICE 53
  - ✓ „TUDOR"/cronică de film
  - ✓ Din culisele filmului „TUDOR"
  - ✓ Personalitatea lui Tudor Vladimirescu reflectată în arta dramatică
- DICȚIONAR DE TERMENI ISTORICI FOLOSIȚI ÎN EPOCA REVOLUȚIEI 56
- ȘTIAȚI CĂ...? 58
  - ✓ ...Tudor Vladimirescu a avut mai multe inele sigilare inedite?
  - ✓ ...personalitatea lui Tudor a fost reflectată în filatelie, cartofilie, notafilie și numismatică?
  - ✓ ...există o navă ce poartă numele marelui pandur?
- CONCURSUL „TUDOR VLADIMIRESCU 200" 63

ÎPS Acad. Dr. IRINEU, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

Pe bună dreptate se poate afirma faptul că recolta unui an depinde foarte mult de primăvară, întrucât atunci se însămânțează pământul. Colegiul Militar, elevii, profesorii, părinții, cu toții poartă în minte și în suflet sămânța cea bună, valorile naționale creștine importante din viața noastră, printre care și evenimentul împlinirii a 200 de ani de la Revoluția lui Tudor Vladimirescu.

Şcoala militară în Craiova are un început străvechi.

În anul 1881, este pusă piatra de temelie a viitorului liceu militar, prin înființarea, la data de 1 septembrie, a Şcolii Fiilor de Militari din Craiova – având ca patroni spirituali pe „Sfinții împărați Constantin şi Elena" - instituție inaugurată în anul 1885, prin prezența la manifestările oficiale a regelui Carol I. La 20 august 1902, şcoala s-a transformat în Gimnaziul Fiilor de Militari ,,D.A. Sturdza", iar la 1 aprilie 1914, instituția a primit denumirea Liceul Militar ,,D.A. Sturdza". Activitatea Liceului Militar ,,D. A. Sturdza" a continuat până în anul 1948, atunci când a fost desființat.

În anul 1978, liceul a fost reînființat si a primit denumirea onorifică de ,,Tudor Vladimirescu". A urmat o perioadă plină de realizări, devenind, cu fiecare an, unul dintre cele mai prestigioase licee, atât pe plan local, cât şi național. În anul 1998, Liceul Militar ,,Tudor Vladimirescu" a fost desființat.

În anul 2016, avea să fie repus în lumină Colegiul Național Militar din Craiova cu denumirea onorifică „Tudor Vladimirescu" și având ca patron spiritual pe Sfântul Mare Mucenic Gheorghe.

Dintre cele mai emoționante momente din istoria liceului poate fi evidențiat unul, anume cel petrecut în anul 1923, când elevul fruntaş furier din clasa I-a Amilcar Săndulescu a fost selecționat pentru a participa la ceremoniile dedicate eroului necunoscut. Acesta a rămas în memoria colectivă prin cuvintele rostite la oficierea slujbei religioase: ,,Acesta este tatăl meu". Liceul a preluat monumentul funerar al lui Amilcar Săndulescu, precum şi simbolul de eroism al neamului românesc, pe care l-a întruchipat fiul eroului necunoscut.

Stăruința și grija pentru învățământ, spiritualitate, cultură și morală au animat bunul nume al unor personalități ilustre care au absolvit Colegiul Militar. Prin excelență, numele atâtor și atâtor bărbați de seamă întregesc tradiția performanței în acest colegiu.

Și, după cum afirmă Sfântul Apostol Pavel: *Având împrejurul nostru atâta nor de mărturii* (Evrei 12,1), poate fi demn de apreciere întreg efortul depus în procesul de instruire a tinerilor panduri din toate timpurile.

Tocmai de aceea, nu pot fi trecute cu vederea realizările pline de succes materializate în numeroase premii la olimpiadele și concursurile locale, județene și naționale, acestea constituind o frumoasă carte de vizită care face cinste, dar și responsabilizează profesorii și elevii școlii, deopotrivă. Sunt remarcabile profesionalismul și dăruirea cadrelor didactice, implicarea lor în desfășurarea întregului act educațional, acestea făcând ca bunul nume al Colegiului Național Militar „Tudor Vladimireascu"

din Craiova să dăinuie și să sporească permanent, această instituție devenind unitate de învățământ etalon la nivel național.

Copiii, tinerii elevi panduri, sunt rodul acestor rezultate de excepție, știut fiind faptul că lor trebuie să li se acorde o grijă deosebită. Tinerelor generații de panduri le revine sarcina de a ridica tradiția, istoria, cultura și civilizația pe o nouă treaptă de progres. În această școală elevul a învățat și învață despre valorile patriei străbune înrădăcinate într-un crez aparte: crezul omului credincios familiei, bisericii și țării. Aceste valori transmit esența faptului că nu putem deveni exemple ale lumii de mâine fără să adunăm, fără să ne însușim și fără să cultivăm în propria conștiință, deopotrivă, tezaurul spiritual al trecutului împreună cu trăsăturile și valorile spirituale ale societății de mâine. Este esențial ca tinerii de astăzi să acumuleze creator tot ce a realizat mai valoros și mai bun în domeniul cunoașterii șirul generațiilor anterioare, pentru a-și îmbogăți cu tezaure propria personalitate.

Acum 200 de ani, tânărul, proaspătul și entuziastul pandur Tudor Vladimirescu a împlinit aspirațiile profunde, trăite de-a lungul istoriei, ale românilor din Țara Românească, în special ale românilor din Oltenia.

El însuși a fost un om profund credincios și religios, dovadă fiind legăturile purtate cu Biserica în acea perioadă (se spovedea la ieroschimonahul Chiriac Râmniceanu). Este consemnat în istorie faptul că Tudor Vladimirescu a ctitorit numeroase biserici și a lăsat prin testament sprijin financiar pentru lăcașurile de cult din Sfântul Munte Athos și de la Ierusalim. A acumulat o cultură solidă, ancorată în valorile susținute și promovate de Biserica mamă, iar ideea unității de credință și de patrie avea să-l marcheze pe tot parcursul vieții sale. Susținut de către preoții vremii și de către mai multe mănăstiri (mănăstirile fortificate de la Motru și Strehaia din Oltenia, tabăra militară fortificată de la Mănăstirea Cotroceni din București etc.) și urmând preceptele: să trăiești cinstit, să nu dăunezi altuia și să dai fiecăruia ce i se cuvine (*Honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere* – juristul Ulpian), programul său social, care a urmărit recâștigarea libertății și reinstaurarea spiritului de dreptate, a manifestat vii reverberații care s-au extins foarte rapid și au avut ecou în toate provinciile românești.

Haina virtuților care a îmbrăcat personalitatea lui Tudor Vladimirescu devine model de viețuire și de cinstire pentru noi toți până astăzi, așa cum ne învață Sfântul Apostol Pavel: *Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le credința*. (Evrei 13, 7).

Evenimentul marcant al Revoluției lui Tudor Vladimirescu de atunci nu constituie doar materializarea unor țeluri socio-culturale sau politico-economice, ci, mai mult, reprezintă pecetluirea în mod vizibil a unității de rădăcină a întreg sufletului omenesc, încât se poate glăsui împreună cu Sfântul Apostol Pavel: *Lupta cea bună m-am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit*. (2 Timotei 4, 7)

Astăzi retrăim dorința de a fi mai buni, dorința de unitate într-un cuget și într-o simțire prin acțiunile care au drept scop neuitarea înaintașilor noștri ca făgăduință a trăirii vii a omului credincios de mâine.

Așa cum este firesc, misiunea de elev pandur onorează, înnobilează, dar mai ales responsabilizează și îndeamnă la un mod de viață aparte, la dorința de a fi exemplu pentru ceilalți. Este de felicitat inițiativa de a marca trecutul glorios al înaintașilor noștri printr-o multitudine de activități de marcă regăsite în numărul omagial al acestei reviste. Dorim ca, prin gândul nostru, dar mai ales prin rugăciunile fierbinți pe care noi și preoții slujitori le înălțăm către Mântuitorul Hristos, Preasfânta Treime să reverse asupra tuturor duhul înțelepciunii, spre deschiderea și spre luminarea minții în primirea învățăturilor celor bune și celor de folos ieri, azi și în veac.

***ÎPS Acad. Dr.* IRINEU,**
Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei

MESAJUL ADRESAT DE COMANDANTUL COMANDAMENTULUI COMUNICAȚIILOR ȘI INFORMATICII

La ceas aniversar, când sărbătorim 200 de ani de la Revoluția condusă de Tudor Vladimirescu, adresez tuturor cadrelor militare, profesorilor, personalului civil contractual și elevilor Colegiului Național Militar „Tudor Vladimirescu" un călduros salut, cu îndemnul de a scrie o nouă filă de istorie în cartea deschisă de bravul pandur al cărui nume dă onoare acestei instituții.

În acest context, ca absolvent al acestei prestigioase instituţii, rememorez primii paşi dintr-o carieră militară de aproape patru decenii. Sunt convins că același entuziasm adolescentin, dublat de emoțiile debutului în viața militară, v-a animat și pe dumneavoastră atunci când ați devenit elevii acestui colegiu. Se cuvine a fi evidențiate eforturile susținute pe care le faceți și trebuie admirat faptul că ați conștientizat că recunoașterea și aprecierea se pot dobândi numai prin muncă asiduă. Cariera militară înseamnă mai mult decât disciplină, loialitate, rigoare, curaj, implicare și o bună pregătire de specialitate, înseamnă, mai presus de toate, solidaritate și dăruire de sine – chiar până la sacrificiul suprem, dacă va fi nevoie. A fi militar înseamnă să păstrezi etern în suflet valorile ţării în slujba căreia ţi-ai dedicat anii cei mai frumoși ai vieții.

Reînfiinţarea Colegiului Național Militar „Tudor Vladimirescu" la 21 aprilie 2016 a fost pentru Comandamentul Comunicațiilor și Informaticii atât o provocare în realizarea infrastructurii, bazei didactice și a sprijinului logistic necesar, cât și o onoare în a reînnoda tradițiile de 140 de ani ale „Școlii fiilor de militari", înființată în 1881 la Craiova.

În prezent, vă desfășurați activitatea într-o eră a globalizării și a digitalizării, care aduce provocări specifice tuturor domeniilor de activitate, fapt ce presupune ca preocupările noastre de bază să fie canalizate către utilizarea tehnologiei informației, a roboticii și a inteligenței artificiale, care sunt într-o permanentă și accelerată schimbare și care necesită noi cunoștințe și abilități.

General de brigadă inginer
Nicolae MARIA-ZAMFIRESCU

Astăzi, la ceas aniversar, vă asigur de întregul meu respect pentru tot ceea ce faceți și vă îndemn la creativitate și inovație cu îndrăzneală. Felicit întregul personal, cadre militare, profesori, soldați gradați profesioniști, personal civil și elevi și vă adresez sincere urări de sănatate dumneavoastră, dar și familiilor dumneavoastră care ne-au fost alături în fiecare moment!

La mulți ani!

TUDOR VLADIMIRESCU – CONDUCĂTORUL OASTEI REVOLUȚIONARE „ADUNAREA NORODULUI”

Tudor Vladimirescu s-a născut în 1780 în Vladimirii Gorjului, unde a învățat și primele slove de la preotul din sat. Pe la 10-12 ani, pleacă la Craiova să lucreze la dascălul Lupu, un „condicar”, de la care a mai deprins ceva învățătură, iar ulterior este primit ca „fecior de casă” la boierul Ion Glogoveanu. Copilărind alături de fiul boierului, pe nume Nicolae, și-a adăugat învățătură de la dascălul ce-l pregătea pe Nicolae.

Tudor deprinde meșteșugul negoțului, devenind unul dintre cei mai cunoscuți întreprinzători olteni, făcând negoț chiar și peste graniță, până la Pesta și Viena. Știa câteva limbi străine. Cu ceva avere acumulată și pe baza experienței de agricultor, reușește să devină „îngrijitor de moșie, om de încredere al boierului Glogoveanu, arendaș, vătaf de plai (subprefect) de Mehedinți, în perioada 1806-1820, ctitor de biserică”[1]. Reușește și cumpărarea unei moșii. Călătorea mult în țară și peste hotare, ceea ce i-a permis să cunoască atât realitățile autohtone, nevoile neamului său, cât și contextul politic internațional. Legase o strânsă prietenie cu intelectualii Nicolae Stoica de Hațeg, Gheorghe Lazăr și Episcopul de Argeș, Ilarion, împrumutând „cărți de înțelepciune” de la fiecare. Își consolidase și cunoștințele juridice. Astfel, va fi reprezentant al boierului Glogoveanu într-un proces pe care acesta îl avea la Viena.

La 18 ani, Tudor Vladimirescu se înscrie, potrivit tradiției, în corpul de oaste al pandurilor, ajungând căpitan de panduri. Cu inteligență și pricepere în conducerea oamenilor, a deprins cu ușurință folosirea armelor, ajungând un bun comandant în războiul ruso-turc din 1806-1812. Apreciat de generalii ruși, a fost înaintat la gradul de locotenent în armata rusă și decorat cu ordinul „Sfântul Vladimir”.

Tudor Vladimirescu a fost un precursor al constituirii armatei române moderne, fiind comandantul primei subunități militare, „Batalionul I de panduri Mehedinți”. „Tudor era un bărbat serios și gânditor, om energic și drept, sincer și activ, scurt la vorbă și bogat la minte”, povestea un pandur de-al lui, din Cerneți, Dumitru Bresniceanu. Era „vestit pretutindeni de om drept, serios, aspru și câteodată crud”, îl caracteriza aghiotantul său, Mihai Cioranu. Era un om „bine legat, de o constituție robustă, cu fruntea lată și încrețită, sprâncene groase și cam lăsate pe ochii căprui, cu o căutătură cruntă ce insufla respect și frică.” este portretul creionat de Constantin Aricescu, din descrierile realizate de Petrache Poenaru, secretar în cancelaria lui Tudor în timpul revoluției. Același Aricescu descrie și costumația purtată de Tudor în vremea revoluției: căciulă dreaptă și înaltă, cămașă albă, pieptar cu șireturi negre, dulamă încopcită de culoare „negru-verde și lungă până sub genunchi”. În picioare, cizme lungi. Ca armament, avea o sabie turcească și două pistoale.

Gl. mr.(r) prof. univ. dr.
Ion PÂLȘOIU

[1] G. D. Iscru, *Revoluția de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu,* București, Casa de editură și librărie N. Bălcescu, 2000, p.30.

Pregătirile politice ale Revoluției au fost însoțite și de cele de ordin militar. Tudor, care era „om al războiului", înțelesese necesitatea făuririi unei armate românești redutabile. Înainte de declanșarea revoluției, el a început recrutarea de oșteni, cu sprijinul unor căpitani cunoscuți și respectați de mase și și-a făurit un adevărat „depozit de arme și muniții, arme de foc individuale, puști, pistoale, arme albe, săbii, lănci, suliițe și unelte de muncă transformate în arme – coase, furci, securi, topoare – în cula de la via sa de lângă Cerneți"[2], ca și la casa Răeștilor din localitatea Gornovița.

Instruirea trupelor revoluționare s-a executat atât în taberele de la Țânțăreni, Slatina și Cotroceni, cât și pe timpul deplasării. Pregătirea de luptă cuprindea exerciții de luptă corp la corp, exerciții de tragere cu armamentul de infanterie și învățarea de procedee privind apărarea sau atacul unor obiective. Disciplina era o componentă a pregătirii, cu accent pe importanța executării ordinelor și abținerea de la încălcarea acestora, fiind sancționate cu severitate abuzurile și abaterile, pentru care înființase un „tribunal militar".

El a preconizat introducerea unei solde „o leafă ușoară", măsură de esență modernă menită să asigure întreținerea unui corp de cadre și a unui nucleu de oaste permanentă.

După activitățile de pregătire a revoluției, Tudor a stabilit resursele bănești necesare, acestea provenind din bani proprii și împrumutați de la prietenii săi, negustori din zona Olteniei, Cerneți, Orșova și Vâlcea, toți susținători ai cauzei comune.

Caracterul popular al oastei revoluționare reiese din modul în care s-a desfășurat operația de mobilizare a efectivelor. Oastea era formată din panduri recrutați dintre moșneni (țărani liberi) și dintre clăcași, având o structură de comandă și structuri de luptă specifice vremii: infanteria, cavaleria, artileria și unele elemente embrionare de geniu și servicii.

Infanteria formată din panduri a fost structurată conform sistemului zecimal pe Regimente, a câte o mie de luptători, sub comanda unui colonel. Cuprindea 10 Companii (căpitănii) a 100 de oameni, având în frunte un căpitan. Cavaleria, alcătuită în majoritate din arnăuți și panduri, era organizată pe Escadroane, numite tot căpitănii, constituite în subunități de 50-100 luptători. „Artileria dispunea de piese de artilerie de la trei la șapte tunuri, având comandant pe căpitanul Ienache Cacaleșeanu"[3]. Subunitățile specializate în amenajări genistice au executat lucrări pentru buna desfășurare a marșului, de consolidare a taberelor de concentrare de la Țânțăreni și Cotroceni și lucrări de întărire în zona subcarpatică a Olteniei.

În dimineața zilei de duminică 23 ianuarie 1821, Tudor Vladimirescu, însoțit de oamenii săi, înarmați, a ajuns la Padeș și a lansat prima Proclamație revoluționară, „**Proclamația de la Padeș**"[4]. Timp de patru zile, Tudor a strâns sub comanda sa peste 600 de panduri, constituind primul corp de ostași. Tudor, în fruntea pandurilor, a început deplasarea către București, pe drumul Craiovei, iar la Motru se adunaseră deja 1.500 de panduri.

„Adunarea norodului", pe timpul deplasării, creștea ca o apă care-și adună pâraiele și, apoi, râurile, iar când a ajuns la Țânțăreni, la 4 februarie, număra peste 5.000 de oameni. Îndelungata staționare a lui Tudor cu „adunarea norodului" la Țânțăreni, în perioada 4-28 februarie, a permis întărirea, organizarea și pregătirea temeinică a forțelor revoluționare. Mănăstiri și schituri din Oltenia, în special pe direcția gândită de înaintare, au fost aprovizionate, întărite cu efective și pregătite pentru rezistență. Tudor a luat măsuri pentru creșterea efectivelor de panduri prin recrutare din rândurile populației din zona Olteniei. Efectivele „adunării norodului", la Slatina, erau de aproximativ 8.000 de oameni, și au început marșul către București, în ziua de 10 martie[5], înaintând 20-25 kilometri pe zi și ajungând la Cotroceni – marginea Bucureștiului – la 18 martie, unde și-a instalat tabăra, cu un efectiv de peste 16.000 de oameni.

În fruntea „adunării norodului", Tudor intră în București în ziua de 21 martie. În mână avea o pâine mare, ca semn de belșug și bunătate, în dreapta sa, un preot purta „crucea dreptății, a jertfei și suferinței", iar un pandur ducea „steagul cel mare al revoluției".

Nicolae Bălcescu sublinia că revoluția condusă de Tudor a scăpat pe români de fanarioți și a

[2] C. D. Aricescu, *Istoria revoluțiunii române,* Craiova 1874, p.26.
[3] D. Bodin, *Tudor Vladimirescu în lumina izvoarelor italiene*, București, 1943, p.48.
[4] Mircea Radu, *Tudor Vladimirescu și Revoluția din Țara Românească*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1978, p. 212.
[5] Ion Neacșu, *Oastea pandurilor condusă de Tudor Vladimirescu din 1821*, Studii și referate privind istoria României, București, 1954.

cerut ca țara să-și recapete vechile sale drepturi: „Poporul cere ca puterea să se ia din mâinile lor, ca tot românul să fie liber și egal în țara lui; într-un cuvânt, cere ca statul să se facă românesc, cere domnirea democrației”[6]. Tudor a reușit să organizeze o forță militară modernă, cu structuri permanente ale armelor de bază ale epocii, capabilă să contracareze atât opoziția internă, cât și intervenția armată străină contrarevoluționară. Tudor a realizat un dispozitiv de apărare strategic, organizând rezistențe întărite în cule și mânăstiri din Oltenia, precum și în taberele de la Țânțăreni și Cotroceni. Acțiunile militare desfășurate în 1821 au avut o amplă dezvoltare spațială, cuprinzând teritoriul dintre Carpați și Dunăre. Conducerea revoluționară a preluat conducerea administrativă în localitățile și în districtele țării, a contracarat acțiunile perturbatoare eteriste, precum și forțele contrarevoluționare din interior. Experiența acțiunilor revoluționare din 1821 a constituit o sumă importantă de învățăminte în procesul generării organismului militar modern. Bogdan Petriceicu Hașdeu afirma: „Cu anul 1821 se începe istoria modernă a României; ...se redeșteaptă din dureroasa-i letargie conștiința națională a ramurei latine de pe țermii Dunării”[7].

Tudor Vladimirescu cu pandurii săi, în Bucureşti
Litografie de C. Danielis
Sursa: https://muzeulvirtual.ro/imagini/tudor-vladimirescu/

BIBLIOGRAFIE

1. Aricescu, C. D., *Istoria revoluțiunii române,* Craiova, 1874.
2. Bălcescu, Nicolae, *Opere vol. II,* București, 1882.
3. Bodin, D., *Tudor Vladimirescu în lumina izvoarelor italiene,* București, 1943.
4. Hașdeu, B. P., *Foaia societății românismului*, 1871.
5. Iscru, G. D., *Revoluția de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu,* Casa de Editură și Librărie „Nicolae Bălcescu”, București, 2000.
6. Neacșu, Ion, *Oastea pandurilor condusă de Tudor Vladimirescu din 1821, Studii și referate privind istoria României*, București, 1954.
7. Radu, Mircea T., *Tudor Vladimirescu și Revoluția din Țara Românească,* Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1978.

Gl. mr.(r) prof. univ. dr.
Ion PÂLȘOIU

[6] N. Bălcescu, *Opere vol. II*, București, 1882, pag.109.
[7] B. P. Hașdeu, *Foaia societății românismului*, 1871, p.5.

1821. TABĂRA PANDURILOR DE LA ȚÂNȚĂRENI

În dimineața zilei de 23 ianuarie/4 februarie 1821, Tudor Vladimirescu lansează Proclamaţia de la Padeș, prin care cheamă la luptă împotriva „căpeteniilor noastre atât cele bisericești, cât și cele politicești", indiferent de originea lor socială; promițând pandurilor restabilirea privilegiilor, iar clăcașilor că le va împărți „averile cele rău agonisite ale tiranilor boieri" și tuturor încetarea abuzurilor, slobozenie și ușurarea sarcinilor[1]. Prin obiectivele propuse, imediat și de perspectivă, unele formulate deschis, altele doar enunţate sau subînţelese, programul revoluţiei de la 1821 a cumulat o problematică complexă, de profundă renovare a structurilor sociale și de împlinire a cerinţelor de neatârnare și unitate naţională. Referindu-se la aceste obiective ale revoluţiei, Mihail Kogălniceanu, la deschiderea cursului de istorie naţională, de la Academia Mihăileană din Iași, la 24 noiembrie 1843 aprecia că Tudor Vladimirescu „a ridicat în Valahia steagul naţional, vestind românilor că vremea venise pentru ca ţara să scuture stăpânirea străinilor, să depărteze abuzurile care o rodeau și să dobândească guvern naţional"[2].

La Padeș a fost primul punct de concentrare a pandurilor, ţăranilor, plăieșilor, poterașilor și haiducilor. Pandurii au venit organizaţi pe cete, în frunte cu căpitanii lor. Ideea fundamentală a înrolării și înarmării poporului a fost cu claritate exprimată în Proclamaţia de la Padeș, în care se spune: „Veniţi, dar, fraţilor, cu toţii (…) care aveţi arme, cu arme, iar care nu aveţi arme cu furci de fier și cu lănci. Să vă faceţi degrabă și să veniţi unde veţi auzi că se află adunarea cea orânduită pentru binele și folosul a toată ţara". La Padeș, Tudor Vladimirescu a stat trei zile, până la 25 ianuarie, așteptând cetele de panduri din judeţele Gorj și Mehedinţi, unde trimisese pe D. Gârbea, însărcinat „să răscoale câţi panduri va putea", pe verii săi Golumbeni, pe Ioniţă Cuţescu (cunoscut sub numele Ortopan), pe N. Zoican, pe I. Urdăreanu, pe Radu Mic și alţi oameni de încredere de a recruta „volintiri, mai ales dintre săteni"[3]. În puţine zile, detașamentul de la Padeș a ajuns să numere 600 de panduri. Cu ei a pornit Tudor, la 26 ianuarie, spre Baia de Aramă, unde a avut o scurtă ciocnire cu zapciul V. Strâmbeanu și după ce l-a învins și-a alăturat pandurii de sub ordinele acestuia; apoi a coborât pe valea Motrului și la 27 ianuarie, la Broșteni, s-a unit cu ceata căpitanului Ghiţă Cuţui[4]. Totodată, el a luat o serie de măsuri pentru întărirea și aprovizionarea mănăstirilor Tismana, Strehaia și Motru; iar mai târziu, după ocuparea lor, Horezu, Cozia, Bistriţa, Polovragi, Crasna – făcând din ele puternice fortificaţii care să asigure pe lângă libertatea de mișcare și acţiune a trupelor revoluţionare și posibilitatea organizării unei rezistenţe dârze și îndelungate în faţa unor efective inamice superioare numeric. Mănăstirea Strehaia, de pildă, era apărată de 200 de panduri comandaţi de fratele lui Tudor, Papa Vladimirescu.

În data de 4 februarie, oastea pandurilor a sosit la Ţânţăreni, unde s-a instalat în tabără, pentru concentrarea, instruirea și organizarea militară a tuturor participanţilor la revoluţie[5]. Localitatea Ţânţăreni, aflată la interferenţa dealurilor cu câmpia, era situată într-o regiune cu bune comunicaţii și posibilităţi de aprovizionare, înlesnind în cazul unui atac superior numeric, o retragere activă pe aliniamente succesive spre regiunea muntoasă. În timpul staţionării, oastea pandurilor a sporit la peste 4 000 de panduri (ce luptau pedeștri) și 500 de călăreţi. Staţionarea relativă îndelungată a lui Tudor Vladimirescu la Ţânţăreni, între 4 și 28 februarie, a fost dictată de considerente politice, organizatorice și diplomatice. În această tabără, Tudor a avut în vedere crearea mai întâi a unui nucleu armat permanent, cu o structură în care să fie cuprinse principalele arme ale vremii: infanteria, cavaleria, artileria și unele elemente embrionare de geniu.

---

[1] Dinu C. Giurescu, coordonator, *Istoria României în date*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2003; Dan Berindei, *Revoluţia română din 1821*, Bucureşti, Editura Academiei, 1991; Andrei Oţetea, *Tudor Vladimirescu și revoluţia din 1821*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1971.

[2] Mihail Kogălniceanu, *Scrieri istorice*, vol. II, Bucureşti, 1976, p. 396.

[3] Apostol Stan, *Renaşterea armatei naţionale*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1979, p. 172.

[4] Dan Berindei, Traian Mutaşcu, *Aspecte militare ale mişcării revoluţionare din 1821*, Bucureşti, Editura Militară, 1973, p. 55.

[5] G.D. Iscru, *Revoluţia română din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu*, Bucureşti, Casa de Editură și Librărie „Nicolae Bălcescu", 2000, p. 106-112.

Infanteria a fost structurată, conform sistemului zecimal, pe regimente (polcovnicii), fiecare a câte 1000 de militari, iar regimentul cuprinde 10 companii (căpitănii) a câte 100 militari fiecare. Cavaleria, care la Ţânţăreni se afla sub comanda lui Hagi Prodan și Dimitrie Macedonschi, era alcătuită în majoritate din arnăuţi și era organizată pe escadroane (cele de arnăuţi aveau 50-200 de oameni, iar cele pandurești 100 de oameni). Artileriștii dispuneau de două tunuri; când pandurii vor ajunge la București, numărul acestora se va ridica la șase, comandant a fost numit căpitanul Ienache Cacaleţeanu. În oastea lui Tudor au existat și elemente specializate în amenajări genistice: la Ţânţăreni, inginerul Franz Klinger a consolidat și fortificat tabăra militară.

Înzestrarea cu armament a oastei pandurilor era foarte variată. O parte a pandurilor erau înarmaţi cu arme de foc – puști și pistoale, alţii – și mai ales ţăranii – cu lănci, coase, ghioace, furci de fier, topoare etc.; iar călăreţii, cu săbii. În ceea ce privește îmbrăcămintea, oastea revoluționară nu avea un echipament militar special. Componenţii ei erau îmbrăcaţi în straie tradiţionale, ţărănești: căciulă, mintean încins cu brâu roșu, iţari, ghebă cu găitane și ţușlugi[6].

În compoziţia oștirii revoluţionare au intrat[7]: a. panduri – ce proveneau atât din sate de moșneni, cât și de clăcași – în proporţie de 75%; b. micii boieri; c. arnăuţi de sub comanda principală a lui D. Macedonschi – aceștia fiind în număr de 500-600 de oameni[8]; d. ţărani transilvăneni, numiţi în documentele vremii fie „ungureni", fie „dezertori din Transilvania"; e. locuitori sud-dunăreni[9]. În temeiul unor date statistice parţiale s-a demonstrat că o contribuţie deosebită la formarea oastei pandurilor a avut-o judeţul Mehedinţi[10]. Din totalul de 110 sate răsculate în întreaga Oltenie, 88 erau din judeţul amintit; 9 din judeţul Dolj; 9 din Gorj și 4 aparţineau judeţului Vâlcea. De asemenea, compoziţia socială a corpului de comandanţi era foarte diversificată. Pe lângă panduri au fost promovaţi în funcţii de răspundere ţărani clăcași – 11 căpetenii, târgoveţi și negustori – 8 căpetenii, boiernași (neamuri, mazili căminari, vătafi de vistierie ș.a.) – 52 de căpetenii etc[11].

Conducătorul revoluţiei a știut să insufle încredere și să atragă masele de partea sa. Ioan Roșianu, un bătrân, își amintea în legătură cu atitudinea pe care ţăranii o aveau în timpul revoluţiei de la 1821, în vremea când era copil, cum în satul Jupînești, „ducând fân de la moșia Filișanului la tabăra lui Tudor de la Ţânţăreni, femeile și bătrânii din partea locului i dedeau ouă roșii și colaci, fiind în sărbătorile Paștelor și ziceau: Ţine, Ioniţă, să fie de pomană lui Tudorin, că ne-a scăpat de bir". Vladimirescu a stâns metodic provizii, care erau consumate pe de o parte de cei din tabăra de la Ţânţăreni, iar pe de alta erau depozitate în mănăstirile întărite în care așezase garnizoane de panduri[12].

Staţionarea de la Ţânţăreni a fost folosită de Tudor pentru întărirea și organizarea mai bună a forţelor armate, pentru recrutarea de noi oșteni, pentru fortificarea, în continuare, a întregii Oltenii, cât și pentru clarificarea înţelegerilor purtate cu Divanul Ţării Românești. Din tabăra de la Ţânţăreni, Tudor a căutat să supună sau să „colaboreze" și cu celelalte forţe armate, aflate, mai ales, în Craiova. El va căuta să ajungă la o înţelegere și cu Ioan Solomon, „cârcserdarul" judeţului Dolj, comandantul a 600 de panduri călări, dintre cei mai experimentaţi în mânuirea armelor. Contopirea celor două corpuri ostășești se va face la Slatina, când Tudor începuse marșul strategic spre București.

Întărindu-și puterea militară – prin consolidarea „Adunării norodului" –, Tudor Vladimirescu a dat semnalul, la 28 februarie 1821, de executare a marșului spre București. În ziua de 21 martie, Tudor Vladimirescu a intrat în București. În frunte era purtat steagul desfășurat a oastei pandurilor – ce avea flamura „de mătase albă foarte fină, căptușită cu mătase albastră" și „trei ciucuri de mătase în culorile naţionale – și o pâine – simbol al belșugului. Comandirul era – după cum scrie Aricescu – în fruntea pandurilor săi, „renumiţi

[6] I. Neacșu, *Oastea pandurilor condusă de Tudor Vladimirescu în răscoala din 1821*, în „Studii și referate privind istoria României", partea a II-a, 1954, p. 1022.
[7] Dan Berindei, Traian Mutașcu, *op. cit.*, p. 59.
[8] G.D. Iscru, *op. cit.*, p. 108.
[9] I. Neacșu, *Oastea pandurilor...*, p. 1009.
[10] *Idem*, *Participarea locuitorilor satelor din Oltenia la răscoala din 1821*, în „Studii", 1958, nr. 2, p. 99.
[11] *Idem*, *Oastea pandurilor*, p. 1011.
[12] Apud Dan Berindei, *op. cit.*, p. 105.

pentru curajul și statura lor". Timpul fiind frumos, pe străzile pe unde treceau pandurii, cât și pe dealul Mitropoliei, „erau grămădiţi mulţime de privitori curioşi"[13]. Intrarea lui Tudor în Capitală în fruntea oastei sale a avut în mod evident semnificaţia predării întregii ţări sub conducerea „Adunării norodului". Tudor va rămâne aici până la 15/27 mai, guvernând ţara ca un autentic conducător revoluţionar. „Am hotărât (…) – se adresa el poporului – să ocârmuiesc pre toţi ce au încins arme din parte a tot norodul, spre zdrobirea și încetarea a fiecăruia jaf și nedreptate ce aţi cercat până acum din pricina oblăduitorilor domni ce au stătut"[14].

Tudor a avut capacitatea de a cuprinde situaţia în ansamblul ei, de a înţelege schimbările ce se petreceau în domeniul politico-militar general și de a le face faţă prin măsuri militare corespunzătoare. Pătruns de simţul realităţii, el a ştiut să-și proporţioneze în mod just scopul cu mijloacele, a acţionat repede și cu hotărâre și a luat întotdeauna măsurile cele mai potrivite pentru rezolvarea noilor situaţii create în cursul desfășurării revoluţiei. Tudor Vladimirescu își asuma, conştient, întreaga responsabilitate a declanșării și organizării revoluţiei. O va mărturisi deschis mai târziu, în faţa celor care se erijau în judecători ai faptelor sale: „Eu, spunea el, nu mă tem de moarte; am înfruntat moartea în mai multe rânduri. Mai înainte de a fi ridicat steagul spre a cere drepturile patriei mele, m-am îmbrăcat cu cămașa morţii"[15]. Și moartea violentă nu 1-a ocolit. Datorită intrigilor ţesute, de căpeteniile eteriste, Tudor, în urma unui complot, a fost capturat de căpitanii lui Alexandru Ipsilanti (21 mai/2 iunie) și apoi ucis mișelește în noaptea de 26 spre 27 mai/7 spre 8 iunie 1821. *Astfel a fost curmată prin trădare viaţa lui Tudor, fără nici o cercetare și fără nici o formă de judecată* – comentează rusul I.P. Liprandi. Iar marele istoric Nicolae Iorga (cel ce avea să sfârșească în alt timp, dar la fel de mișelește) a comentat odiosul atentat în felul următor: „L-au judecat? El nu era om să răspundă. L-au osândit? Ce preţ putea să aibă osânda de la astfel de judecători? a fost omorât noaptea, în marginea orașului, sub geana dealului de pe care priveghează mănăstirea Dealului cu rămășiţele pământești ale lui Mihai Viteazul. Ţăranul acesta făcuse într-adevăr un mare păcat: voise ca în ţara lui să aibă parte de fericire și de putere săracii neamului românesc"[16].

Revoluţia românească de la 1821 – în care rolul principal l-au avut pandurii, conduși de Tudor Vladimirescu – a deschis drumuri noi în afirmarea naţiunii române. Este un moment de cotitură în lupta pentru libertate și dreptate socială, pentru scuturarea jugului dominaţiei străine și afirmarea drepturilor naţionale ale poporului român. Ea a cuprins în sfera sa de influenţă întreaga arie românească, dovadă că obiectivele sociale și naţionale eliberatoare erau ale tuturor românilor, indiferent de teritoriul în care se găseau și statutul internaţional al acestuia.

BIBLIOGRAFIE

1. Berindei, Dan, *Revoluția română din 1821*, Bucureşti, Editura Academiei, 1991.
2. Berindei, Dan, Mutașcu, Traian, *Aspecte militare ale mişcării revoluţionare din 1821*, Bucureşti, Editura Militară, 1973, p. 55.
3. Giurescu, Dinu C., coordonator, *Istoria României în date*, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 2003.
4. Iorga, Nicolae, *Izvoarele contemporane asupra mişcării lui Tudor Vladimirescu*, Bucureşti, 1921, p. 297.
5. Iscru, G.D., *Revoluţia română din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu*, Bucureşti, Casa de Editură şi Librărie „Nicolae Bălcescu", 2000, p. 106-112.
6. Kogălniceanu, Mihail, *Scrieri istorice*, vol. II, Bucureşti, 1976, p. 396.
7. Neacșu, Ion, *Oastea pandurilor condusă de Tudor Vladimirescu în răscoala din 1821*, în „Studii şi referate privind istoria României", partea a II-a, 1954, p. 1022.
8. Oțetea, Andrei, *Tudor Vladimirescu și revoluția din 1821*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1971.
9. Stan, Apostol, *Renaşterea armatei naţionale*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1979, p. 172.

Prof. univ. dr.
Vladimir OSIAC

[13] Dan Berindei, Traian Mutașcu, *op. cit.*, p. 81.
[14] *** *Răscoala din 1821, Documente*, vol. I, p. 385.
[15] N. Iorga, *Izvoarele contemporane asupra mişcării lui Tudor Vladimirescu*, Bucureşti, 1921, p. 297.
[16] Vl. Osiac, *Nicolae Iorga despre Tudor Vladimirescu*, în „Analele Universităţii" din Craiova, IV, 1979, p. 108.

„SĂ ŞTIE, SĂ POATĂ, SĂ FACĂ, SĂ FIE...”

Interviu cu locţiitorul pentru Resurse al șefului Statului Major al Forţelor Terestre, general de brigadă Liviu Marian MAZILU

Aţi absolvit Liceul Militar „Tudor Vladimirescu” din Craiova. Care este, în viziunea dumneavoastră, profilul elevului potrivit să urmeze învăţământul militar?

Tinerii care aspiră să urmeze colegiile naționale militare ar trebui să aibă un set de valori bine stabilit și, mai ales, să știe ce vor de la viață, să-și proiecteze un parcurs pe care să îl urmeze, chiar dacă au o vârstă fragedă și pășesc, practic, în prima etapă a carierei militare. De asemenea, în vocabularul lor ar trebui să se găsească câteva cuvinte care să prindă rădăcini și care să înflorească pe parcursul celor patru ani ai liceului, printre acestea numărându-se patriotismul și ataşamentul față de haina militară. Să îmbraci la 14 ani pantalonii cu vipușcă îți garantează că ești pe calea cea bună pentru a te forma ca om și pentru a-ți creiona o personalitate temeinică. Lucrurile acestea vin ca o completare a elevului, căci în urma procesului de admitere ca aspirant la viața cazonă vei lua contact cu rigorile de la care nu trebuie să te dai în lături, dar care îți și spun că, datorită cunoștințelor pe care le ai și a calităților fizice, intri într-o elită a sistemului educațional; despre aceste lucruri vorbind de la sine rezultatele pe care elevii militari le obțin, atât la olimpiadele școlare, cât mai ales la examenul de maturitate: Bacalaureatul, acolo unde procentul de reușită tinde către 100% în fiecare an.

Totodată, colegiul național militar este locul în care tinerii își definitivează competențele cognitive, psihomotorii și psihomorale, ajungând SĂ ȘTIE, SĂ POATĂ, SĂ FACĂ, SĂ FIE, și devin, astfel, capabili să acceadă mai ușor în instituțiile de învăţământ superior cu caracter formativ din Ministerul Apărării Naţionale.

Știm că aveţi o carieră militară cu multe realizări. Care a fost motivul care v-a determinat să alegeţi acest drum?

Când m-am decis sa fac pasul acesta, nu știam prea multe despre ceea ce avea să urmeze. M-a marcat însă discursul ofițerului recrutor de la Centrul Militar Județean Olt, care, la finele clasei a VIII-a, ne-a prezentat oferta liceului militar, vorbindu-ne despre cariera militară, despre ce înseamnă să fii ofițer al armatei României, despre patrie și patriotism. Chiar dacă nu era pentru prima dată când auzeam cuvintele patriotism și dragoste de țară, atunci le-am perceput cu totul altfel, poate și pentru că erau spuse de cineva care trăia mult mai intens sentimentele respective. Cred că acesta a fost primul imbold.

Pe de altă parte, am vrut întotdeauna să excelez în ceea ce fac, chiar să fiu oarecum diferit de cei din jurul meu și, la momentul acela, inclusiv purtarea hainei militare mă făcea să fiu altfel decât colegii mei.

Un moment marcant al carierei s-a consumat înainte ca aceasta să înceapă practic. A fost o clipă unică, în primele mele zile de licean, pe când eram doar un pretendent care aspira la o carieră lungă cu multe realizări. Acolo, dintr-o mare de elevi care mai de care gălăgioși, ce se foiau în toate direcțiile, am reușit să fac timpul și pe ei să se oprească, admirând arborarea Drapelului național. Și astăzi, când anii au trecut cu zecile, mă regăsește aceeași emoție și trăire pe care am avut-o atunci, doar că acum vipușca de la pantaloni nu mai are însemnătatea onorifică de odinioară, ci este rezultatul unei munci titanice, concluzionate în gradul de general de brigadă.

Cât de mari sunt așteptările și ce rigori presupune viața pentru un tânăr ofițer?

Într-adevăr, așteptările de la ofițerii tineri sunt foarte mari, și pentru că aceștia vin, din urmă, cu o mentalitate nouă, menită să ajute la dezvoltarea sistemului militar.

Noul profil al tânărului ofițer impune, la ora actuală, un anumit grad de complexitate rezultat din acțiunile sinergice ale capabilităților sale definitorii, și anume competențele de conducător militar, de luptător polivalent multilateral dezvoltat, de educator și, nu în ultimul rând, de ofițer-cetățean român.

Procesul de specializare, în sensul mai larg al termenului, constituie fundamentul pentru întreaga lor dezvoltare profesională. Caracterul practic-aplicativ are menirea de a forma natura tinerilor ofițeri ca oameni de reflecție și de acțiune, niște cugetători creativi și cu spirit critic, capabili să descopere rezolvări proprii, cu o încărcătură morală evidentă, în provocările pe care le vor întâlni de-a lungul carierei.

V-am descoperit numele într-un număr din secolul trecut al revistei „Pandurul", revista elevilor Liceului Militar „Tudor Vladimirescu". Cum ați perceput această experiență jurnalistică?

Nu vreau să mă leg prea mult de sintagma ale tinereții valuri, deoarece anii de haiducie, să folosesc un termen cu suflu tineresc, spun, cumva, câte puțin despre evoluția unei persoane. Cel mai important este cum percepem acele experiențe acum, cum am reacționa cu mintea vârstei pe care o avem în acest moment și dacă am mai repeta ceea ce în tinerețe ni se părea firesc. Apelând la un arc peste timp, mica mea incursiune în domeniul vast al jurnalismului mi-a trasat anumite caracteristici care mi-au prins bine de-a lungul anilor și pe care le găsesc, așa cum am făcut mereu, foarte prielnice. Consider că toate lucrurile pe care le-am întreprins în viață, inclusiv acesta, au avut un scop bine definit, și la momentul respectiv au pus o cărămidă la construcția personalității clar conturate pe care o am astăzi.

Una dintre calitățile care îi avantajează pe cei care lucrează în acest domeniu, făcând, totodată, parte din Armata României, este, în mod surprinzător sau nu, dualitatea cu care transpun adevărata față a lucrurilor.

Cât de important este studiul istoriei pentru formarea elevului militar, viitor specialist în comunicații și informatică?

„Cunoscând istoria, eroii, tradiția, ne facem mai sociabili, mai altruiști, mai iubitori de om și viața" – spunea marele Nicolae Iorga. Dacă pentru orice român, cunoașterea trecutului este esențială în definirea fiecăruia ca patriot, pentru tinerii care îmbrățișează cariera militară, aș putea spune că este vitală, pentru că este egală cu identitatea. Cunoașterea istoriei naționale ne ajută să înțelegem trecutul și idealurile pentru care au murit înaintașii noștri.

Ca viitor specialist în comunicații și informatică, studiul istoriei îl va învăța pe absolventul colegiului că această nobilă armă a apărut ca o necesitate bazată pe concluziile și învățămintele reieșite în urma desfășurării războaielor de la sfârșitul secolului XVIII și începutul secolului XIX, pe dezvoltările tehnologice în domeniu și încununată de pasiunea unor oameni precum căpitanul Grigore Giosanu, cel care a pus bazele creării, începând cu anul 1873, a ceea ce s-a numit ulterior arma transmisiuni. Crearea armei și introducerea tehnologiei specifice domeniului a reprezentat un salt uriaș în ceea ce privește transmiterea mesajelor scrise și vocale, pentru care se utilizau în acele vremuri alte soluții ca: stațiile columbofile, poștalioanele, serviciul de poștă și curierat, agenții etc.

Îi va arăta, totodată, cum a evoluat arma de-a lungul timpului și va învăța din erorile făcute în domeniul transmisiunilor și, mai apoi, în cel al comunicațiilor și informaticii, ajutându-l să gestioneze cu înțelepciune situațiile în care va fi pus pe parcursul carierei.

Nu în ultimul rând, va înțelege faptul că în această armă cunoașterea nu se oprește niciodată, că munca și pasiunea, poate uneori neobservate la timp, îi vor aduce satisfacții nebănuite.

În colegiul nostru, Tudor Vladimirescu este o figură emblematică, dincolo de faptul că instituția îi poartă numele. În anii '80, liceul militar avea acest „spirit de pandur" cu care noi ne mândrim astăzi?

Tudor Vladimirescu a fost unul dintre cei care au pus umărul la evenimentele ce au marcat începutul procesului de renaștere națională a României. El însuși reprezenta tipicul unei categorii care îl scotea din cadrele vieții locale și i-au permis să înțeleagă mai bine situația intolerabilă din vremea sa. De la el, un om al epocii sale care întruchipa nădejdea și transformarea, a pornit, ca o insuflare a voinței populare, spiritul de pandur care se personifică în spiritul revoluționar. Astăzi, legitimitatea unui astfel de concept se manifestă, la elevii militari, prin sfera educației în ceea ce privește progresul și, mai ales, dorința de a împinge limitele cunoașterii cu o treaptă mai sus. Spiritul de pandur vine cu o ținută impunătoare, care, la fel ca pe vremea când băncile clasei unde învățam îmi erau atât de familiare, te stimulează să te autodepășești în tot ceea ce îți propui

și te face să gândești că lumea ce se deschide în fața ochilor tăi este doar o poartă către reușite și un început de drum promițător. Spiritul de pandur de odinioară te îndemnă să nu renunți niciodată, oricâte obstacole întâlnești de-a lungul carierei, să iei parte la bucuriile vieții, să treci peste toate cu fruntea sus și neîndoios.

În cadrul liceelor militare, activitățile extrașcolare au fost considerate dintotdeauna parte integrantă a procesului de învățământ. Cum se desfășurau acestea odinioară? Care erau activitățile pe care le preferau elevii?

Spartachiadele militare erau preferatele tuturor. Se organizau periodic la fiecare liceu militar, iar la ele participau cei mai buni elevi sportivi. Erau competiții adevărate, fiind considerate un element important în fortificarea trupului și sănătății noastre, dar, mai ales, erau un mijloc de socializare important, în care se schimbau impresii. De asemenea, era și perioada cu cele mai multe glume și tachinări. Eram numai băieți, era ceva normal. Țin minte că eram destul de invidiați de colegii de la celelalte licee, pentru faptul că profesorii și comandanții noștri erau mai permisivi în acordarea permisiilor sau învoirilor în oraș, pentru faptul că liceul era relativ aproape de centrul orașului dar, mai ales, pentru că ne învecinam cu un liceu de fete.

Se organizau așa-zisele reuniuni de sâmbătă seara, cu participarea colegelor de la liceele din municipiu, în special de la liceul sanitar și pedagogic. Erau momente frumoase, care ni se păreau întotdeauna că durează prea puțin. Deși pare greu de acceptat pentru un elev de liceu al vremurilor actuale, la reuniunile respective, alături de dans și voie bună, o mare parte a timpului îl ocupau discuțiile despre literatură, istorie și sport.

Era vremea Cenaclului „Flacăra” și a „Craiovei Maxima”. Nu am pierdut vreun meci al echipei care era pe buzele tuturor, cum de altfel n-am pierdut niciun spectacol la faimosului cenaclu interzis din 1985.

Mai erau olimpiadele școlare, veritabile concursuri în care erau promovate fairplay-ul unei adevărate competiții, valorile culturale și fundamentale ale eticii, la care participau foarte mulți elevi de liceu militar și unde, cu mândrie spun, nu erau doar foarte buni participanți, ci și câștigători ai unui loc pe podium la mai toate etapele de desfășurare ale acestora.

Și încă un lucru pe care mi-l amintesc cu bucurie și care, din păcate, nu cred că acum mai este de actualitate: în fiecare dormitor, la capul patului, sub pernă, era câte o carte de poezii sau un roman.

Ce a păstrat timpul din elevul militar Liviu Marian Mazilu în sufletul generalului Liviu Marian Mazilu?

Timpul păstrează, cu siguranță, tot ceea ce am reușit să câștig și să fundamentez ca valori și virtuți morale în acea perioadă, pentru că, într-adevăr, acea perioadă a fost cea care a avut o influență majoră asupra mea: să faci bine celor din jur, să fii sincer, să ai simțul dreptății, al echitații, al datoriei, spiritul de echipă și perseverență.

N-aș greși dacă aș spune că în sufletul generalului de acum a rămas caracterul hotărât, pentru care nu exista limite, al elevului de atunci. Am rămas același om care știe pentru ce trăiește și care nu așteaptă să treacă ziua, care nu s-a complăcut într-o anumită situație fără a încerca să o depășească și pentru care întreaga existență a fost o luptă.

Păstrează însă și nostalgia unor vremuri în care prietenia era sinceră, ajutorul era dăruit din inimă, răsplata nu era așteptată, iar privirea din ochii tuturor, în ciuda vremurilor, era mult mai plină de viață.

Vă rugăm să transmiteți un mesaj adolescenților care se gândesc să devină elevi ai Colegiului Național Militar „Tudor Vladimirescu”.

Nu pot decât să îi încurajez pe adolescenți să devină elevi ai Colegiului Național Militar „Tudor Vladimirescu” și să îmbrățișeze cariera militară pentru că, a face acest lucru este o garanție a succesului profesional, a reușitei în societate și a obținerii unor satisfacții pe măsura efortului depus. Trebuie să știe însă că, pe lângă cerințele impuse de selecție, este imperios să fie caracterizați de determinare, competitivitate, angajare efectivă și afectivă, curiozitate intelectuală și dorința de a lucra în echipă.

De asemenea, învățământul militar le oferă șansa de a se pregăti într-o instituție de prestigiu a învățământului românesc, unde vor folosi o bază didactico-materială modernă și performantă.

Aspiranții la cariera militară trebuie să știe că aici, în colegiile naționale militare, încep să deprindă cu adevărat însemnătatea termenilor curaj, loialitate și încredere în sine. Tot aici se leagă prietenii noi, trainice și adevărate, iar cuvântul camaraderie capătă altă profunzime printre elevii militari. Este locul unde se construiesc caractere.

Elev plutonier-adjutant **MARCIUC Ionel Ștefan**,
clasa a XII-a D

VIAŢA COTIDIANĂ A ELITEI ROMÂNEŞTI LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA. LUX ŞI OSTENTAŢIE

La începutul secolului al XIX-lea, Țările Române se aflau la periferia a trei mari imperii: Imperiul Rus, Imperiul Habsburgic și Imperiul Otoman. Într-o epocă a construirii națiunilor, drumul românilor printre cele trei imperii a fost împestrițat cu informații importante despre alegerile făcute în timpul procesului de modernizare. Parisul, Berlinul, Viena sau Sankt Petersburgul devin locuri de „pelerinaj" pentru reprezentanții politici și nu numai.

Dispunând de importante averi, negustorii vremii manifestă o vizibilă dorință de a pătrunde în rândurile boierimii, încercând și sperând ca în felul acesta să își facă uitate originile negustorești și să urce pe treptele societății. Această dorință de a accede în rândurile clasei boierești a fost însoțită de un susținut efort ce a urmărit construirea unei imagini publice, demnă de o asemenea modificare a statutului social. În realizarea acestui scop, imitarea stilului de viață și de comportament al boierilor, alături de realizarea unor alianțe matrimoniale în rândurile clasei boierești, cumpărarea unor moșii și ocuparea de funcții în aparatul administrativ al țării, au fost factorii care au înclinat balanța către încadrarea în rândurile superioare ale societății românești, de la începutul secolului al XIX-lea.

Atenția istoricilor a fost îndreptată și asupra aspectelor vieții cotidiene. Haine, bijuterii, cărți, piese de mobilier, piane și trăsuri, dar și dascăli de tot felul erau marile tentații pentru elita vremii în efortul de a-și construi o nouă identitate. Vestimentația, clădirile, interioarele, comportamentul în societate au cunoscut, odată cu deceniul al treilea al secolului al XIX-lea, o adâncă prefacere, cu deosebire în lumea aleasă bucureșteană. De asemenea, alimentația a avut și ea parte de o serie de transformări. Acest lucru a fost posibil pentru că Bucureștii, spațiu urban și capitală, erau mult mai deschiși noului, influențele străine prinzând destul de repede teren aici. Astfel, alimentația s-a diversificat prin introducerea pe rafturile băcăniilor a unor produse provenind atât din Orient, cât și din spațiul mediteranean: mirodenii, paste făinoase, cafea, fructe exotice, zahăr, măsline și orez, vin, rom și lichior, pește și stridii, citrice, migdale și smochine. O caracteristică majoră a meselor celor bogați era excesiva abundență și varietate de mâncăruri etalate. Cifrele oscilau între 12, 15 și chiar 30 de feluri de mâncare, ciorba și pilaful oriental începând și sfârșind oricare masă. Adesea, străinilor li se părea exagerată risipa fastuoasă de mâncare. Cofetăriile erau mult mai frecventate decât cafenelele, având în plus, pe lângă lichioruri și vinuri, numeroase produse de patiserie, prăjituri și bomboane de tot felul. Vara se servea înghețată și șerbet.

Petrecerile erau rar particulare. Boierii le preferau pe cele publice, fiind evenimente strălucitoare, despre care avea să se vorbească multă vreme. Adesea, de stângăcia boierilor erau învinuite veșmintele lungi, largi și greoaie, bărbații fiind grațioși la dans doar după ce își lepădau șilicele și giubelele, rămânând numai într-un ilic roșu sau gri, purtat peste anteriul colorat, strâns la mijloc cu șaluri de Indii. Despre doamne se spunea că aveau aptitudinea de a învăța foarte repede dansurile noi. La club se practicau dansurile apusene – quadrillul franțuzesc, care era primul pe lista preferințelor, polca, mazurca, ecoseza, valsul etc. – care vor deveni singurele dansuri de societate pe la mijlocul secolului al XIX-lea. În timpul iernii, în carnaval, balurile erau atracția primă pe lista distracțiilor, mai ales dacă erau și mascate.

Etici exagerate, imitații ale datinilor apusene sau orientale, tradiții înflorite și scumpe, toate aceste detalii aveau menirea de a arăta cât de modernizați și de eleganți erau boierii și negustorii români ai perioadei, care cădeau, uneori, în absurd, fiind lipsiți de naturalețe și de măsură.

Într-o societate predominant agrară cum era cea din Țara Românească, unde a părea și a fi se confundau adeseori, imitarea stilului de viață și a comportamentului popoarelor din Europa de Vest sau de Est, preferința evidentă pentru ostentație și lux vor constitui un mijloc prin care acești boieri ajunși la un anumit nivel de bunăstare economică vor fi marcați de statutul socio-economic. În condițiile în care majoritatea populației nu dispunea decât de o singură încăpere pentru întreaga familie, locuind laolaltă cu animalele, boierii și-au asigurat, cu exagerările de rigoare, clipe liniștite și intime, siguranță față de momentele tulburi în care se afla restul societății.

Domnitorul fanariot Nicolae Mavrogheni, plimbându-se prin București cu trăsura trasă de cerbi 1789
gravură după un desen de Paulus Petritsch
Sursa: Wikipedia

Primirea ambasadorului britanic Robert Liston - la curtea de la București a Domnitorului Alexandru Moruzi
gravură de William Watts, circa 1794-1796
Sursa: Wikipedia

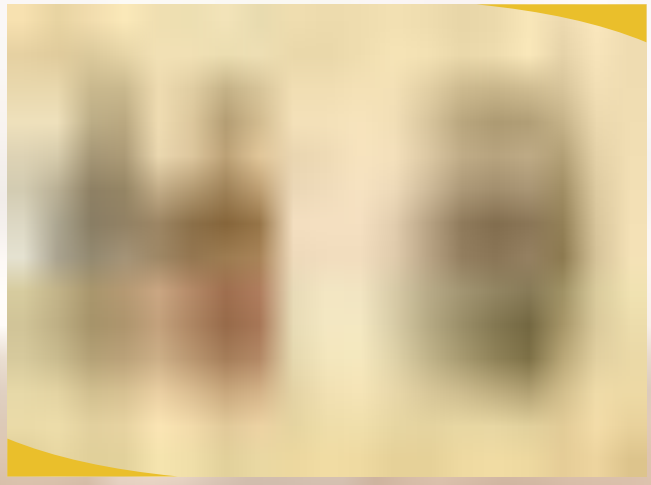

Boieri de rangul II, Auguste de Henikstein
Sursa: https://muzeulbucurestiului.ro/cum-dantuiau-boierii-si-mahalagiii-pe-la-inceputul-secolului-al-xix-lea

Mihai II Şuţu, dragoman al Porţii, ultimul fanariot al Moldovei (1819-1821), membru al Eteriei, apoi ministru în Grecia eliberată. Pe cap poartă işlic, probabil de sobol; anteriul de atlaz e încins cu şal, în care stă hangerul. Peste anteriu, o fermenea brodată, pe deasupra un biniş albastru căptuşit cu samur - *Sursa: Wikipedia*

Portretul Elenei Șuțu, Louis Dupre - cromolitografie
Colecția Muzeului Municipiului București

Satiră: scenă într-o sală de bal cu patru cupluri care dansează muzica oferită de un violonist francez
2 aprilie 1817
gravură de William Watts, circa 1794-1796
Sursa: https://muzeulbucurestiului.ro/cum-dantuiau-boierii-si-mahalagiii-pe-la-inceputul-secolului-al xix-lea/

Interior de cafenea, Auguste de Henikstein
Sursa: https://muzeulbucurestiului.ro/cum-dantuiau-boierii-si-mahalagiii-pe-la-inceputul-secolului-al xix-lea/

BIBLIOGRAFIE

1. Iacob, Dan Dumitru, *Elitele din Principatele Române, în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Sociabilitate și divertisment,* Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2015.
2. Zamani, Lelia, *Hrana bucureștenilor în veacul al XIX-lea*, în *Magazin Istoric*, anul XLII, serie nouă, nr. 3 (492), martie 2008, p. 66-79.
3. Ene, Maria-Camelia, *Cum dănțuiau boierii și mahalagii pe la începutul secolului al XIX-lea* URL: https://muzeulbucurestiului.ro/cum-dantuiau-boierii-si-mahalagiii-pe-la-inceputul-secolului-al xix-lea/, accesat în data de 19.04.2021
4. https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/viata-cotidiana-in-principatele-romane-in-timpul-domniilor-fanariote

Elev fruntaș **TUTUNARU Alina,** clasa a X-a D
Elev **GEORGESCU Ana-Ruxandra,** clasa a IX-a B

CRAIOVA ÎN ZORII EPOCII MODERNE

În epoca fanariotă, s-au produs schimbări importante în domeniul instituțional. Bănia craioveană nu mai constituie instituția care concura pe plan politic domnia, cu atât mai mult cu cât în 1761, reședința permanentă a banilor este fixată de domn la București.

Totuși, Craiova rămâne și în secolul al XVIII-lea în atenţia domniei, mai toți domnii fiind prezenți aici pentru a lua măsuri de apărare a orașului împotriva bandelor otomane, care constituiau un adevărat flagel.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui următor, se pun bazele unei oștiri formate din corpuri de panduri, trupe necesare stăvilirii atacurilor cetelor de pazvangii. Luând măsuri de formare a unei „oștiri pământene", domnitorul Nicolae Mavrogheni a stabilit la Craiova 8 steaguri de seimeni, recrutate de banul Ghica. „Volintirii" olteni, printre care și cei recrutați de banul Ghica din Craiova, au luptat alături de trupele rusești, contribuind la victoria împotriva turcilor. „Volintirii" erau meșteșugari și negustori săraci, țărani clăcași, care se înrolau ca să scape de obligaţiile feudale și sarcinile fiscale. În 1798, domnitorul Constantin Hangerli a luat noi măsuri de recrutare a unei armate pământene, iar în luna martie a plecat în fruntea unui corp de armată la Craiova, pentru a lupta împotriva rebelului pașă al Vidinului, Pazvan-Oglu. Și alți domnitori ca Alexandru Moruzi și Mihail Șuțu au întreprins acțiuni militare la Craiova, pentru a feri orașul de jafurile turcești.

Principala trăsătură a orașului Craiova în primele două decenii ale secolului al XIX-lea a fost dată de înflorirea economică, urbanist-edilitară, de multiplicarea preocupărilor locuitorilor săi în ramurile

meșteșugurilor, comerțului, serviciilor publice. Între orașele Țărilor Române, Craiova se înscrie ca unul dintre marile centre în care pulsează o intensă viață economică și culturală. Contribuția sa la dezvoltarea generală a țării este dintre cele mai importante. Legătura cu celelalte centre mari urbane situează Craiova ca un nod comercial, administrativ și cultural de prim rang. Din Craiova pornesc numeroase inițiative ale burgheziei, intelectualilor și notabililor orașului pentru prosperitatea generală a țării. Oameni luminați, pătrunși de însemnătatea idealurilor patriotice și eliberatoare, dezbat în atmosfera de efervescență multilaterală a orașului, probleme ale progresului economic, ale libertății naționale și ale înscrierii poporului român pe trepte noi de civilizație și cultură.

CRAIOVA ÎN TIMPUL REVOLUȚIEI DIN 1821

Un eveniment de o importanţă covârșitoare pentru istoria țării se va petrece la începutul secolului al XIX-lea, când poporul a arătat că este decis să lupte cu orice sacrificii pentru eliberarea sa socială și națională. Suflul unei mari ridicări populare se resimțea pretutindeni. Invaziile străine repetate, prelungirea stării de război, la care se adaugă o fiscalitate excesivă, au amplificat starea de nemulțumire a maselor.

În 1801, aproximativ 3000 de țărani din împrejurimile Craiovei, care, potrivit unui izvor contemporan, se hrăneau cu pâine amestecată cu paie și cu mușchi de copac, împreună cu meșteșugarii săraci, înarmați cu topoare și bâte, s-au ridicat împotriva slujitorilor domnești. Agenţii lui Samurcaș, caimacamul Craiovei, biciuiau copiii și puneau oamenii pe cărbuni aprinși, ca să-i silească să dea vistieriei tot ce aveau.

Această stare de permanentă frământare a locuitorilor orașului era un factor de care au ținut seama reprezentanții acțiunilor vizând descătușarea de dominația otomană și regimul fanariot. Pe acest teren, ideile unei revolte sociale și naționale vor prinde repede contur. În 1816, este consemnată o organizație revoluționară secretă, alcătuită pe baza principiilor revoluției franceze, care urmărea să declanșeze revolta la București și la Craiova, să atragă populația pentru nimicirea tiraniei și întronarea libertății.

Că Tudor, cu „Adunarea Norodului”, va fi avut de gând, chiar de la început, să ocupe târgul Craiovei, încă nu cunoaștem. Cert este că traseul principal al celor adunaţi la Padeș, în drumul lor spre București, coborând pe Motru, a fost „drumul Craiovei”.

Elev sergent **BIȚÎNĂ Andreea-Alexia,**
clasa a XI-a E

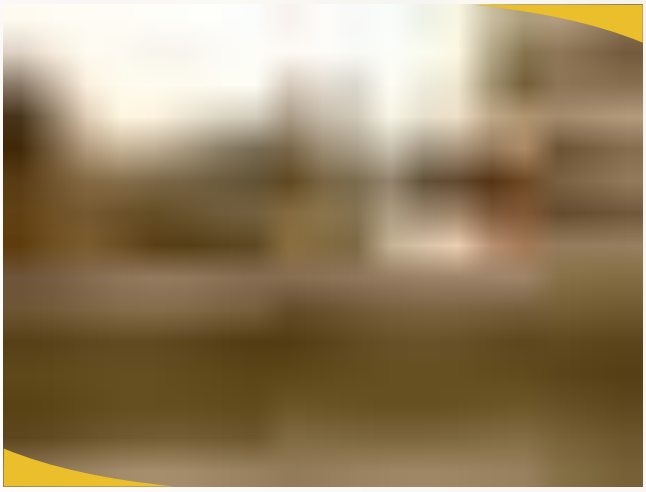

Craiova în secolul XIX - pictură de T. Valerio
Sursa: http://craiova.infarom.ro/secolul19.html

Piața Craiovei pe la 1847 - desen de B. Iscovescu
Sursa: http://craiova.infarom.ro/secolul19.html

Biserica Sfântul Dumitru, 1847 - desen de B. Iscovescu
Sursa: http://craiova.infarom.ro/secolul19.html

BIBLIOGRAFIE

1. Iscru, G. D., *Revoluţia română din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu*, București, Casa de Editură și Librărie „Nicolae Bălcescu”, 2000, p. 120-123.
2. ***, *Istoria Craiovei*, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1977.
3. http://cis01.ucv.ro/DPPD/ed.in%20oltenia_sec,19.pdf

TUDOR VLADIMIRESCU

TUDOR DESPRE EL ÎNSUȘI

În scrisoarea către bivelvornicul N. Văcărescu, Tudor se caracteriza pe sine cu multă modestie, încadrându-se în masa poporului: „Că eu alta nu sunt, decât numai un om luat de cătră tot norodul țării cel amărât și dosădit din pricina jăfuitorilor, ca să le fiu chivernisitor în treaba cererii dreptăților! Iar tagma jăfuitorilor... au rădicat arme de moarte asupra patriei și a ticălosului norod! O, ce mare jale!”.

TUDOR VĂZUT DE CONTEMPORANII SĂI

Contemporanii îl zugrăvesc ca pe un bărbat bine clădit, „om al războiului, îndrăzneț și tot foc, puțin la vorbă și voinic la inimă și la suflet, nelenevos, cu multă minte sănătoasă și curajos”.

„Stă drept ca un soldat – scrie Dăscălescu, alt contemporan – marţial, impunător, cu aer de comandir. Un bărbat mândru și voluntar, energic, hotărât, ambițios, reflexiv, dar și furtunos. Vorbea scurt și repede, poruncitor și răstit, elocvent și convingător”.

„Când îl frigea cărbunele ce-l avea ascuns în inimă, scăpa câte o vorbă desperată asupra tiraniei”, mărturisește Zilot Românul, completând portretul Vladimirescului.

Consulul prusac îl caracteriza astfel: „om de geniu [...] care din arbust s-a făcut arbore formidabil”.

TUDOR ÎN VIZIUNEA ISTORICILOR ȘI SCRIITORILOR NOȘTRI

În culegerea de documente a lui C.D. Aricescu, găsim o declarație semnificativă pentru temperamentul lui Tudor și pentru neostoita lui ură împotriva boierilor jefuitori ai norodului: „Îi voi scurta de-o palmă pe acei pe câți sunt boieri divăniți; îi voi umplea apoi cu paie și-i voi trimite plocon din partea țării la Curțile împărătești, unde or să fie negreșit puși la Muzeu: căci acolo e locul lor, lângă hiarele sălbatice”.

În 1971, pe când se împlineau 150 de ani de la revoluție, Mihnea Gheorghiu, cel care și-a dedicat o bună parte din cariera sa literară ilustrării

Tudor Vladimirescu
desen de Mircea Olarian

personalității marelui pandur (două volume de poezie, un scenariu radiofonic, un film și două piese de teatru, ultima fiind „Zodia taurului”), avansa următoarea întrebare: „Ce fel de om va fi fost Tudor?”

Și răspunsul, după cum însuși mărturisea în paginile revistei „Magazin istoric”, Anul V, nr. 4 (49), aprilie 1971, pp.38-45, a fost cel pe care domnia sa l-a desprins din tomurile de izvoare istorice consultate, dar creionat într-o manieră personală: „La început a fost unul dintre acei bruni flăcăi, deștepți, zdraveni, ambițioși, pe care satele oltene i-au furnizat din veac târgurilor românești, în toate domeniile de activitate: economic, administrativ și cultural. Înzestrat cu inteligență, simțul umorului și spirit practic (în comerț), cu spirit organizatoric, pricepere și iuțeală în decizie (în treburile militare și administrative), cu abilitate și darul convingerii (în politică și diplomație), impulsiv, însă dotat cu putere de muncă și tenacitate întru realizarea scopului propus, dur și bănuitor, dar, în același timp, manifestând o naivitate și o slăbiciune inexplicabile față de *cin'se ia cu mine bine*. Deci sensibil la cine-i măgulea calitățile reale și trufia, talentat, conștient de asta, și de aceea uneori

superficial, setos de izbândă și de glorie, și de aceea uneori fantast, generos cu străinul până la risipă *ca să-1 știe toţi*, dar și meschin câteodată și crud ca *șarpele de dudău* cu *cin'se ia cu mine rău*, fidel și infidel după impulsul firii. Iată portretul tânărului oltean purces din obida și sărăcia condiţiei sale inferioare, ca să ajungă cât mai repede și cât mai sus. Cam așa mi se pare că va fi fost Tudor, cel puţin o bună bucată de vreme."

Așadar, drumul vieţii lui Tudor Vladimirescu n-a fost nici fără sinuozități și concesii, dar nici lipsit de intransigență și eroism. A fost drumul unui mare comandant care n-a mai avut răgazul și puterea să fie și un mare conducător de stat. Memoria lui, a Eroului Martir, e săpată în piatra monumentelor, e cioplită cu barda în troițele brâncușiene din cimitire și cântată nemuritor în cântece și balade. Cântecul acela, ca o doină legănată, pe care un mare poet 1-a cules acum două veacuri, era bocetul mamei eroului din Vladimirii Gorjului și-l cântăm și noi astăzi, ca o mărturisire de credință:

„Tudor, Tudor, Tudorel,
dragul mamei voinicel..."

Tudor Vladimirescu
Sava Henția [1876]

Tudor Vladimirescu
tablou realizat de Theodor Aman [1874 - 1876]
Cabinetul de desene și gravuri MNAR

BIBLIOGRAFIE

1. Aricescu, C. D., *Acte justificative la istoria revoluţiunii române de la 1821*, Craiova, Editura Typographiei Române G. Chiţiu şi I. Theodorian, 1874.
2. Gheorghiu, Mihnea, *Tudor, Tudor, Tudorel*, în Revista *Magazin istoric*, Anul V, nr. 4(49), aprilie 1971.
3. ***, *Izvoare narative privind Revoluţia română de la 1821*, vol. I, Craiova, Fundaţia „Scrisul Românesc", 2001.

Elev fruntaș **VĂRZARU Alexandru**, clasa a X-a D
Elev **VĂCARU Ştefania**, clasa a IX-a B

TUDOR VLADIMIRESCU – REVOLUȚIONAR CREȘTIN ȘI OM AL LUI DUMNEZEU

Tudor Vladimirescu, născut, după cum susțin unele surse istorice, în jurul anilor 1775-1780, printre țăranii liberi din Vladimir, Gorj, se înscrie încă din copilărie în sfera credinței, avându-l drept legătură directă cu Biserica pe preotul Grigore Bondoc, rudă de sânge a eroului nostru. Astfel, mediul în care a crescut a ramificat în sufletul lui Tudor principii etice și morale, dar și învățături de credință, ce vor contura personalitatea celui ce va deveni conducătorul pandurilor de la 1821.

Întreaga activitate a lui Tudor Vladimirescu îl are în centru pe Dumnezeu, el încercând pe parcursul vieții să insufle și poporului său această dragoste firească față de divinitate. Apropierea de marii clerici ai Bisericii, dintre care cel mai important este considerat Episcopul Ilarion, în tovărășia căruia a petrecut aproximativ 25 de ani și căruia i-a fost ucenic, este o dovadă consistentă a relației strânse dintre marele revoluționar de la 1821 și Biserica patronată de Dumnezeu. De asemenea, Biserica de lemn din Prejna, având ca hram „Adormirea Maicii Domnului", ctitorită în 1808 de Tudor Vladimirescu și Gheorghe Duncea, apropiat și sfătuitor al viitorului domnitor, este un alt fapt ce atestă latura puternic îndreptată spre religios a pandurului. Cărțile de cult donate de revoluționar unui număr mare de biserici și mănăstiri sunt o altă dovadă a credinței creștine a acestuia.

Cu toate acestea, cel mai semnificativ eveniment din biografia lui Tudor Vladimirescu pentru viziunea sa religioasă îl constituie însuși momentul ce l-a țintuit pe domnitor în istoria țării, și anume revoluția din 1821. El se adresa poporului său spunând: „Veniţi dar, fraţilor, cu toţii, cu rău să pierdem pe cei răi, ca să ne fie nouă bine! Și să se aleagă din căpeteniile noastre cei care pot să fie buni. Aceia sunt ai noștri și cu noi dimpreună vor lucra binele, ca să le fie și lor bine, precum ne sunt făgăduiţi!" Mesajul revoluționar al lui Tudor Vladimirescu pentru poporul său era plin de încărcătură religioasă, de credință, iar scopul lui era de a-i îndemna pe oșteni să lupte atât cu trupul, cât și cu sufletul, pentru câștigarea unui bine comun: înlăturarea dominației fanariote, revendicarea drepturilor ce le reveneau românilor și înlăturarea de la putere a boierilor necinstiți și vicleni. Tudor Vladimirescu îl invocă pe Dumnezeu ca motivație principală pentru oștenii lui. El nu iubește răul, astfel că poporul trebuie să lupte pentru înlăturarea lui de pe teritoriul creștin al țării, lucru ce constituie o faptă de vitejie și de bunătate în ochii Domnului.

Frescă ce îl reprezintă pe Tudor Vladimirescu
Sursa: ziarul Lumina

În acest context istoric, la data de 8 mai 1821, a avut loc în fața Mănăstirii Cotroceni un solemn Te-Deum săvârșit de Episcopul Ilarion, ceremonie plină de însemnătate pentru Tudor și pentru oștenii lui.

Deși înfrânt în revoluția condusă, marele domnitor nu a pierdut nicidecum războiul: el a devenit un „credincios martir pentru dreptate".

Ucis mișelește de către cei ce îi doreau răul, aceștia nu au făcut altceva decât să-i scurteze drumul spre locul ce îi devenea cea din urmă casă, Împărăția cerurilor, unde avea să fie alături de Dumnezeu și de cei asemenea lui: oameni buni, drepți, credincioși, iubitori de neam și de patrie. Moartea domnitorului a lăsat multe lacrimi și regrete în urmă, poporul realizând că a plecat dintre oameni salvatorul lor, cel ce a deschis calea spre libertate, spre un nou început. Episcopul Ilarion, zdrobit de auzul veștii ce anunța uciderea lui Tudor, i-a căutat trupul zile întregi, la fel cum apostolii au căutat trupul Mântuitorului. Preotul Ilie de la Mănăstirea Butoiul a scris peste câțiva ani în cronica sa: „Și, cu durere de inimă am auzit și am plâns, când l-au vândut pe Tudor doi căpitani de-ai săi, de l-au tăiat noaptea... Și am mers cu părintele Ilarion la mănăstire de am făcut slujbă pentru odihna sufletului. Și plângea lumea, și părintele Ilarion se bătea cu pumnii în piept, și da crucea la norod să se închine. Și multă jale era pe noi toți..."

Cine a fost, așadar, Tudor Vladimirescu? Domnitor al țării, revoluționar, om al bisericii și al lui Dumnezeu sau doar un simplu țăran? Tudor Vladimirescu a fost și rămâne idealul omului iubitor de patrie, de neam și de Dumnezeu, al oșteanului viteaz, pregătit oricând să lupte pentru țara sa, pentru libertățile și drepturile poporului său, al martirului drept, curajos și cinstit, ce îl are pe Dumnezeu drept călăuză. Unic și special, va rămâne întipărit în istoria neamului și a Bisericii, dar, mai ales, în inimile poporului pe care l-a iubit, pentru care a luptat și pentru care s-a sacrificat.

BIBLIOGRAFIE

1. Vornicescu, Nestor, Mitropolitul Olteniei, *Descătușarea 1821*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1981.
2. https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/tudor-vladimirescu-un-credincios-martir-pentru-dreptate-160096.html

Elev plutonier **STANCIU Nicolae Robert**,
Elev sergent **CĂRĂVAN Flavius Alin,**
clasa a XII-a A

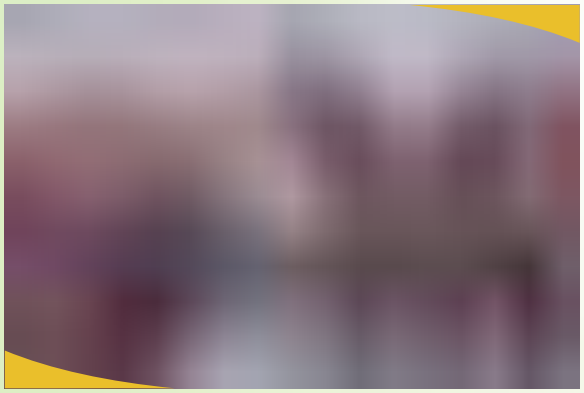

Intrarea lui Tudor Vladimirescu în București, 1821
desen de M. Olarian
Patrimoniul M.M.N., Colecția „Desene"

Tudor Vladimirescu citind proclamația de la Padeș
D. Stoica, tablou pictat în ulei de placaj

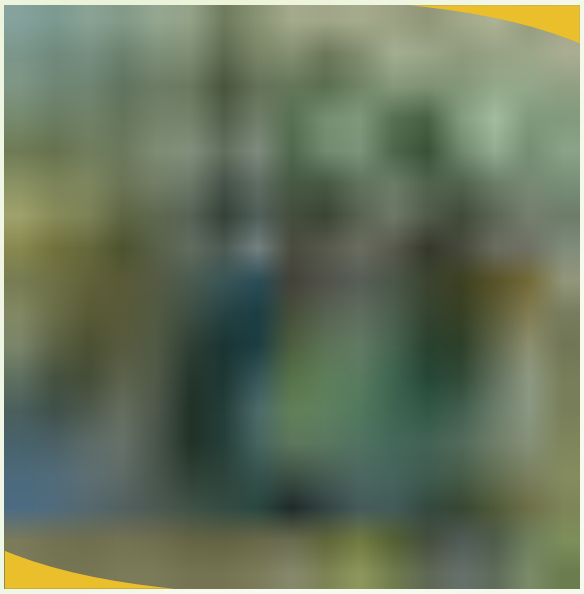

Tudor Vladimirescu primește din partea poliției un zapis prin care sunt recunoscute drepturile cerute prin Adunarea Poporului. Alături de acesta este vizibil chipul Episcopului Ilarion al Argeșului și o culă oltenească, simbol al ținutului de origine al revoluționarului. *frescă - Ateneul Român*

ISTORIA CELUI MAI CUNOSCUT PORTRET AL LUI TUDOR VLADIMIRESCU

În 1874, la Editura Typographiei Române „G. Chiţiu şi I. Theodorian" din Craiova, sub semnătura lui C.D. Aricescu, apărea cunoscuta lucrare „Istoria revoluţiunii române de la 1821", însoțită de o culegere de documente intitulată „Acte justificative la istoria revoluţiunii române de la 1821".

Corespondenţa dintre C.D. Aricescu și editorul Gh. Chițu, conservată la Direcția generală a Arhivelor Statului București, ne dezvăluie o latură mai puțin cunoscută a activității autorului acestei importante lucrări istoriografice din secolul trecut. Pasionat de cercetarea arhivelor și a tuturor surselor de informare ce i-ar fi permis o cât mai completă cunoaștere a vieții și activității conducătorului marii ridicări populare din 1821, C.D. Aricescu a acordat o atenție deosebită și laturii iconografice a evenimentelor pe care le-a cercetat.

Negăsind nicio reprezentare grafică a chipului lui Tudor, el s-a adresat pictorului Nicolae Grigorescu cu rugămintea ca, pe baza mărturiilor pe care urma să i le pună la dispoziție, să realizeze un portret al eroului, portret destinat ilustrării volumului în pregătire. Contractul dintre editor și autor stipula în mod special „fotografierea portretului lui Tudor Vladimirescu după originalul în ulei ce se încerca a se face de domnul Grigorescu, dacă va reuși a-l reproduce după însemnările ce i s-au dat, cât se va putea mai natural".

Editorul a fost atât de atras de ideea reconstituirii portretului, încât, la 21 iulie 1872, îi scria lui C.D. Aricescu: „Este vorba de portretul lui Tudor Vladimirescu la care țin atât de mult, încât dacă nu l-aș avea mi-ar strica toată iluziunea. Te felicit de ideea ce ai avut a încerca pre domnul Grigorescu, unicul, după mine, [în stare] de a efectua o asemenea idee".

Nu se cunosc motivele pentru care N. Grigorescu nu a dus la bun sfârșit acest proiect. Văzând însă că acesta întârzia realizarea portretului și pentru a-l degreva pe C.D. Aricescu, angajat în munca de redactare a lucrării, editorul Gh. Chițu s-a adresat lui Theodor Aman, cu care întreținea vechi legături de prietenie. Acesta a acceptat oferta. Pentru o reconstituire cât mai veridică a chipului marelui

Portretul lui Tudor Vladimirescu
realizat de Theodor Aman, în 1874

Tudor al lui Aman este personajul mobilizator, pe care orice român l-ar urma în situații limită, este demn, neînfricat, frumos, sigur pe el. Apare îmbrăcat într-o dulamă lungă până sub genunchi, peste care are un cepchen scurt, cu mâneci despicate. Pe cap poartă cazaclie (căciulă neagră, dreaptă și înaltă, cu fundul din postav alb) și este încălțat cu cizme lungi din piele. Își sprijină mâna dreaptă în șold, iar mâna stângă pe mânerul unei săbii lungi, curbate.

Reprezentat în picioare, în fața unui cort, permite vizualizarea fundalului, unde se disting câțiva panduri, și ei lângă corturi, semn că tocmai își așezaseră tabăra. Este posibil ca Aman să fi vrut să marcheze momentul popasului pe care l-au făcut lângă București, înainte de a intra în capitală, moment evocat astăzi prin numele unui cartier – Drumul Taberei, poziționat în zona prin care au venit pandurii și care se afla la timpul respectiv mult în afara orașului.

bărbat, Aman a utilizat mărturii scrise și orale ale contemporanilor eroului, mai ales pe acelea ale lui Petrache Poenaru, fostul secretar de cancelarie al lui Tudor. Demersul pictorului era urmărit cu viu interes de oameni de cultură, precum și de reprezentanți ai vieții politice. Vasile Boerescu, ministrul instrucțiunii publice din acea vreme, i-a mărturisit lui C.D. Aricescu că ar fi dorit să vadă portretul. Pictorul, riguros ca întotdeauna, a răspuns: „Aș fi consimțit cu plăcere la dorința domnului ministru însă, după cum știți, portretul nu este definitiv terminat; aștept cadrul [rama] pentru acesta. Un tablou fără cadru nu-și are efect. Dorința domnului ministru mă flatează și voi fi fericit a-l satisface când totul va fi în regulă". La începutul anului 1874, tabloul era isprăvit și trimis, pentru a fi văzut, ministrului instrucțiunii publice. Acesta a apreciat portretul ca reușit, adăugând că pictorul l-a „făcut cu fantezie", având firește, în vedere talentul autorului.

Din 1874, generațiile care au urmat nu au mai putut pronunța numele lui Tudor Vladimirescu decât printr-o asociere a chipului maiestuos pe care i-l fixase pentru veșnicie pe pânză Theodor Aman, acest mare cronicar in imagini al istoriei neamului său.

BIBLIOGRAFIE

1. Brânceanu Lidia, *Tudor Vladimirescu-istoria unui celebru portret*, *Magazin Istoric*, anul XXI, nr. 2(239), februarie 1987, p. 26.

Elev sergent **GRAURE Dariana**,
Elev caporal **MORCOAȘE Dalia**,
clasa a XI-a D

Portretul lui Tudor Vladimirescu [1879]
Theodor Aman (1831-1891)
Galeria de Artă Românească Modernă MNAR

IANCU JIANU – UN NUME DEVENIT LEGENDĂ

Jurnalul meu de file de poveste, brăzdat de umbrele unei istorii eroice, aduce în atenție personalitatea lui Iancu Jianu, vestitul haiduc însetat de dreptate și călăuzit de spirit justițiar, un om precum nici însuși timpul nu a mai cunoscut de atunci și până în prezent.

Iscusit, zvelt, îndrăzneț, curajos, s-a lăsat condus de instinct și de propria moralitate pentru a-și exprima aspirațiile pentru o țară antifanariotă, antihabsburgică, dar mai ales antiotomană.

Faptele, scopurile, perspectivele sale cu un puternic caracter național au fost susținute și de alții asemenea lui, astfel că, la apogeul puterii, Iancu Jianu conducea o ceată de 30-40 de haiduci.

Acțiunile sale nu priveau doar stăpânirea străină cu care se lupta întreg poporul la acea vreme, ci și pe boieri și abuzurile comise prin corupție și înșelăciune. Jefuind „averile cele rău agonisite”, luptând, făcând dreptate prin propriile mijloace și aplicând propria lege, Iancu Jianu făcea danii bisericilor, construia clădiri pentru interesele țăranilor, motiv pentru care scrierile atestă că a substituit puterea domnească pe plaiurile Olteniei, poporul întruchipându-l ca pe un adevărat domn în slujba țării sale, ,,pornit de un sentiment curat românesc.”

Una dintre acțiunile care i-a adus cinstea de care se bucură și astăzi și care îi încununează memoria a avut loc în 1809, când, aprins de furie că pașa Pazvan-Oglu, conducător al Vidinului, a atacat Craiova și satele oltenești din împrejurime, ceata de haiduci în frunte cu Iancu îl omoară pe pașă, incendiază Vidinul și Plevna și distruge din temelii raiaua turcească de la Turnu Măgurele, ce n-a mai putut fi refăcută de otomani niciodată.

Atrăgând atenția mai marilor statului pentru care devenise o adevărată amenințare, Iancu Jianu este capturat la București printr-un vicleșug și condamnat la moarte. Dar cum prin bine, binele se-ntoarce, destinul i-o aduce pe sultana Gălățeanu, o fată de neam care alege să-i fie consoartă. Potrivit legii pământului, un drept al vremii, dacă o fată de neam cerea de soț un condamnat, acesta era iertat de lege. Scăpat din ghearele morții și cunoscând iubirea, Iancu Jianu renunță la tumultul haiduciei și își îndreaptă atenția către viața de familie.

Iancu Jianu
tablou pictat de Hortensia Popescu

În 1821, când stă să izbucnească mișcarea revoluționară condusă de Tudor Vladimirescu, Iancu Jianu reunește ceata de haiduci și nu ezită să intre în rândurile pandurilor. Steagul purtat de Tudor Vladimirescu, primul steag românesc, a fost dus de unul dintre haiducii lui Jianu, zidit și prețuit ca o icoană. Distincția ce s-a format prin alianța a două obști de eroi a constituit un cadru emoționant, chiar legendar, ce a rămas inert în fața timpului.

Anul 1842 poartă doliul unei existențe de onoare și stimă a neamului românesc, o legendă și o personalitate fără egal. Iancu Jianu lasă în urma morții sale un folclor inspirat de viața sa, povești și scrieri nemuritoare, cântece eroice ale unui neîmblânzit și aspru dușman al celor ce ferecau candida Țară Românească.

Admirația gintei cu sânge românesc se păstrează în monumentele și în obiectele ce poartă amprenta marelui erou. Astfel, casa memorială aflată în Caracal adăpostește frânturi din viața haiducului, precum pistoale cu cremene, flinta, chimirul, dar și fotografii și documente ale familiei Jienilor. Casa

memorială ,,Iancu Jianu" este de neprețuit atât prin valoarea sa culturală, cât și prin cea sufletească, prin portița veșnic deschisă spre trecutul distinsului neam Jianu.

„Foaie verde, trei lămâi/ Iancule, de unde vii?/ De la târg, de peste Jii/ De la târg din Lisăndrii (Alexandria)/ Iancule, ce-ai târguit?/ Iacă, lucru de nimic/ De pe aur luai plumb/ Să duc la copii în crâng/ Că copiii făr' de minte/ Prăpădesc la gloanțe multe./ Mai luai vreo cinci ocauo (ocale)/ Să le iau pe seama mea/ Le-oi da drumul când oi vrea/ Când m-o-ajunge potera, măi/ Că eu sunt băiat fălos/ Eu duc potera pe jos/ Sunt bâiat cu păr mânat/ Cu șapte poteri mă bat./ Mai podare, poderaș / Trage podul mai la vale/ Că-ți trântesc un glonț în șale Și-ți zic vorbe de ocare/ Trage podu' mai de-a drept / Că-ți trântesc un glonț în piept./ Decât o para la pod/ Mai bine cu murgu-not./ Că mi-e murgu' cam nebun/ Trece Oltu' ca pe drum/ Și mi-e murgu' cam nărod/ Trece Oltu' ca pe pod/ Și la mal când m-o scotea/ Mai nimic nu se uda/ Doar colțu' la ipingea."

(Balada lui Iancu Jianu)

Casa memorială „Iancu Jianu"
Caracal, județul Olt

Secţia memorială „Iancu Jianu" a Muzeului Romanațiului se află în casa stil culă boierească, ce a fost construită probabil de Costache Jianu, tatăl lui Iancu, pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea, fiind o construcţie cu parter, etaj și o pivniță. Parterul are podeaua sub nivelul solului cu circa 20 de cm și este format din trei camere de dimensiuni modeste, probabil bucătărie și spații de depozitare a alimentelor, intrarea principală având uși masive de stejar cu balamale din fier lucrate manual de fierarii vremii. La etaj sunt trei camere de locuit și un cerdac închis cu geam care este orientat spre nord, la fel ca intrarea principală a casei. Pivnița este prevăzută cu creneluri în peretele dinspre sud și ferestre mici.

Piatra comemorativă Iancu Jianu
Caracal, județul Olt

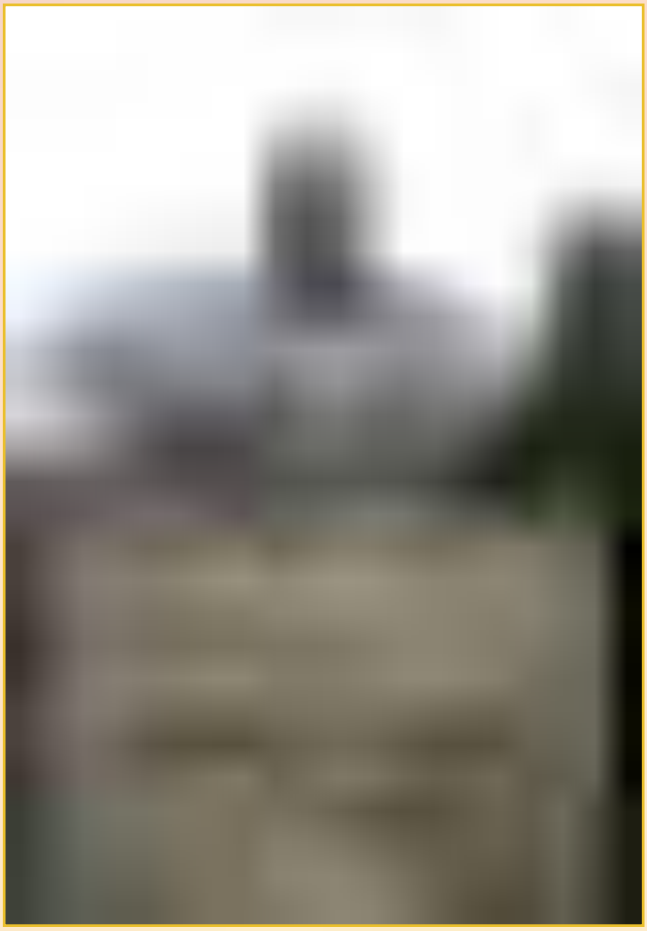

Bustul lui Iancu Jianu
Caracal, judeţul Olt

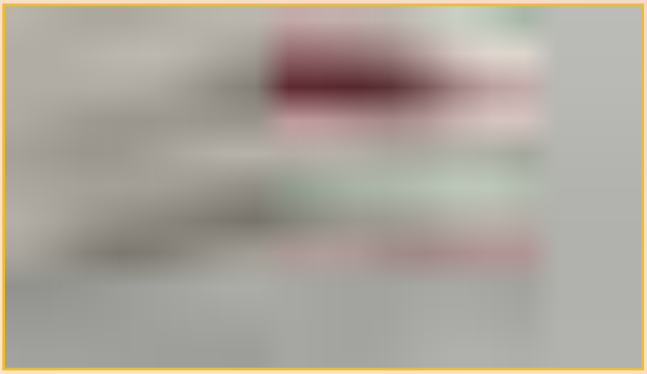

Sabie orientală cu teacă de tip Kilij
atribuită lui Iancu Jianu, secolele al XVIII-lea-al XIX-lea

Piesa are lama din oţel de Damasc, curbă, cu un tăiş, contratăiş, muchie netăioasă, lăţită spre vârf şi spre gardă prezintă două nervuri. Pe partea exterioară a lamei sunt incrustaţii decorative în metal galben (probabil aur). La talonul lamei ornamentele decorative sunt vegetale. Urmează o stea cu şase colţuri încadrată într-un cerc decorat cu motive vegetale. În mijlocul stelei se află o inscripţie cu litere arabe. Pe partea interioară a lamei, la talon se află acelaşi motiv vegetal şi alte inscripţii cu litere arabe, urmate de o altă inscripţie indescifrabilă, adăugată ulterior, posibil scrisă Iancu Jianu. Garda din alamă, în formă de S, are origine rombică gravată pe ambele feţe, cu motive vegetale, având capetele spiralate. Este prevăzut cu două mânere din fildeş fixate prin nituri din alamă. Capul mânerului este îndoit spre tăişul lamei şi are un orificiu, mărginit pe ambele feţe de o rozetă în formă florală. Piesa face parte din colecţiile MNIR.

Iancu Jianu

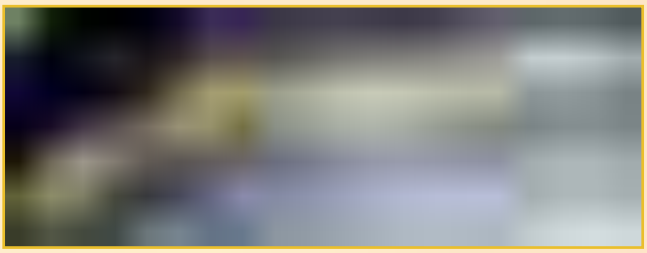

Pistolul cu cremene purtând semnătura lui Iancu Jianu
colecţia *Muzeului Romanaţiului, secţia memorială „Iancu Jianu”*

Elev sergent **MOCANU Miruna**,
clasa a XI-a A

BIBLIOGRAFIE

1. Dumbrava, Bucura, *Haiducul Iancu Jianu,* Editura Gramar, 2003.
2. Marin, Ion, Bănică, Gheorghe, *Caracal – Tărâm de legendă şi destinaţie turistică*, Caracal, 2006.
3. http://www.cniptcaracal.ro/index.php?page=casa-memoriala-iancu-jianu

MOȘTENIRE SACRĂ LĂSATĂ DE TUDOR LUI IANACHE CACALEȚEANU

Printre însemnările istorice din jurnalul unui tânăr pandur, viitor ofițer al Armatei României, la loc de cinste ar trebui să se regăsească și povestea despre sacra moștenire lăsată de Tudor Vladimirescu lui Ianache Cacaleţeanu, căpitanul tunarilor.

După cum se știe, Revoluţia de la 1821 a început pe meleagurile Olteniei, „unul din ţinuturile cele mai vechi în civilizaţie ale românilor", după cum arată istoricul Nicolae Iorga. Prietenia dintre Tudor Vladimirescu și maiorul Ianache Cacaleţeanu începe odată cu participarea acestora la războiul ruso-turc și decorarea amândurora cu ordinul „Sfântul Vladimir". Grație acestei prietenii de arme, Ianache Cacaleţeanu s-a situat în rândul celor mai apropiați și devotați colaboratori ai Domnului Tudor, având ca sarcină în Revoluția din 1821 să organizeze artileria, fiind totodată comandantul tunarilor „Adunării Norodului". Când Tudor a fost capturat de către eteriști la Golești, lui Cacaleţeanu i-a dat în grijă „steagul cel mare al oștirii revoluționare", un inel și sabia, pe care acesta le-a ascuns cu mare grijă în casa de la moșia Tâmburești, județul Dolj.

Steagul, executat la Mănăstirea Antim din București, reprezenta în viziunea fruntașilor revoluției „tot norodul românesc – voința și hotărârea de a-și dobândi dreptatea" și avea 1,5 metri lungime și 1,2 metri lățime. Drapelul din 1821 este considerat „primul simbol vexilologic modern al suveranității poporului", dar și „primul steag tricolor din istoria românilor", având pictată Sfânta Treime în partea centrală, deasupra stemei Țării Românești, ca simbol fundamental pentru unitatea națională. Tot pe el a fost reprodusă și statuia heraldică a Țării Românești, acvila cruciată, fapt ce exprimă intensitatea idealului pentru libertate, ideal susținut de întregul „norod românesc".

Bătrânul pandur Cacaleţeanu a fost denunţat turcilor ca fiind căpitan al domnului Tudor, ulterior condamnat la moarte. Datorită priceperii și a faptului că știa în detaliu deprinderile turcilor, și-a răscumpărat viaţa cu o sumă mare de bani, astfel încât sentinţa nu a fost executată. Pandurul, comandantul și prietenul lui Tudor și-a dat obștescul sfârșit în anul 1853, dar nu înainte de a încredinţa fiului său George Cacaleţeanu sacrul legământ făcut cu Tudor. Imediat după moartea tatălui, moștenitorul steagului i-a găsit o ascunzătoare mai bună la Craiova, în locuința sa. Printre însemnările de familie se menționează că în preajma Războiului de Independență (1877 – 1878), steagul ar fi fost dus din nou la Tâmburești, unde avea să-l vadă în anul 1878 însuși prinţul Carol, în trecerea sa prin această localitate. Imediat după dobândirea independenței, în anul 1882, la aniversarea zilei de 10 mai (Ziua Națională a României din anul 1866 până în anul 1947), Regele Carol a cerut să se afle și steagul revoluţiei din 1821. Pe tot traseul de la Craiova la București, steagul a fost întâmpinat cu mari onoruri.

George Cacaleţeanu s-a hotărât să încredinţeze autorităţilor publice steagul revoluţiei la sfatul finului său, avocatul Mihai Stătescu, astfel sfânta relicvă a neamului românesc a fost donată patrimoniului muzeistic. Familia Cacaleţeanu a donat, în anul 1834, ciucurii steagului, iar în anul 1950, inelul-pecete care fusese dăruit de Tudor, deodată cu sabia sa, lui Ianache Cacaleţeanu. Piesa este un sigiliu confecţionat dintr-o piatră de matostat pe un inel de argint, care s-a folosit pentru sigilarea în ceară, deoarece piatra, de formă octogonală, este în incizie. În câmpul sigilar sunt reprezentate două personaje în picioare, un sacerdot și un ostaș înarmat. În ceea ce privește sabia, aceasta a fost luată de nemți, în anul 1916, cu ocazia strângerii tuturor armelor albe și de foc.

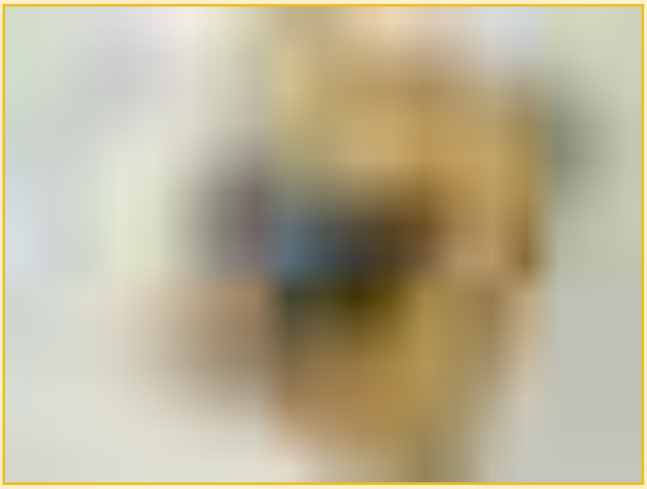

Inelul sigilar a fot încredinţat căpitanului Ianache Cacaleţeanu din Craiova: *„Păstrează acest inel ca semn de prietesugul meu, ca să mi-l dai când ne vom întâlni, dacă va voi Dumnezeu să mai trăim. Îl am de la părinții mei."*

Amintind că revoluţia pandurilor condusă de Tudor a fost înfrântă, dar nu zadarnică, timpul împlinind-o și istoria oferindu-i dreptatea meritată, se sfârșește fila istorică din jurnalul unui elev pandur despre familia ce a slujit idealul de independență națională și a fost devotată lui Tudor și idealurilor de mai bine ale poporului român greu împilat.

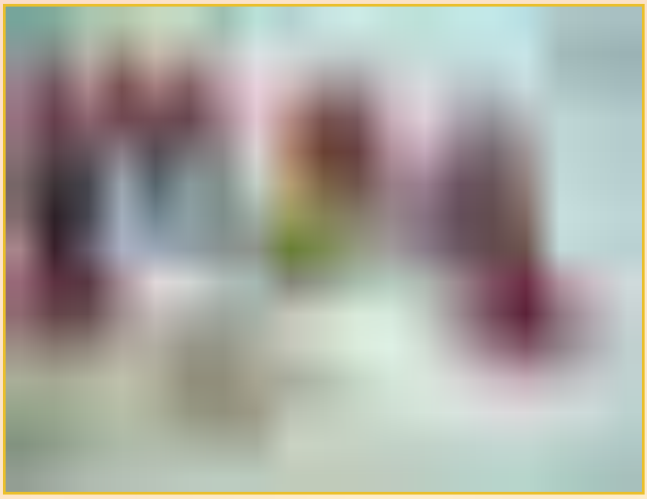

Una dintre cele trei reproduceri ale steagului,
confecționate la I. S. Decorativa în 1963
Colecţia Muzeului Militar Naţional „Regele Ferdinand I", Bucureşti

Ciucurii drapelului lui Tudor Vladimirescu,
singura parte din drapel care a mai rămas mărturie a simbolului celor trei culori:
roșu, galben și albastru

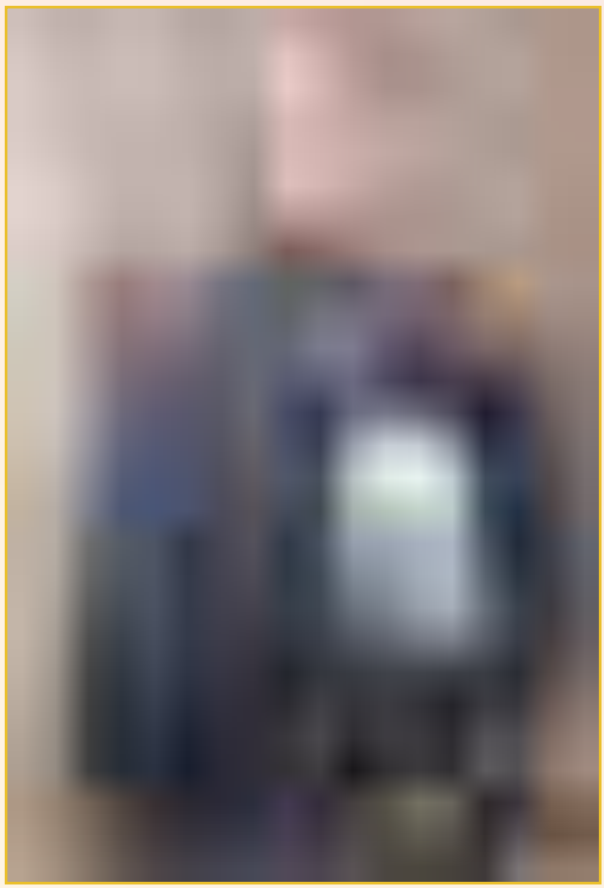

Ianache Cacaleţeanu (1779-1858)

Pictură în ulei, după fresca din biserica de la Tâmburești, județul Dolj, realizată de Petrache Roșianu în 1921. Tabloul a fost donat Colegiului Național Militar „Tudor Vladimirescu" din Craiova în anul 2017, de către domnul inginer Constantin Caletzeanu, urmaș al căpitanului tunarilor din oastea lui Tudor.

Maiorul Ianache Cacaleţeanu, comandantul artileriei armatei de panduri și locțiitor la comandă al lui Tudor Vladimirescu, este românul și ostașul care a păstrat pentru posteritate însemnele revoluției.
După însemnările familiei, Ianache Cacaleţeanu și-a făcut studiile la Academia Militară din Petersburg și luând parte, mai apoi, la războiul ruso-turc din 1806-1812, a avut prilejul să-l cunoască și să lupte împreună cu slugerul Tudor Vladimirescu, iar pentru faptele de bravură ostășească au fost amândoi decoraţi cu ordinul „Sfântul Vladimir".

BIBLIOGRAFIE

1. Iscru, G. D., *Revoluția de la 1821 condusă de Tudor Vladimirescu,* București, Casa de Editură și Librărie „Nicolae Bălcescu", 2000.
2. Florescu, Aurelia, *Câteva date despre familia căpitanului de panduri Ion Cacaleţeanu*, în Revista *Oltenia. Studii și comunicări. Arheolgie-Istorie*, vol. XII, Craiova, Editura Sitech, 2000.

Elev sergent **CIOC Lorena Alexandra**,
clasa a XI-a A

PETRACHE POENARU – ÎN RÂNDURILE PANDURILOR LUI TUDOR VLADIMIRESCU

Constantin Lecca
Petrache Poenaru, portret

Petrache Poenaru, născut la data de 10 ianuarie 1799, în conacul de la Benești, județul Vâlcea, a fost al doilea fiu (din cei șase copii) al vistiernicului Costache Poenaru, care era coborâtor din marele ban Barbu Poenaru, și al Smarandei, care făcea parte din vechea familie a Otetelișenilor. În 1804, pe când avea cinci ani, a fost dat „la învăţătură în limba greacă", la o rudă din Brădești, care avea în casă un dascăl grec. Petrache Poenaru a învățat cu acesta limba greacă și elemente din istoria și cultura poporului grec. În 1809, mama sa, Smaranda, l-a încredințat fratelui său, Iordache Otetelișanu, care, la cei 32 de ani ai săi, se formase deja ca un intelectual, puternic influențat de ideile iluminismului. A urmat studiile secundare la Craiova, la școala de la Biserica Obedeanu, între 1811 și 1818. În anul 1818, a fost copist la cancelaria Episcopiei Râmnicului, unde s-a bucurat de sfaturile călugărului Neofit Geanoglu. În 1819, a fost primit la Școala Domnească de la Sf. Sava, unde a beneficiat de dreptul de a locui într-o chilie la mitropolie, primind o bursă de 15 lei pe lună pentru haine și cărți. La această școală, Petrache Poenaru este remarcat de renumitul dascăl Gheorghe Lazăr, care îl ia ca ajutor în pregătirea celorlalți elevi. Între 1820 și 1821, a predat limba elenă la Școala Mitropoliei din București, iar în 1821, episcopul Ilarion îl recomandă lui Tudor Vladimirescu, ca secretar.

La nici 22 de ani, tânărul grămătic Petrache Poenaru a lăsat călimara cu cerneală de o parte și a intrat într-o ceată de haiduci, însuflețit de dorința spre mai binele poporului. La prima luptă, însă, ceilalți haiduci își dau seama că tânărul Poenaru nu are nicio legătură cu lumea armelor, fiind, de fapt, un intelectual. Este prezentat lui Tudor Vladimirescu, care se arată impresionat de inteligența și de agerimea sa. Tudor îi propune să i se alăture și, datorită calităților sale, ajunge în numai câteva săptămâni omul lui de taină și șef al cancelariei și al conțopiștilor.

În 1821, când boierii Otetelișeni adunați la Benești au fost prădați, Tudor s-a abătut pe aici cu oaste, ca să-și scape prietenul de jefuitori. Printre cei care se aflau în acele zile la conac, se numărau și tinerii Gheorghe și Petrache Poenaru. Tudor, văzându-i viteji și tineri, i-a rugat pe amândoi să i se alăture, primul să-i fie pandur, iar cel de-al doilea grămătic. Dintr-o descriere făcută mult mai târziu de unchiul său, Iordache Otetelișanu, aflăm că în momentul în care l-a cunoscut pe Vladimirescu, „Petrache Poenaru era în tot costumul său de drum, ce se compunea dintr-o legătură de cap, peste un cauc cusut cu fir galben, un chepchen cu hargiurile asemenea de fir, poturi cu copci de argint, țușluci cu găitane de mătase, răsfrânt peste cisme roșii. Cu o șișana (pușcă lungă arnăuțească) lucrată în argint și cu bezelicuri tot de argint. Cu un iatagan cu mânerul de fildeș, cu teaca îmbrăcată în argint suflat cu aur. Mai avea un cuțit mic asemenea și o pereche de pistoale tot așa". Îmbrăcămintea lui Petrache la acea vreme era obișnuită feciorilor de boieri.

Întâlnirea de la 2 martie 1821 a avut ca rezultat numirea lui Petrache Poenaru ca grămătic al lui Tudor, acesta urmând să participe la toate consfătuirile în calitate de secretar. Pe măsură ce proporțiile revoltei creșteau, Tudor avea nevoie de o

cancelarie bine organizată, din care să poată porni pe întinsul țării proclamații, scrisori sau dispoziții, toate fiind scrise și multiplicate de mână. Astfel, slujba de grămătic nu era deloc ușoară. Nicolae Iorga afirmă că Petrache Poenaru a fost, la 1821, redactorul scrisorilor lui Tudor Vladimirescu, în perioada în care acesta a fost Domnul Țăranilor. Fiind ocupat cu diverse probleme, Tudor îi dicta sau îi comunica lui Poenaru textul ce urma să fie redactat. Desigur, întreaga originalitate în gândire și concepție din diferitele proclamații îi aparțin lui Tudor Vladimirescu, cu întorsături arhaice și pitorești și cu izbucniri de adâncă revoltă. Este foarte curios faptul că Petrache Poenaru, care era un obișnuit al condeiului, nu a lăsat nicio însemnare despre răscoala poporului sau măcar una despre persoana și firea lui Tudor Vladimirescu.

Conștient că o luptă se câștiga nu numai prin înălțimea idealurilor și forța armelor, ci și printr-o bună popularizare a cauzei, Petrache Poenaru îi propune lui Tudor Vladimirescu tipărirea unui ziar care să răspândească în rândul românilor dorințele și scopurile armatei de panduri. Tudor acceptă, încântat de idee, și astfel ia naștere primul ziar românesc – „Foaia de propagandă”.

Deși istoria drapelului național al României este încă neclară, cele trei culori fiind folosite de mai multe armate române de-a lungul istoriei, Petrache Poenaru a fost cel care l-a adus definitiv în conștiința românilor. Inspirat de francezi, Poenaru face drapelul tricolor modern ce devine în scurt timp stindardul armatei lui Tudor Vladimirescu, înlocuind astfel steagul vechi format din două bucăți pătrate de pânză (alb-albastru). Preluat apoi și de pașoptiști, tricolorul ajunge din 1881 drapel național.

Împreună cu stolnicul Giani Orășan și episcopul Ilarion, Poenaru a fost trimis de Tudor Vladimirescu la congresul de la Laybach (Ljubljana) să prezinte un protest contra eteriștilor, însă delegația sosită la Brașov nu a ajuns la destinație, pentru că, între timp, Tudor a fost asasinat. Pentru a-și întâlni rudele refugiate, a plecat la Sibiu, unde a început să învețe limba germană, iar pentru a face rost de bani ca să plătească dascălul, era obligat să dea el însuși lecții de greacă.

După înfrângerea lui Vladimirescu, pandurii sunt vânați și decapitați, dar Petrache Poenaru scapă, iar, în 1822 pleacă la Viena, ajutat fiind de unchii săi.

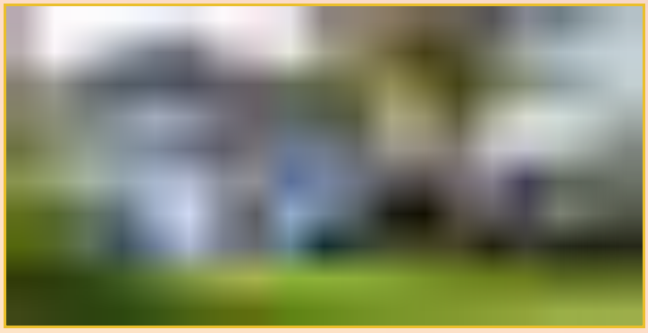

Conacul Otetelișanu
Benești, Vâlcea

Petrache Poenaru
portret realizat de Carol Popp de Szathmáry

BIBLIOGRAFIE

1. Leferman, Mariana, Braun, Gabriela, Năstase, Adrian, Nedelcea, Tudor, Urziceanu, Florentina, *Repere spirituale românești. Un dicționar al personalităților din Dolj,* Craiova, Editura AIUS, PrintEd, 2005.
2. Leonăchescu, P. Nicolae, *Inginerul Petrache Poenaru*, București, Editura AGIR, 2006.
3. Potra, George, *Petrache Poenaru. Ctitor al învățământului în țara noastră*, București, Editura Științifică, 1963.

Elev fruntaș **MORARU Andra**, clasa a X-a A
Elev **OPREA Robert Șerban**, clasa a IX-a B

OMAGIEREA LUI TUDOR VLADIMIRESCU CU OCAZIA SEMICENTENARULUI ȘI CENTENARULUI REVOLUȚIEI DE LA 1821

Tudor Vladimirescu și Revoluția de la 1821 au avut un impact reprezentativ în istoria românilor prin cântece și povestiri populare, scrieri istorice și literare, precum și prin momente omagiale.

În 1871, Bogdan Petriceicu Hașdeu, alături de mari patrioți și oameni de cultură, a decis încă din luna februarie ca Societatea „Românismul" să se ocupe de organizarea serbării naționale în memoria lui Tudor Vladimirescu. Președintele comitetului de organizare a fost B.P. Hașdeu, iar secretar Tudor P. Rădulescu. Toate cheltuielile s-au făcut din „subscripțiune", așa cum reiese din anunțul „Columna lui Traian" din 10 mai 1871. Serbarea fost organizată riguros, în data de 6 iunie, începând cu ora 10, pe Dealul Cotrocenilor, în locul unde fusese odinioară tabăra ilustrului martir Vladimirescu, „sub un umbrar impresionant". Deasupra tribunei de la care s-au susţinut discursurile, se afla portretul lui Tudor Vladimirescu, ornat cu o coroană de flori.

Serbările s-au deschis printr-un oficiu religios – „Dumnezeul nostru", rugă naţională având ca autor pe poetul I. Al. Lapedatu. A urmat discursul de deschidere rostit de B. P. Hașdeu, căruia i-au succedat trei vorbitori, G. Missail, George G. Tocilescu și N. V. Scurtescu. În continuare, Grigore G. Tocilescu a susţinut disertaţia intitulată „Tudor Vladimirescu". În ultima parte a programului, s-a recitat poezia aceluiași I. Al. Lapedatu –„Junimii române", iar în încheiere, președintele societăţii a adresat câteva cuvinte: ,,Căpitanul pandurilor de peste Olt, strigase din bătăile inimii lui: *Al românului este cuibul românesc și numai al românului*." Serbarea a luat sfârșit prin aplauze entuziaste, singura mărturie rămasă fiind surprinsă de aparatul lui Carol Popp de Szathmáry.

Această grandioasă comemorare este caracterizată astfel în darea de seamă a comitetului de organizare: „Nepieritoarea zi de 6 iunie va ocupa cel mai frumos loc în paginile istoriei și posteritatea va spune că în anul 1871, Societatea Românismul a serbat memoria martirului cauzei române, ea cea dintâi aducându-și aminte de sublimul erou de la 1821... De la un colţ până la altul al Daciei, inima română tresaltă de bucurie dinaintea măreţului stindard al Domnului Tudor, ridicat din cenușa lui 1821!"

A doua zi după festivitate, comitetul de organizare a decis expedierea unei telegrame-circulare următoarelor ziare „Prahova" – Ploiești, „Semănătorul" – Bârlad, „Independentul" – Botoșani, „Informaţiunile" – Galaţi, „Mercantilul" – Craiova, „Gazeta Transilvaniei" – Brașov, „Albina", „Familia" și „Federaţiunea" apărute la Pesta. Telegrama avea următorul conţinut: „Societatea Românismul a sărbătorit românească mișcare din 1821. Peste o sută de juni, mai mulţi comercianţi, profesori și alte profesiuni liberale precum și satele de primprejur, toată ziua de 6 iunie, pe câmpul Cotroceni au venit într-un mod spontan a lua parte la serbare. Entuziasm nemărginit..."

COMITETUL DE ORGANIZARE A SERBĂRILOR

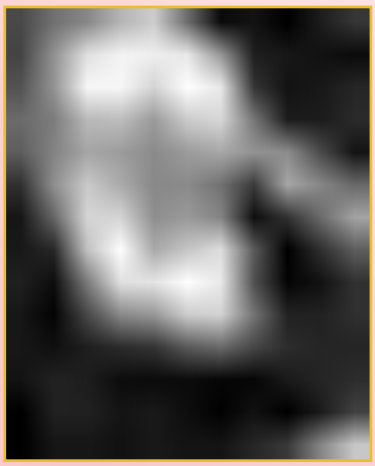

Bogdan Petriceicu Hașdeu

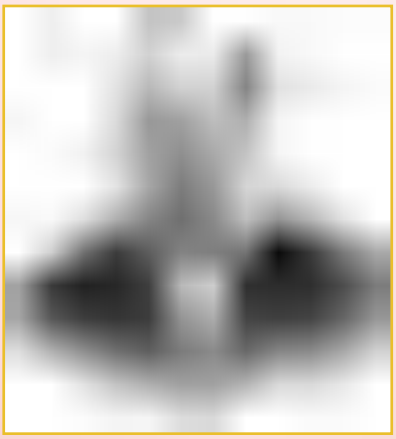

Grigore G. Tocilescu

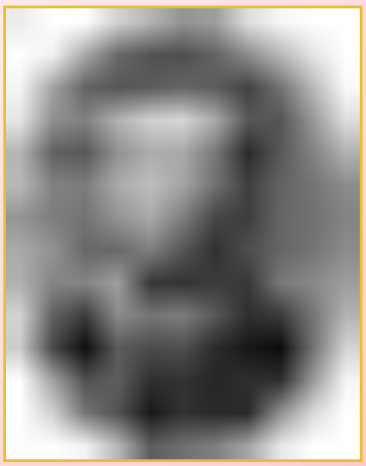

Carol Popp de Szathmáry

SERBĂRILE NAȚIONALE DIN 1921

Serbările naționale din București au fost organizate în săptămâna 13-21 martie 1921, având un mare ecou în rândul populației. Comitetul de conducere a avut drept sprijin pe regina Maria, alături de oameni politici ai vremii. Primarul de atunci al capitalei, doctor Gheorghianu, a toastat pentru ,,unirea românilor într-o Românie Mare".

În Craiova, serbările s-au desfășurat numai în școli, iar în Târgoviște a avut loc o vizită cu delegații din întreaga Românie, care au vizitat Mitropolia unde era mormântul lui Tudor Vladimirescu și Mănăstirea „Dealul". Însă, cu toate acestea, adevăratul „caracter" al serbărilor avut loc în județul Gorj (9–11 iunie 1921).

Pe lângă acte artistice, literare, culturale, jocuri și dansuri populare, coruri, defilări și obiecte care atestă trecutul artistic gorjenesc, târgujienii au mai împlinit o datorie sfântă, renovarea casei eroului din Vladimir.

Centenarul a fost sărbătorit la Padeș cu mare solemnitate, după cum consemna ziarul „Lupta" din Turnu-Severin la 26 iunie 1921: „Intelectuali din toate comunele învecinate și tot poporul au luat parte la serbare."

Tudor a fost omagiat și de studenţi basarabeni veniţi special la București.

Studenţi și studente din Basarabia la sărbătorirea a 100 de ani de la Revoluția din 1821
Revista „Răsăritul" din iunie 1921 publica cu acel prilej, sub titlul „Studenţi și studente basarabene la serbările din București pentru centenarul lui Tudor Vladimirescu", următorul articol: „Culegătorul suspinelor".

BIBLIOGRAFIE

1. Nichifor, Gheorghe, *Domnitor fără coroană. Tudor Vladimirescu în conștiința și memoria gorjenilor*, Editura Măiastra, Târgu Jiu, 2021.
2. Anastasia, Ioan, *Serbările naţionale din 1921*, https://www.bibliotell.ro/2021/01/proclamatia-de-la-pades/

Elev caporal **BĂTĂIOSU Denisa Alexandra**,
Elev caporal **FILIP Bianca Ștefania**
clasa a XI-a D

CASA MEMORIALĂ „TUDOR VLADIMIRESCU” DIN COMUNA VLADIMIR, JUDEȚUL GORJ

Casa Memorială „Tudor Vladimirescu”, situată la aproximativ 40 km sud-est de municipiul Târgu Jiu, pe valea râului Gilort, a fost amenajată la iniţiativa Ligii Naţionale a Femeilor Române, filiala Gorj, prezidată de către Arethia Tătărescu, soţia omului politic Gheorghe Tătărescu.

Arhitectului Iulius Doppelreiter i-a fost încredinţat acest proiect, după achiziţionarea de Liga Naţională a Femeilor Române a casei bătrânești, construită din lemn, ce se afla în proprietatea lui Tudor C. Vladimirescu, fiul lui Constantin I. Vladimirescu, fost primar al comunei Vladimir și descendent din Papa Vladimirescu, fratele lui Tudor.

Ideea amenajării acestei case memoriale a fost, propusă în 1920, în Senatul României Mari de către preotul gorjean Ilie Roșoga, în calitatea sa de senator de Gorj, și a fost reluată un an mai târziu de marele istoric Nicolae Iorga.

La scurt timp de la inaugurarea Casei Memoriale „Tudor Vladimirescu” din comuna Vladimir, aceasta avea să fie vizitată, în iunie 1937, de către Marele Voievod de Alba Iulia, Mihai, moștenitorul Tronului și viitorul rege al României.

În anul 1971, Casa Memorială „Tudor Vladimirescu” a fost reabilitată, iar în curtea sa a fost amplasat un bust al lui Tudor Vladimirescu, realizat de către sculptorul gorjean Vasile Blendea.

Din 1991, Casa Memorială „Tudor Vladimirescu” găzduiește o mică expoziţie cuprinzând, pe lângă piese etnografice gorjenești, fotocopii ale unora dintre cele mai importante documente păstrate în colecţia Muzeului Judeţean Gorj „Alexandru Ștefulescu” din Târgu Jiu, care se referă la Tudor Vladimirescu și familia sa, precum și o serie de imagini ale mănăstirilor fortificate din Oltenia, utilizate ca loc de refugiu de către armata de panduri comandată de Tudor Vladimirescu în timpul Revoluţiei de la 1821. Toate acestea contribuie la evocarea personalităţii lui Tudor Vladimirescu și a locului pe care Revoluţia de la 1821 îl ocupă în conștiinţa naţională.

Casa Memorială „Tudor Vladimirescu” – Vladimir, Gorj
Carte poștală
Colecţia Muzeului C.N.M. „Tudor Vladimirescu”, Craiova

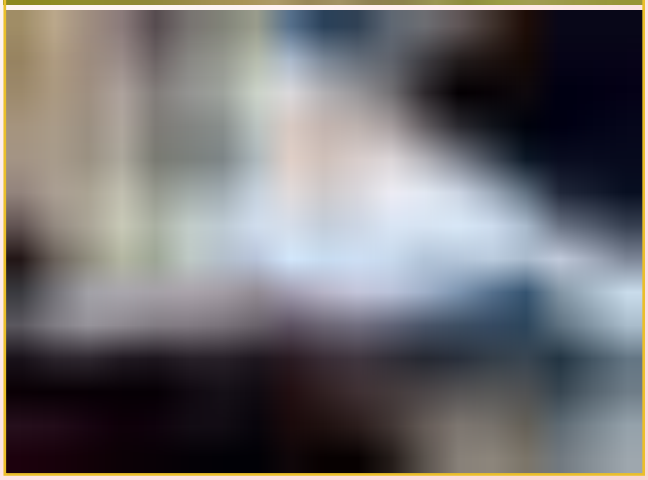

Casa Memorială „Tudor Vladimirescu” – Vladimir, Gorj
Foto: elev fruntaș Dobromir Andrei, clasa a X-a B, februarie 2021

BIBLIOGRAFIE

1. Nichifor, Gheorghe, *Domnitor fără coroană. Tudor Vladimirescu și memoria gorjenilor*, Târgu Jiu, Editura Măiastra, 2021.
2. Cârlugea, Zenovie, Deju, Zoia Elena, *Arethia Tătărescu. Marea doamnă a Gorjului interbelic*, Târgu Jiu, Editura Măiastra, 2007.

Elev fruntaș **DOBROMIR Andrei**, clasa a X-a B
Elev **PINOȘANU Elisa,** clasa a IX-a B

UMBRA LUI TUDOR LA PREJNA

Istoria nu este doar o relatare cronologică a evenimentelor, nu înseamnă doar evocarea celor ce nu mai sunt, istoria este despre noi și despre rădăcinile noastre.

Am crescut într-un loc impregnat de istorie, un loc în care marele revoluţionar și-a lăsat amprenta. Prejna, locul copilăriei mele, centrul universului meu, este un mic sat de munte de care mă voi simţi legat, indiferent unde mă va purta drumul vieţii. Printre cele mai vechi amintiri este și cea în care, în spiritul sărbătorilor pascale, am mers alături de bunica mea la biserică, unde anual se organizează slujba de Denii. La miezul nopții, vrăjit de spiritul instaurat în naosul bisericii, admiram picturile și construcția interioară, dar fără a bănui ce istorie se ascunde în temelia acelor ziduri sau că peste 10 ani aveam să devin elev al unei prestigioase instituții de învățământ militar, ce poartă un nume devenit legendă – Tudor Vladimirescu, personalitate istorică al cărei destin este indestructibil legat de micul meu sat.

Bicentenarul Revoluției lui Tudor Vladimirescu mi-a oferit ocazia să aflu lucruri noi (altele decât cele știute din poveștile străbunilor mei) despre istoria Prejnei și, implicit, despre marele pandur Tudor Vladimirescu.

Binecunoscut este faptul că Prejna este așezată în fostul ținut al Cloșanilor, unde Tudor Vladimirescu a fost vătaf de plai. Bisericuța Adormirii Maicii Domnului, ai cărei ctitori sunt însuși pandurul și Gheorghe Duncea, este martora trecerii timpului, cunoscând tainele satului de mai mult de două veacuri. Ea este pentru fiecare sătean mai mult decât un lăcaș de cult, este un simbol moral, o legătură cu trecutul zbuciumat al acestor plaiuri binecuvântate de Dumnezeu.

Nu întâmplător Tudor a ales acest loc pentru ctitoria vieţii sale. Construită în 1808, biserica s-a menținut până în prezent datorită câtorva renovări și reconstrucții (în 1859 pereții de gorun au fost înlocuiți cu zid, iar în 1955 a fost pictată de N. Rotaru). Din vechea biserică se mai păstrează icoanele și catapeteasma, al căror pictor a fost Ghiță Zugravul, cel care avea să realizeze și primul portret al lui Tudor Vladimirescu, portret în care pandurul revoluționar apare alături de prietenul său, Gheorghe Duncea, și de un personaj feminin (fie Maria Gîdioane, donatoarea livezii cunoscute ca „Livada lui Tudor Vladimirescu Slugerul", fie Stanca, soția lui Gheorghe Duncea). În partea de sus, chiar deasupra lui Tudor, se află inscripția

foto: Elev sergent Mocanu Octavian, clasa a XI-a E

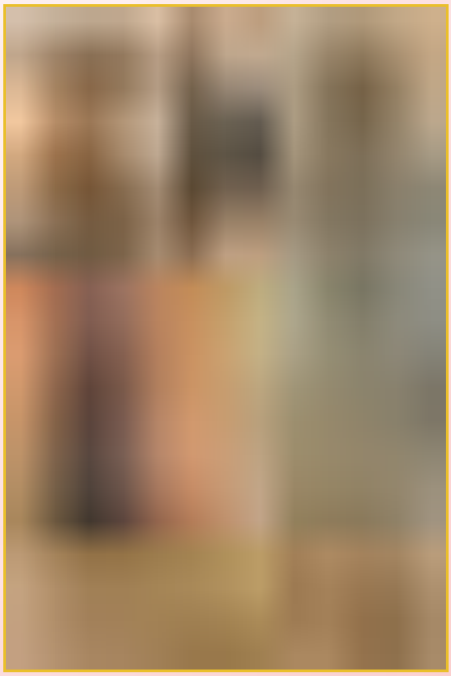

Tudor Vladimirescu și Gheorghe Duncea cu soţia
Portret votiv pe ușa Bisericii din Prejna, jud. Mehedinţi, zugrăvit de Gheorghe Siciofi din Ploștina în 1808
Sursa: Galeria de Artă Veche Românească

„Bive slugeri Theodoră Cumîndiri", care indică numele și rangul de fost mare sluger și comandant. Acest portret realizat pe ușa de la intrare a fost luat de domnul Grigore Miculescu, din Severin, și dus în 1873 la București, la Muzeul Etnografic (în prezent, Muzeul Național de Artă al României). Istoricul de artă Marin Matei Popescu afirmă că acest portret a circulat în secolul al XIX-lea prin intermediul unei fotografii făcute de C.D. Aricescu după un desen în culori al acestui tablou votiv. De asemenea, această reprezentare a lui Tudor a fost utilizată în 1921 de către istoricul Nicolae Iorga pe pagina de gardă a lucrării sale „Izvoarele contemporane asupra mișcării lui Tudor Vladimirescu".

BIBLIOGRAFIE

1. Turcin, Ionel, Cadea, Ionela Nori, Pâlşoiu, Ion, *Eroul Martir Tudor Vladimirescu şi cronica Revoluţiei române din 1821*, Craiova, Editura Aius, 2017.
2. http://www.arhitectura-gpmh.ro/wp-content/uploads/2014/09/12_PREJNA_BISERICA-DE-LEMN-ADORMIREA-MAICII-DOMNULUI.pdf

Elev sergent **MOCANU Octavian**,
clasa a XI-a E

PLAIUL CLOȘANILOR – LOCUL ÎN CARE TUDOR ŞI-A ÎNCEPUT CARIERA ÎN ADMINISTRAŢIE

Vătaful de plai Tudor Vladimirescu a rămas definitiv în conștiința locuitorilor din ținutul Cloșanilor, care și astăzi își zic cu mândrie „panduri de-ai lu' Tudor". În anul 1806, Tudor a fost numit vătaf de plai la Cloșani, funcţie cu atribuţii mai ales grănicerești, pe care o va deţine alături de fratele său, Papa Vladimirescu, până în 1820.

Aici Tudor a construit „eruga morilor" – un braţ din râul Motru, ce trece prin sat, și pe care a ridicat mori, pentru a asigura făina de porumb necesară atât sătenilor, cât și pandurilor săi. Tot aici a deschis șase varniţe, având în vedere piatra de calcar existentă din abundenţă. Memoria sătenilor îl păstrează în același timp, ca pe un vașnic hotarnic, așa după cum îl prezintă și documentele vremii.

La aproape un veac de la revoluţia lui Tudor Vladimirescu, poetul tradiţionalist Ion Pillat avea să poposească în frumoasa așezare din plaiul Cloșanilor. Încântat de frumusețea locurilor, dar, mai ales, de ecoul încă prezent al evenimentelor din 1821, va scrie poemul „Cloșani", ce va fi publicat în mai multe reviste.

Referitor la acest poem, Cristian Livescu nota în cartea sa – „Introducere în opera lui Ion Pillat", la p. 156: „Nicăieri ca în elegia *Cloșani* nu este exprimată mai dureros zădărnicia dorinţei de a reactualiza trecutul răpus de uitare. Până și noţiunii *demultului* i se relevă semnificaţia ei *ucigașă*. Singura consolare pentru poet rămâne aceea de a-și încrusta în suflet peisaje și aspecte de viaţă patriarhală, vechi datini, iubite de el cu patimă."

Biserica „Sfântul Mare Mucenic Teodor Tiron"
din Obârșia - Cloșani, judeţul Mehedinţi

În revista „Viaţa Românească”, XVIII (1926), nr. 9, sept., p. 249-251, poemul apare cu dedicaţia „pentru Pia și Alexandru Alimănesteanu”, de ospitalitatea cărora se bucurase poetul în sejurul său la Cloșani.

Din manuscrisul existent la Biblioteca Academiei Române, aflăm cu exactitate că poemul a fost conceput la 17 august 1926, la Cloșani și scris la Călimănești, între 21-23 august 1926. Prima apariţie în ciclul „Elegii” se va produce prin intermediul volumului „Limpezimi” - Craiova, Ed. Scrisul Românesc, în 1928, după care va fi republicat în volumul „Pasărea de lut”. Pentru valoarea sa artistică și documentară referitoare la Cloșani, redăm câteva fragmente din poem.

De treci Baia de Aramă, de departe vezi albind
– Stai, Căline – nu pădurea, ci toţi munţii de argint.
Iată piatra ca o cloșcă, iată puii ei – Cloșanii –
Și deodată uiţi Florica, și deodată uiţi Miorcanii,
Și deodată intri-n ţara basmului ce-l credeai mort,
Unde totul își păstrează vechiul suflet, vechiul port
Tânăr ca un râu de munte, proaspăt ca un cer pe ape...
Vale, inimă închisă pe trecutul ce-o încape,
Vale-a Motrului, ursită ca Domniţa din povești,
Să tot doarmă neschimbată până o dezvăluiești,
Vale-ascunsă așa bine printre munţi că niciodată
Zborul vremii de pe culme umbra sură nu-și arată. [...]
Azi ca ieri se duc cosașii cu lăuta înainte,
Chiotind pe drum de clacă, prin fânețe, de te miri
Încotro pornesc pandurii celui de la Vladimiri.
Azi ca ieri bisericuţa stă în inima poienii,
Pustnic alb proptit în bârnă
Își așteaptă poporenii. [...]
N-am mai fost aici și totuși mi-amintesc de altădată
Și îmi aflu cu mirare ţara mea adevărată. [...]
Ţară veche, ţară bună, mult te-om plânge,
mult te-om cere...
Suflete, de ai credinţă, braţule, de ai putere,
Bate apa înspumată cu nuiaua de alun –
Cer și râuri, munţi și codri, strâns să-i legi, să mi-i aduni,
Să mi-i dai să port cu poftă de copil, cu dor de lotru,
Să te fur, vrăjită vale, și mai repede ca Motru,
Care scapără prin pietre și tot scapă, să te duc
Strânsă-n suflet, strânsă-n braţe, ca o pradă de haiduc.

Ion Pillat, *Cloșani*

Tudor Vladimirescu pictat în pronaosul Bisericii „Sfântul Mare Mucenic Teodor Tiron”
din Obârșia - Cloșani

Biserica „Sfântul Mare Mucenic Teodor Tiron” din Obârșia-Cloșani este una dintre cele mai frumoase biserici de zid mehedinţene. Temeliile sale au fost puse în anul 1936, dar lucrările au stagnat, din cauza războiului, până în 1943, când au fost reluate amenajându-se Sfântul Prestol. Împodobirea cu pictură s-a făcut de către Gheorghe Bărbulescu din Tismana și Matei Sulea din Peștișani, sub directa conducere și supraveghere a pictorului C. Bogdan, inspector al artelor pentru Banat. Pictura a fost realizată în ulei, după tradiţia iconarilor bizantini și greci, utilizând culori discrete, după toate canoanele Sfintei Biserici Ortodoxe. Biserica a fost sfinţită în ziua de 15 septembrie 1946 de către marele ecleziah preot Teofil Niculescu.

BIBLIOGRAFIE

1. Popescu, Adrian, *Din Monografia toponimică a localităţii Cloșan-Gorj*, în *LITUA*, *Studii și cercetări*, nr. V, Târgu-Jiu, 1992.
2. Popescu, Adrian, *Ion Pillat și Cloșanii Gorjului*, în *LITUA*, *Studii și cercetări*, nr. IX, Târgu Jiu, 2003.

Elev caporal **SULUGIU Loredana**, clasa a XI-a D
Elev fruntaș **MURDEALĂ Andreea**, clasa a X-a B

CULA DE LA CERNEȚI – CASA DE SUFLET ȘI DE PRESTIGIU A LUI TUDOR VLADIMIRESCU

De numele satului Cerneți, așezat în câmpia Topolniței, la o depărtare de 5 km NE de Drobeta Turnu Severin, se leagă o bună parte din viața și activitatea lui Tudor Vladimirescu. La Cerneți, Tudor a pășit în lumea politică, aici a stabilit prietenii statornice, atât cu boiernașii localnici, cât și cu pașii de la Dunăre și cu sârbii lui Caragheorghe. Aici era la el acasă, la casa lui sufletească și de prestigiu. Aici a avut mai multe „acareturi", printre care: cula de sub dealul Curila, moara de la Topolnița, casa (localizată de istorici în apropierea locului unde s-a amplasat, mai târziu, monumentul) care a fost vândută de Judecătoria Judeţului Mehedinţi în anul 1838 unui anume Pătru Cladoveanu.

Terenul pe care s-a construit cula se afla pe o fostă proprietate a Mănăstirii Cozia, la Poiana Hoțească, lângă satul Piatra Albă, și conform tradiției, ar fi fost zidită în jurul anului 1802, după arderea Cerneţiului de către trupele turcești.

Cula i-a servit lui Tudor nu numai pentru nevoile gospodărești, ci și pentru depozitarea armelor, în vederea declanșării revoluției. Se pare că el a trecut ultima dată pe aici în 29 ianuarie 1821, după cum este consemnat pe placa memorială amplasată pe clădire.

După moartea lui Tudor, Vasile Strâmbeanu ia cula în proprietate, iar din anul 1838 revine lui Ion Gărdăreanu și soției, Sevastița, fiind moștenită apoi pe linie feminină. În anii Primului Război Mondial, clădirea a fost folosită de către diverse unităţi militare.

Pe lângă valoarea istorico-arhitecturală are și o valoare memorială. În perioada 1959-1977, Cula lui Tudor Vladimirescu a fost transformată în muzeu, aici funcționând și o expoziție permanentă cu documente și diferite obiecte care aparţinuseră conducătorului Revoluției de la 1821 și al pandurilor.

Cula construită din cărămidă și lemn este alcătuită dintr-un parter înalt, prevăzut cu trei încăperi, dintre care una vastă, cu boltă cilindrică și arce. Accesul la etaj se face printr-o scară în formă de spirală, din grinzi de stejar, cu capetele interioare rotunjite. În cerdacul ce se întinde pe toată fațada se poate ajunge printr-o prelungire a scării. Etajul este prevăzut cu camere de locuit cu ziduri groase de cărămidă, cu un turn crenelat, dar și cu locuri de tragere. Iluminarea și aerisirea se fac prin cele șapte metereze. Ferestrele au fost mărite, după ce casa fortificată și-a pierdut funcția de apărare. Tavanele parterului sunt boltite, din cărămidă, în timp ce tavanele etajului sunt din lemn. Învelitoarea este acoperită cu șindrilă. Cel despre care se spune că l-ar fi împrumutat pe Tudor Vladimirescu pentru a ridica această culă a fost cel mai bun prieten al său, boierul Ion Gărdăreanu, din a cărui poruncă a fost săpată și fântâna adâncă de peste 60m.

În prezent, Cula de la Cerneţi se află în administrarea Muzeului Regiunii Porțile de Fier din Turnu Severin, dar nu este deschisă publicului.

În amintirea slugerului Tudor Vladimirescu, la fiecare început de iunie, cernățenii organizează o frumoasă manifestare, Sărbătoarea Pandurilor, în cadrul căreia tinerii din Cerneţi îmbracă costumul de panduri și, bineînțeles, pe cel al lui Tudor Vladimirescu. Se pare că această manifestare se organizează din a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

Cula de la Cerneți, *foto: Tuță Anca, februarie 2021*

Cula de la Cerneți, *desen realizat de elev sergent Păsărică Robert, Colegiul Național Militar „Tudor Vladimirescu" din Craiova decembrie 2020*

BIBLIOGRAFIE

1. Bărbieru, Mihaela, Mihalcea, Larisa, *Locuri și monumente din Oltenia, care amintesc de Tudor Vladimirescu*, în Arhivele Olteniei, Editura Academiei Române, 2012.
2. Gârleanu, S. I., *Tudor Vladimirescu viața și fapta sa*, București, Editura Enciclopedică Română, 1971.
3. Iorga, Nicolae, *Orașe oltene și mai ales Craiova pe pragul vremilor nouă (1760-1830)*, în *Arhivele Olteniei*, 04, nr. 20, iulie-august 1925.

Elev caporal **TUȚĂ Anca**,
Elev caporal **FLOREA Tania**,
clasa a XI-a D

MONUMENTUL DE LA PADEȘ
SIMBOL ÎN PIATRĂ ETERNĂ

Padeșul, un sat de sub geana muntelui, situat pe legendara vale a Motrului, între vârful muntelui Gorganu, vârful muntelui Piatra Mică și vârful muntelui Piatra Cloșani, a devenit un nume semnificativ în cartea de aur a istoriei. La marginea acestui sat, pe Câmpia Soarelui, într-o zi cu geruri uscate, încremenitoare, marele pandur Tudor Vladimirescu avea să dea semnalul luptei pentru libertatea politică și națională.

Într-o zi la fel de geroasă, am pășit și noi, pandurii vladimirești, pe treptele acestui arc de triumf pentru a-l omagia pe el – „pandurul nepereche". Cu toții am trăit aceleași emoții, gândindu-ne că ne aflăm într-un loc sacru al românismului, de unde, din șaua unui cal spumegând, Tudor citea celebra „Proclamație" prin care chema la luptă întregul plai oltenesc.

Monumentul de la Padeș
Foto: elev Pinoșanu Elisa, clasa a IX-a B, ianuarie 2021

Cum, cine și când a făcut posibilă amenajarea acestui monument de evocare dăltuit în piatră și bronz?

În 1921, la un secol de când a pâlpâit pentru prima dată flamura libertății pe aceste meleaguri, comitetul școlar din Padeș, coordonat de învățatorul N.I.Spineanu, stabilea ca în ziua de 9 iunie, să se organizeze o festivitate de comemorare a „Marelui Țăran", așa cum l-a numit N.Iorga pe Tudor din Vladimir.

Centenarul a fost sărbătorit cu mare solemnitate. Referitor la acest eveniment, la 26 iunie 1921, ziarul „Lupta" consemna: „intelectualii din toate comunele învecinate și tot poporul au luat parte la serbare".

În această atmosferă entuziastă, comitetul școlar din Padeș a propus constituirea unui fond pentru ridicarea unui monument închinat lui Tudor Vladimirescu. Doi ani mai târziu, aproape de mijlocul câmpiei, a fost ridicată o troiță de lemn cu însemnarea „Tudor Vladimirescu 1821-1921".

După alţi şase ani, pădeşenii au început demersurile pentru înălțarea unui monument din piatră. Arhitectul State Baloșin a întocmit planurile care au fost aprobate de comitetul școlar din Padeș: o construcție masivă, pe un trunchi de piramidă, cu reliefuri laterale din bronz, care să înfățișeze mersul revoluției, iar deasupra o troiță.

Câțiva ani, din cauza crizei economice din perioada 1929-1933, proiectul a fost sistat, dar din 1933, în urma unei licitații, lucrarea a fost încredință lui Carol Umberto. În luna noiembrie a aceluiași an, State Baloșin afirma că reliefurile ce reprezentau chipul Domnului Tudor, momentul citirii Proclamației și depunerea jurământului boierilor către Tudor la București fuseseră turnate în bronz și se căutau fonduri pentru cel de-al patrulea relief, ce urma să cuprindă textul Proclamației.

Pentru înălțarea monumentului, a fost o mobilizare extraordinară. Nu a fost casă în Padeș din care să nu fi participat măcar un om pentru înălțarea construcției.

Unii au venit cu carele și cu boii, pentru a căra blocurile de piatră dintr-un pinten de munte coborât până în apropiere, numit Cornul Petrii, nisip din albia râului, ori butoaie cu apă de la fântânile satului. Cei care se pricepeau la dulgherie au cioplit lemnele, le-au aranjat într-o schelă și au confecționat din ele mecanisme pe principiul pârghiilor, care să-i ajute să urce pietrele pe fiecare treaptă a construcției.

Acest monument s-a putut înălța atât prin truda urmașilor de panduri din Padeș, cât și prin contribuția comitetului școlar, a Societății „Datina” și a Prefecturii Județului Mehedinți.

Monumentul de la Padeș constituie un omagiu adus Eroului-Martir, care va rămâne în memoria noastră drept „olteanul fără de moarte”, cum fără de moarte sunt piatra și bronzul.

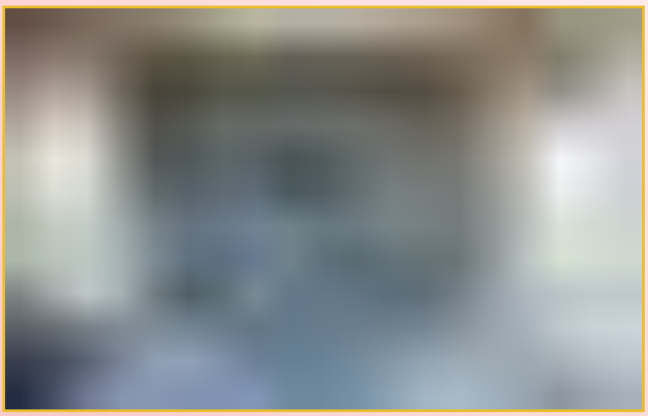

Monumentul Proclamației de la Padeș
basorelief – Domnul Tudor
Foto: elev Pinoșanu Elisa, clasa a IX-a B, ianuarie 2021

Monumentul de la Padeș
Foto: elev Pinoșanu Elisa, clasa a IX-a B, ianuarie 2021

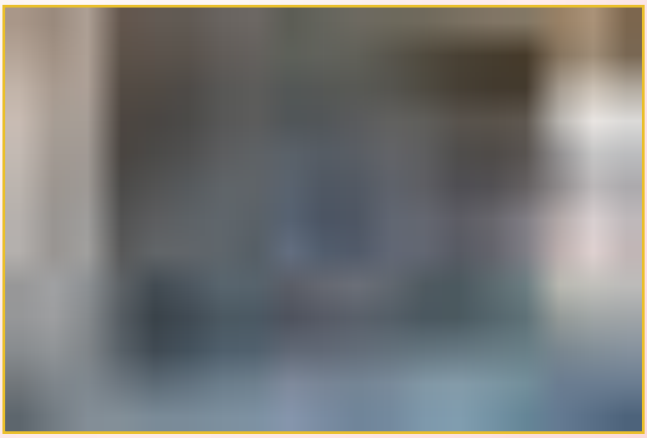

Monumentul Proclamației de la Padeș
basorelief – Adunarea de la Padeș
Foto: elev Pinoșanu Elisa, clasa a IX-a B, ianuarie 2021

BIBLIOGRAFIE

1. Deaconu, Luchian, Pospai, Mircea, *Tulnic peste veacuri. Monumentul de la Padeș*, Editura Militară, București, 1981.

Elev **PINOȘANU Elisa**, clasa a IX-a B
Elev **GRECU Stelian**, clasa a IX-a D

MONUMENTUL DIN TÂRGU JIU

În anul 1898, a fost inaugurată la Târgu Jiu prima statuie de bronz care îl reprezintă pe Tudor din Vladimir, opera sculptorului Constantin Bălăcescu, înălţată din iniţiativa unui comitet al studenţilor gorjeni, având ca preşedinte de onoare pe istoricul Grigore Tocilescu.

Pe un postament octogonal de piatră în patru trepte, surmontat de un piedestal format din blocuri de piatră albă neregulată, de circa 3 m înălţime, se înalţă statuia, ronde-bosse, turnată în bronz, înaltă de circa 2,5 m. Tudor este înfăţişat cu căciulă pe cap, într-o mantie lungă, încins cu un brâu (la care se disting un iatagan, un pistol și un pumnal), cu sabia în mâna dreaptă și cu un steag în mâna stângă.

Pe două dintre laturile piedestalului sunt fixate meplaturi din bronz reprezentând un cerb (fosta stemă a judeţului Gorj) și trecerea Oltului de către panduri (după litografia lui C. Işler).

Pe faţada principală este montat un leu, turnat în bronz, călcând pe un scut de bronz pe care scrie „Libertas" și de sub care iese o ramură de laur. La baza piedestalului, pe trei dintre faţadele sale, sunt înscrise următoarele date: „1770" – anul de naștere al lui Tudor Vladimirescu; „1821" – anul revoluţiei și „1898" – anul dezvelirii monumentului.

Monumentul din Târgu Jiu
Foto: elev Pinoșanu Elisa, clasa a IX-a B, februarie 2021

BIBLIOGRAFIE

1. Tucă, Florian, Cociu, Mircea, *Monumente ale anilor de luptă şi jertfă*, Bucureşti, Editura Militară, 1982.

Elev fruntaș **LĂCĂTUȘU Mario**, clasa a X-a D
Elev **PINOȘANU Elisa**, clasa a IX-a B

URME ALE TRECERII LUI TUDOR VLADIMIRESCU PRIN BUCUREȘTI

Memoria culturală a anului 1821 în orașul București este semnificativă și conține, alături de statui de for public, o serie de toponimii ce funcționează ca locuri ale memoriei. Suntem deja familiarizați cu Șoseaua Panduri, cu numele cartierului Drumul Taberei, în amintirea taberei lui Tudor Vladimirescu din Cotroceni, Palatul Ghica-Tei – tabăra lui Alexandru Ipsilanti, casele de la cișmeaua Mavrogheni, unde a avut loc întâlnirea dintre Tudor Vladimirescu și Alexandru Ipsilanti sau casele Bellu, asociate episodului uciderii căminarului Bimbașa Sava. De-a lungul timpului, acestora li s-au adăugat Bulevardul Tudor Vladimirescu, Liceul „Tudor Vladimirescu", strada Anul 1821, Parcul „Tudor Vladimirescu".

Un loc aparte în memoria locuitorilor Bucureștiului, și nu numai, îl au Uzinele „Tudor Vladimirescu", amplasate inițial între Șoseaua Giurgiului și fosta linie CFR Filaret-Progresul, pe Strada Ostrov nr. 3-5.

Municipiul București, adăpostește o gamă largă de statui, parcuri sau busturi menite să îl omagieze pe eroul-martir Tudor Vladimirescu.

Primul monument din București închinat domnului Tudor. Statuia lui Tudor Vladimirescu a fost realizată de sculptorul Theodor Burcă și inaugurată la data de 25 iunie 1935 la intersecția străzilor Precupeții Vechi, Monumentului și Mihai Eminescu. Monumentul a fost ridicat în urma unei prescripții publice inițiate de Comitetul înființat la 4 noiembrie 1928, condus de Ștefan Tătărescu (președinte), G.F. Constantinescu și C.V. Obedeanu, (vicepreședinți).

Statuia din bronz a lui Tudor Vladimirescu îl reprezintă așezat pe un soclu înalt, la baza căruia se găsește sculptat în piatră un leu. Soclul are formă piramidală, cu trepte de acces la toate cele patru laturi și diferite volume pe verticală. Pe soclu există inscripția „Tudor Vladimirescu 1821". Personajul este reprezentat în picioare, ținând la piept, cu mâna stângă, drapelul național, iar în mâna dreaptă având sabia ridicată deasupra capului, în semn de îndemn la luptă. Are calpac (de miel) pe cap, cepchen peste fermenea (se remarcă bumbii cu care de încheiau mânecile și jacheta), chimir și pistol la brâu.

Monumentul este amplasat într-un scuar amenajat special, format de cele trei străzi, delimitat de un mic gard din beton.

În actualul parc „Tudor Vladimirescu" din cartierul Militari situat vizavi de Liceul „Tudor Vladimirescu", întâlnim statuia lui Tudor Vladimirescu, care îl înfățișează pe acesta în picioare, cu mâna dreaptă pe sabie și având în mâna stângă un document pe care stă scris „Patrie se cheamă poporul, iar nu tagma jefuitorilor." Statuia, realizată din bronz, are o înălțime de 3,40 metri și este așezată pe un soclu din piatră de Vrața, înalt de 90 cm.

Un alt monument dezvelit la 23 ianuarie 2019 se află amplasat la intersecția Șoselei Panduri cu Calea 13 Septembrie și este opera sculptorului Alexandru Papuc.

Monumentul Tudor Vladimirescu din București,
Opera sculptorului Theodor Burcă
Foto: elev Dinu Ștefan, clasa a IX-a E, februarie 2021

Statuia lui Tudor Vladimirescu, amplasată la intersecția Șoselei Panduri cu Calea 13 Septembrie
Foto: elev Dinu Ștefan, clasa a IX-a E, februarie 2021

Statuia lui Tudor Vladimirescu,
din parcul omonim, situat în Cartierul Militari
Foto: elev Dinu Ștefan, clasa a IX-a E, februarie 2021

BIBLIOGRAFIE

1. Tucă, Florian, Cociu, Mircea, *Monumente ale anilor de luptă și jertfă*, București, Editura Militară, 1982.

Elev **DINU Ștefan**,
Elev **DINU Andrei**,
Elev **CĂPRARU Alexandra,**
clasa a IX-a E

TROIȚA LUI TUDOR VLADIMIRESCU
Avatarurile unui element-simbol al orașului Târgoviște

Troița lui Tudor Vladimirescu reprezintă cel mai important element de sculptură al orașului Târgoviște, simbolizând o incursiune în timp, ce aduce aminte de sacrificiul marelui pandur Tudor Vladimirescu.

Una dintre legendele create în jurul execuției spune că pe data de 27 mai 1821, Tudor Vladimirescu, cel care a luptat pentru eliberarea Țării Românești de sub dominația fanarioților, a fost prins de liderii eteriștilor, legat de un cal și târât prin tot orașul Târgoviște. În noaptea următoare, se spune că a fost ucis și aruncat într-o fântână, ce se afla la intersecția dintre două drumuri, astăzi intersecția dintre străzile Tudor Vladimirescu și Calea Câmpulung. În acest loc, a fost ridicată Troița lui Tudor Vladimirescu.

La zidirea primei troițe, în 1936, a stat la bază donația oferită de Școala de Arte și Meserii din București. Acest prim simbol în memoria pandurului a fost amplasat în curtea Bisericii „Izvorul Tămăduirii”. În anul 1999, Primăria Municipiului Târgoviște, susținută de Școala Gimnazială „Tudor Vladimirescu”, a decis că orașul îi este dator eroului-martir, așa că s-au pus bazele unei alte troițe închinate lui Tudor Vladimirescu, care

era mult mai impunătoare decât precedenta. Aceasta avea să fie situată exact în locul fântânii în care se povestește că ar fi fost aruncat trupul neînsuflețit al pandurului gorjean, pentru ca toată lumea să cunoască sacrificiul eroului oltean. Cu ajutorul sculptorului Olimpiu Eli Petre, a luat naștere prima troiță a lui Tudor Vladimirescu, expusă publicului. Câteva luni mai târziu, la 8 septembrie 1999, troița a fost sfințită, eveniment la care au luat parte atât, conducerea municipală, cât și cea județeană, un sobor de preoți, precum și elevii școlilor și liceelor din Târgoviște.

La data de 14 aprilie 2015, din cauza unui accident neprevăzut petrecut în timpul modernizării intersecției respective, troița a fost deteriorată, ceea ce a dus la necesitatea reconstruirii uneia noi. Profund întristat de incident, Olimpiu Eli Petre a vegheat activitatea de demontare și, nu după mult timp, o nouă troiță a fost amplasată în locul celei vechi.

BIBLIOGRAFIE

1. *Troița lui Tudor Vladimirescu din Târgoviște*, https://www.youtube.com/watch?v=coDb1NBzpus

Troița lui Tudor Vladimirescu din Târgoviște,
Foto: Georgescu Ana-Ruxandra, clasa a IX-a B, februarie 2021

Elev **GEORGESCU Ana-Ruxandra**, clasa a IX-a B

,,MUGUR, MUGUR, MUGUREL"- SUSPINUL UNEI ȚĂRI ÎNTREGI

Din dragoste de țară, Domnul Tudor și pandurii săi au luptat vitejește înscriindu-și numele în Cartea cea Sfântă a lui Dumnezeu, astfel încât au rămas în memoria noastră un desăvârșit exemplu de credință și eroism.

Tot zbuciumul și potrivniciile vremii au scos la lumină dorința românului de a fi liber. Isprava pandurilor și vitejia lor au fost nuanțate în balade și cântece ostășești. O cântare a românești pătimiri și nădejdi este intitulată ,,Mugur, mugur, mugurel" și a fost intonată de dascălul Pavel cu prilejul alegerii și instalării arhimandritului Ilarion ca episcop al Argeșului în noiembrie 1820. Versurile alcătuite de ierarhul de la Argeș, Episcopul Ilarion, sau numai prelucrate și armonizate de acesta pe o matrice populară, ținteau să înveșmânteze poetic dorința aprinsă din inimile românilor pentru un anotimp al libertății și al luminii pe plaiurile lor, acum atât de înnegurate.

Așadar poemul devine un adevărat imn, prin simbolul însuflețitor pe care îl cuprinde.

Episcopul Ilarion și Domnul Tudor
sculptură în lemn de Gr. Dumitrescu,
în Palatul Patriarhal din București

Mugur, mugur, mugurel,
Fă-te curând măricel,
Înfrunzește frumușel,
Mugur, mugur, mugurel.

Că tu dacă înverzești,
Mugur, mugur, mugurel,
Pe toate le veselești,
Mugur, mugur, mugurel.

Că ne-am săturat de iarnă,
Mugur, mugur, mugurel,
Și de răutate-n țară,
Mugur, mugur, mugurel.

Bate-i, Doamne, pe ciocoi,
Mugur, mugur, mugurel,
Cum ne bat și ei pe noi,
Mugur, mugur, mugurel.

Mugur, mugur, mugurel,
Fă-te curând măricel,
Înfrunzește frumușel,
Mugur, mugur, mugurel.

BIBLIOGRAFIE

1. Vornicescu, Nestor, *Descătușarea. 1821*, Craiova, Editura Mitropolia Olteniei, 1981.
2. https://lyricstranslate.com

Elev sergent **VASILE Georgiana**, clasa a IX-a E
Elev **STANCIU Marius Alexandru**, clasa a IX-a C

TUDOR ȘI PANDURII SĂI ÎN LITERATURĂ

Adânc mișcați de moartea tragică a comandirului lor, probabil în perioada luptelor care au urmat în Oltenia, pandurii au compus un cântec alegoric, în care este evocată moartea tragică a lui Tudor. Acest cântec minunat intitulat „Cântecul lui Tudor" s-a cântat pretutindeni în Țara Românească și în Moldova, încă din vara anului 1821, dar și în anii următori, circulând până dincolo de Prut și până în Banat.

Versurile cântecului oglindesc dragostea poporului față de eroul ucis mișelește, asemuindu-1 cu un arbore doborât:

Pom, pom, pom eram io, pom,
Pom eram cu frunza verde
Și verdeața mi să pierde.
Om, om, om eram io, om.

O variantă eliptică a cântecului a circulat și în sudul Dunării (în Serbia):

Fii, fii, fii, inimă, fii,
Vii, vii, vii, Todore, vii!
Să ne dai direptate,
Să ne scoți din strâmbătate!

Tudor Vladimirescu
gravură din sec. XIX

Aceeași idee este exprimată și în alte versuri cântate îndată după moartea lui Tudor, în care el este chemat să vină și „Să gonească dintre noi și pe turci și pe ciocoi".

Cântecele exprimă, așadar, o realitate care arată că nădejdile celor oropsiți se leagă de numele lui Tudor Vladimirescu, fapt constatat și documentar.

Mai mult decât atât, semn al influenţei pe care personalitatea marelui pandur a manifestat-o, numele lui Tudor Vladimirescu, „domn al săracilor" – cum 1-a numit istoricul Nicolae Iorga – a oferit de-a lungul anilor motive de inspirație și în domeniul literaturii culte.

Vine-un chiot dinspre munte,
Vine freamăt din păduri –
Tudor Domnul vine 'n frunte,
Cu mulțimea de panduri!
Iar din Jiu, din apă sfântă,
Ese cântec vitejesc,
Și cu glas de surle cântă
Tot poporul românesc.

Las să-i sune surle 'n țară
Să-și adune-Olteni destui,
Țara s 'o vedem noi iară
Veselă pe urma lui –
Mândra patrie română
Nu supt braț de oameni slabi,
Ci voinică și stăpână
Cum a fost sub 'Basarabi.

Sboară corbi pe sus, băete,
Cârduri negre se 'nvârtesc,
Și se sbat de-atâta sete
Și de foame să isbesc:
N 'au s 'aștepte-Oltenii rugă
Să le dea de hrană 'n văi –
Oh, ciocoiu, te-ajung în fugă
Toți răzbunătorii tăi!

Cine vrea părtaș să fie
Dreptului pe-acest pământ
După Tudorin să vie!
Că-i trimis de Domnul sfânt
Să ne scape-acum odată
De ciocoi, căci Dumnezeu
Însuși s 'a pornit să-i bată,
Cum ne bat și ei mereu.

Ridicați, Români, Dreptății
Steag cu Sfântul George-acum!
Sfintei Legi și Libertății
Faceți-i odată drum!
Cine nu-i cu voi, să știe
Că isbit va fi de voi,
De cei strașnici în mânie
Și din leagăn de eroi.

Domnul Tudor să trăiască!
Sus cu toții, pui de lei,
Pentru țara românească,
Pentru drepturile ei!
A'mbrăcat cămașa morții
Domnul Tudor, ca Hristos,
Dar schimba-va pasul sorții,
Va trânti tiranii jos!

George Coșbuc,
Oltenii lui Tudor

***

Toate plugurile umblă,
Numai pluguleț meu
L-a înțelenit Dumnezeu.
Dar o da și Dumnezeu
D-o umbla și plugul meu:
Să trag brasda dracului
La ușea spurcatului,
O brăsduță d-ale sfinte,
Să ție ciocoiul minte;
Să-ți arunc un semănat
Cu sângele meu udat,
Ploaie, mare, d-apă viie,
Ce sămânța ți-o înviie
Să mi-ți dau un semănat
Cum de mult nu s'a mai dat,
Semănat de potecaș
Să răsară Românași;
Semincioară d'aia, nene,
Tot cu ochi și cu sprâncene,
Sămânță de plumb, de fier,
Ce mi-ți crește pân'la cer.

Mi-am vândut și cămășoara,
Și-mi cumpărai săbioara!

Pluguleț meu nebun,
Cum te prefăcuși în tun!
Vezi, așa mai poți ara,
Și mă scap de angara!

Nu mai plânge, Măriuță,
Vezi d'Ion și de căsuță,
Și de bietele copile,
C-am ajuns în rele zile.
Să nu plângeți moartea mea,
Că'i pe țară piază rea.
Uite, mergem să arăm,
Țelina să despicăm,
Că avem să semănăm.
Voi aveți să mă urmați
Și'nsutit să seceraţi.
Nu plângeți, nu vă'ntristați:
Domnul Tudor e cu noi,
Dumnezeu fie cu voi!

Colecția Gh. Dem.Teodorescu,
Cântecul pandurilor de la 1821

***

Cine trece Oltul mare,
Ce viteaz răsbunător
Umple astăzi de teroare
Sbirii bietului popor?
Este Tudor, e olteanul
Ce'nspăimântă pe păgân;
E Voinicul, e Olteanul,
Este Tudor, Domn Român.
Să-l urmăm români cu toți,
Să scăpăm țara de hoți.

Cine trece strâns în fiare
Ocolit de vânzători,
Cine piere-n închisoare
La ai țarei apăsători,
Este Tudor, e oșteanul
Ce-nspăimântă pe păgâni,
E voinicul, e Olteanul,
Este Tudor, Domn Român.
Săi Române, săi, nu sta,
Săi pe Tudor a scăpa!

Cine zace în uitare
În iubitul său pământ,
Fără cruce, fără'o floare,
Fără lacrimi pe mormânt
Este Tudor, e oșteanul
Ce-nspăimântă pe păgân;
E voinicul, e Olteanul,
Este Tudor, Domn Român.
Plângi, popor nenorocit,
Plângi, căci Tudor a pierit.

I. Niculescu, ***Domnul Tudor***
Muzica de G. Brătianu

Vlah din armata lui Tudor (1821)

***

– Tudor, Tudor, Tudorel,
Dragul mamei voinicel!
De când mama ți-ai lăsat
Și Olteni ți-ai adunat
Pe ciocoi să-i prinzi în ghiară
Și s'alungii Grecii din țară,
Mult la față te-ai schimbat
Și mi te-ai întunecat!
Spune-mi maică, ce te doare'
Că m'oiu face vrăjitoare
De alean să te descânt
Să calci vesel pe pământ.
– Alei, maică! Alei, dragă!
Curând visul mi-l desleagă
Că știi, maică? Am visat
Buzduganu-mi fărâmat!
Sabia-mi cea bună, nouă
Am visat-o ruptă'n două
Pușca mea cea ghintuită
Am visat-o ruginită!
Maică! Pistoalele mele
Le-am visat făr'de oțele
Apoi încă-am mai văzut
Șarpe galbin prefăcut
Ce purta coarne de țap
Și creastă roșie'n cap.
El avea ochiu vânzător,
Avea graiu lingușitor
Și mă tot ruga mereu
Să mă duc la cuibul său.

– Ba, ferească Dumnezeu!
Să nu te duci, fătul meu,
C'acel șarpe veninos
E vr'un dușman ticălos,
Vreun hoț volintiraș
Și la inimă vrășmaș.
– Maică, măiculița mea,
Cum să scap de cursa rea?
Căci un glas prevestitor
Îmi tot spune c'am să mor.
– D'ai să mori, drăguțul meu,
Facă ce-a vrea Dumnezeu!
Dar să știi tu de la mine
Că un Român voinic ca tine
Pân'ce cade, pân'ce moare,
Calcă șerpii în picioare,
Căci de-un șearpe 'nveninat
I se iartă un păcat!

Vasile Alecsandri, ***Visul lui Tudor Vladimirescu***
Din volumul *Poezii populare ale românilor*,
Partea I: Legende-balade cântece bătrânești,
adunate și întocmite de Vasile Alecsandri.

Trecerea Oltului de către pandurii lui Tudor Vladimirescu.
În luntre se află Tudor, Macedonski, Cioranu și Hagi Prodan
colecția G. Olszewski

Cunoscut este că visul prevestitor al viteazului Tudor Vladimirescu s-a împlinit. Fiind mișelește atras în lagărul lui Ipsilanti, șeful eteriștilor greci, Tudor a fost și mai mișelește ucis de aceștia. Nu mai este deci îndoială că acest cântec popular îl desemnează pe Ipsilanti ca fiind „șarpele cu ochiul vânzător, cu graiul lingușitor și cu creastă roșie în cap”.

BIBLIOGRAFIE

1. *** *Pagini alese din scriitorii români. Închinare lui Tudor Vladimirescu*, București, Editura Cartea Românească, 1921

Elev caporal **LASCU Maria**, clasa a XI-a E

„UMBRA SLUGERULUI THEODOR” DE ILIE SĂLCEANU

- recenzie -

Autor: Ilie Sălceanu
Editura: Dacia
Anul apariției: 1988
Numărul de pagini: 247

Puțini sunt autorii care reușesc să recreeze la nivel emoțional și estetic o realitate. Ilie Sălceanu este unul dintre aceștia. Realitatea dispărută, în acest caz dispărută în sensul propriu al cuvântului, se cheamă Ada Kaleh. Făcând parte din geografia și din istoria românilor, insula Ada Kaleh a fost coborâtă sub apele marelui lac de la Porțile de Fier, rămânând în memoria colectivă doar puține urme.

Fraze alunecoase, șerpești, electrizante, lucrate în semitonuri, în umbra amurgului, când granițele dintre aici și dincolo se subțiază, alcătuiesc un poem în proză dispunând de toate argumentele pentru afirmarea unui cu totul remarcabil talent de povestitor. Ilie Sălceanu își scrie romanul ca și când ar lucra o migăloasă broderie, cu alegere îndelungată a firelor și cântărire a nuanțelor. Culoarea de epocă este sugerată de discreta melodie a frazei, de vorbele cu moliciuni de secol leneș, de ritmul aproape senzual al perioadelor. Fără a încărca textul cu arhaisme și fără a silui sintagma cu imitații ieftine, prozatorul are un farmec subtil.

De altfel, una dintre cheile remarcabilului har narativ al autorului constă în priceperea de a descrie, atrăgător și totodată provocator, orizonturi de așteptare suspendate pentru un timp, întreținând astfel curiozitatea. În intervalul așteptării autorul plasează alte povestiri, la fel de atrăgătoare, variațiuni și nuanțări ale temei romanului, pe marginea cărora adaugă profunde reflecții. Romanul dobândește,

așadar, o construcție etajată, plasând povestirile una în rama celeilalte. Șirul acestor narațiuni devine o metaforă textuală prelungită, amplificând semnificațiile unor întâmplări particulare până la condiția integratoare a mitului. În mod cert, un cititor interesat ar găsi în cartea lui Ilie Sălceanu ilustrarea celor mai diverse tipuri de relații naratologice: actanți ai întâmplărilor mai mult sau mai puțin ciudate, prezențe de lungă durată sau doar episodice. Această carte se compune din povestiri, iar povestirea în sine este ridicată la nivel de roman. Autorul ilustrează, în mod neostentativ, ba chiar cu o oarecare indiferență, ideea că povestirea rămâne structura generativă pentru toate speciile genului epic.

Theodor este reconstruit prin „povestirile celorlalți" (Constandin, Regep Pașa, Rifat - fiul lui Regep, Ismail aga), care numai și numai împreună aveau magia unui ecran. Povestirea despre Theodor este înlocuită cu povestirea lui Theodor însuși. „Theodor i-a înspăimântat întotdeauna, îl țineam minte din anii dintâi ai copilăriei, se cutremurau oamenii când trecea prin fața lor, îi dovedea cu privirea." Revoluția de la 1821 „a fost un război greu, purtat cu trudă și sânge, s-au umplut de spaime și Dunărea și munții din jur", „o boală răpciugoasă, a adus-o vântul, a suflat-o peste capetele lor răzvrătitul Valahiei, slugerul Theodor."

„Libertatea adevărată o trăiești, te afunzi în râul în care se scaldă tot neamul, cu mic cu mare, cu rudeniile tale de sânge, cu vecinii, în toți cei care au aceleași sărbători, aceleași speranțe. De aici, din această casă, din această noapte, te vei desprinde mâine ca să iei sabia în mână, să dobândești adevărata libertate." – susțineau cu tărie pandurii lui Tudor Vladimirescu, care, de dragul independenței patriei, și-au riscat până și viața.

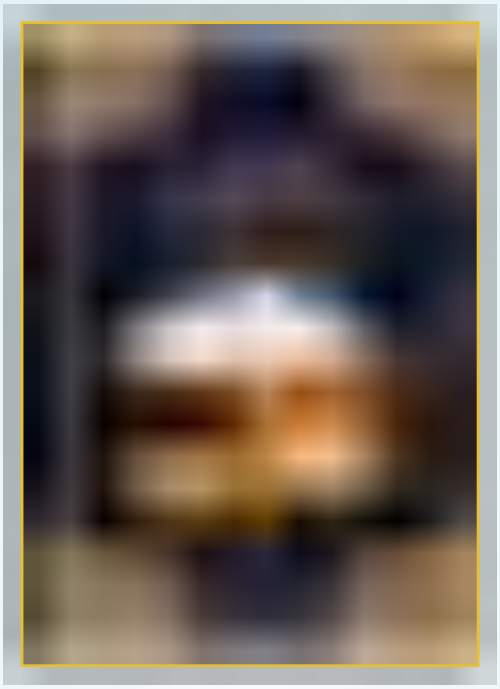

Nu pot să recomand această carte de o izbitoare originalitate, un adevărat labirint al întâmplărilor, un caleidoscop de imagini și de senzații, fără a atrage atenția asupra bogăției lingvistice cu care Ilie Sălceanu a dat culoare acestei fantasme numite Ada Kaleh, cu care a împodobit unul dintre cele mai importante evenimente ale istoriei neamului nostru, Revoluția lui Tudor Vladimirescu de la 1821. Insula pare atât de vie „chircită în dosul propriilor ziduri, așezată pe vine, tupilată, tremurând de teama ghiulelelor care îi puteau reteza fruntea, de spaima revoluției lui Theodor [...] scâncea, se perpelea, zidurile se clătinau de temeri.", încât nu te aștepți să fie o așezare scufundată, ci o lume încă vie, un neant ce așteaptă să fie recâștigat, ce face legătura între lumea noastră și alte existențe.

Elev **GEORGESCU Ana-Ruxandra**, clasa a IX-a B

„PANDURUL" DE BUCURA DUMBRAVĂ

- recenzie -

Autor: Bucura Dumbravă
Editura: Militară
Anul apariției: 1981
Numărul de pagini: 347

Romanul „Pandurul" surprinde cititorul cu o reconstituire artistică a evenimentelor petrecute în anul 1821, metamorfozându-se într-o iluminare, cu numeroasele mijloace ale artei, a personalității lui Tudor Vladimirescu.

Trebuie remarcat că evenimentul din 1821 este tratat în tot adevărul lui istoric și este caracterizat prin cele mai autohtone și specifice trăsături, iar personajele pun în valoare trăsăturile esențiale ale poporului român. Este un roman țesut asemenea unui covor oltenesc, pe urzeala unui puternic conținut de luptă socială, un roman al haiduciei și al răzvrătirii colective a poporului român pentru dreptate și libertate. Prin romanul „Pandurul", am descoperit și am înțeles esențialul din istoria de la începutul secolului al XIX-lea.

Deși n-a fost româncă de origine, Bucura Dumbravă a știut prin opera ei literară, prin dragostea arătată poporului român, să opereze o altoire de mare valoare spirituală. Bucura Dumbravă este un pseudonim al scriitoarei Fanny Seculici. „Numele însuși – spunea Emanoil Bucuța în volumul *Scrieri* – era un nume de munte. El vine din acea atmosferă romantică germană." Autoarea a reușit să scrie cartea cu numeroase greutăți, aceasta fiind născută în Bratislava și mutându-se în România în anul 1873, originalul cărții fiind în limba germană.

Prin eforturile Bucurei Dumbravă, romanul cu un dramatic conținut istoric românesc a trecut granița îmbrăcând straiele unei limbi de circulație internațională. Prin traducere, s-a pierdut puțin din expresivitatea cuvintelor, dar înțelesul este destul pentru a surprinde profund cititorul. Totuși, valoarea istorică și emoțională a lucrării depășește adesea deficiențele tălmăcirii, Tudor Vladimirescu trăind în paginile cărții cu o putere și o pasiune cuceritoare.

Din punctul meu de vedere, acest roman istoric este o împletire a tradiției oltenești cu lupta pentru dreptate. Tudor Vladimirescu este un om al dreptății și al corectitudinii, cuvintele rostite de el: „aci nu-mi pot dobândi dreptatea" – îi ardeau în inimă. Se ridicase pentru a înzestra țara întreagă cu darul dreptății. El se hrănește din nădejdea că dreptatea socială și libertatea națională sunt niște elemente indispensabile atât vieții individuale, cât și celei colective. Pentru cucerirea acestora, nicio strădanie nu este prea mare pentru eroul gorjean.

Tudor Vladimirescu luptă pentru idealurile sale cu pasiune și cu dorința de îndeplinire a visurilor sale, alături de ceilalți eroi ai operei și de personajele simbolice ale legendelor românești: Ion Urdăreanu, Cuțui, Ion Oarcă, Iancu Jianu, Safta Poenaru și episcopul Ilarion. Atât eroii romanului, cât și boierii și conducătorii eteriștilor care l-au ucis pe Tudor oferă impresia unui realism autentic, fiind la fel de vii, de dinamici și de complex analizați ca și personajul principal. Aceasta caracterizare profundă a tuturor personajelor accentuează impresia de ciocnire a două lumi paralele și produce o dramatică desfășurare a acțiunii, o tensiune care de la prima pagină îl înhață cu dibăcie pe cititor.

Consider că o amprentă a Bucurei Dumbravă constă în diversitatea de pasaje lirice culese din folclorul popular, din doine și balade, din vibrația spirituală a vieții de zi cu zi a poporului: „Dat-am aur și argint/Pe vreo cinci oca de plumb,/Să duc la băieți în crâng./Că-s baieți făr-de minte,/Risipesc gloanțe cam multe".

Lucrarea a fost reeditată în 1981, la Editura Militară, cu ocazia împlinirii a 160 de ani de la Revoluția din 1821.

Motivul pentru care recomand această carte îl reprezintă informațiile istorice, dar și trăirile și lecțiile de viață prezente în aceste pagini.

Elev **ILIE Vlad**, clasa a IX-a B

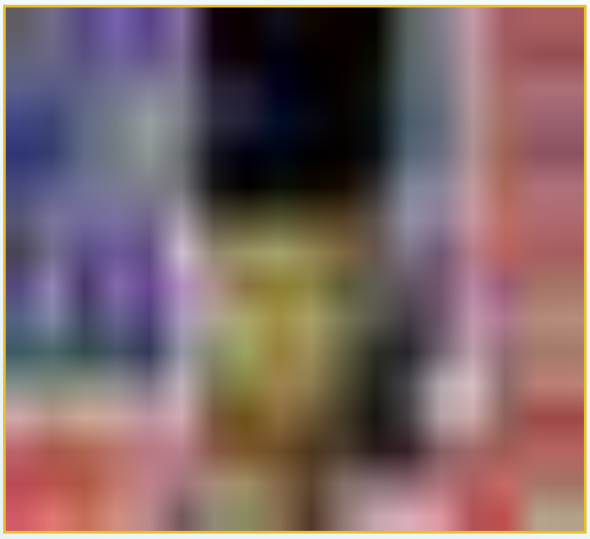

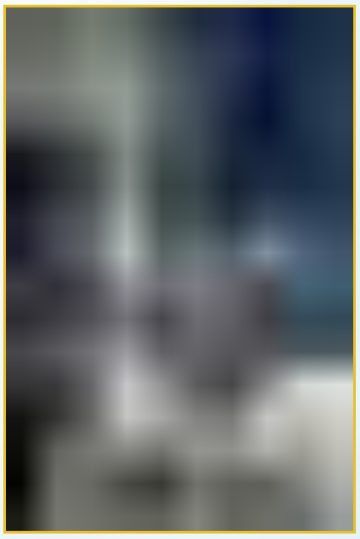

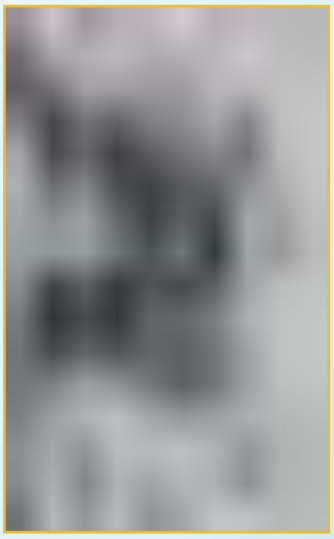

Coperta revistei „Magazin Istoric",
anul V, nr. 4 (49), aprilie 1971 - cupură

„TUDOR VLADIMIRESCU" DE PAUL CONSTANT

- recenzie -

Autor: Paul Constant
Editura: Tineretului
Anul apariției: 1960
Numărul de pagini: 382

„Tudor Vladimirescu" de Paul Constant este o carte care îți trimite sufletul în perioada Revoluției de la 1821, o perioadă în care Țara Românească era jefuită în plină zi de lăcomia turcilor și a boierilor. Cu fiecare pagină citită, ajungi să îl înțelegi mai bine pe conducătorul pandurilor, să simți tensiunea care plutea atunci în aer.

Prima pagină din această carte este biletul nostru de călătorie către sfârșitul Războiului ruso-turc (1806-1812). Acesta este momentul în care îi observăm pentru prima oară pe pandurii care se întorceau acasă cu sufletul întunecat, cu gândul la sărăcia ce îi aștepta. Spiritul lor era mângâiat numai de speranța că în viitor vor reuși să-și scape țara de „balaurii care ne sug sângele și ne istovesc din trup".

Odată cu venirea la putere a lui Ioan Vodă Caragea în 1812, obligațiile au devenit din ce în ce mai greu de îndeplinit, fapt care a dus la „încolțirea sămânței răscoalei", astfel că „Duhul răzvrătirii se întindea tot mai mult peste pământul Olteniei și începea să prindă coajă". Durerea norodului atingea cote din ce în ce mai ridicate.

Într-un astfel de context, numai oamenii ce au avut curajul și dreptatea în suflet au răspuns la strigătul disperat al Țării Românești, iar Tudor Vladimirescu se afla în fruntea acestei mulțimi.

Răspunzând chemării lui Tudor, oltenii aveau credința că a sosit ceasul în care să-și croiască o „altă rânduială de viață, mai omenească".

La polul opus pandurilor s-au aflat boierii care, neavând vreo urmă de onoare și de vitejie în trup, se ascundeau în spatele turcilor. Aceștia aveau sufletul pătat de suferințele prin care au fost nevoiți să treacă oamenii simpli ai poporului. Ei au devenit emblema obscură a complexului de superioritate „Divanul, într-o unire cu el... Ca și cum ar sta pe o treaptă cu noi..." (boierii despre Tudor).

A treia tabără prezentată este cea a tâlharilor ce au pretins că sunt răsculați, provocând haos cu scopul de a-și umple buzunarele. Modul în care ei au profitat de revoltă nu poate aduce decât sentimente ce au conotație negativă, aprinzând în sufletele tuturor, fie ei panduri sau boieri, o furie aprinsă ce nu a putut fi stinsă.

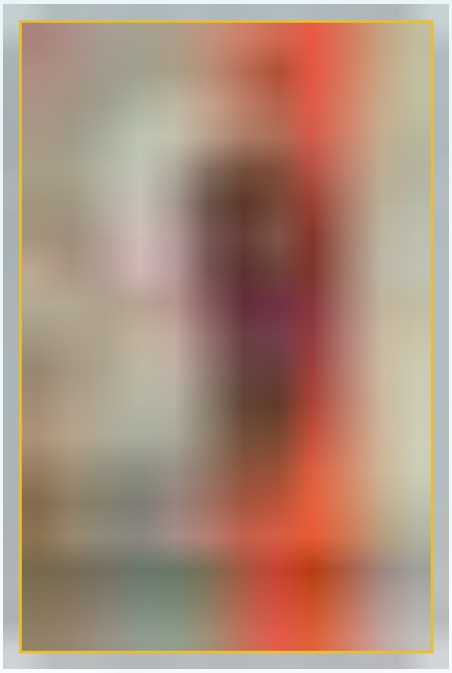

Acestea fiind spuse, trebuie adăugat faptul că Tudor Vladimirescu a reprezentat pentru panduri o stâncă ce sprijinea sufletele pline de disperare și de dorința de eliberare. Simbol al eliberării și al justiției, Tudor a fost lumina ce a apărut în fața oamenilor într-o perioadă pierdută în întuneric. Conducătorul pandurilor este înfățișat ca un om solemn, simplu, ce își respectă mereu cuvântul dat: „Îl știa că nu are tabieturi care să-l întârzie în așternut, ca atunci când făgăduia să vină nu se ținea de litera boierești lor obiceiuri, arătându-se în poarta casei aproape de cum se lumina de ziuă" (Ilarion despre Tudor). Slugerul și-a dat seama că fără sacrificiu curățarea țării de răul pe care îl reprezentau boierii nu va putea fi realizată: „Că bun este Dumnezeu și ca să ne asemănăm lui trebuie să facem bine! Iar acesta nu se face până nu să strică răul. Până nu vine iarna, primăvara nu se face!".

Tudor Vladimirescu a stârnit admirație și a știut să asculte șoaptele triste ale poporului. Neîndurător cu orice fel de nedreptate, Tudor a avut grijă că pedepsele pe care le-a dat să fie pe măsura faptelor.

Deși revoluția a avut un început promițător și a reușit într-o mică parte să-și atingă scopul, trădarea s-a strecurat rapid în rândurile oamenilor care ar fi trebuit să rămână credincioși până la capăt. E mult mai ușor să urci pe un tron decât să îți păstrezi locul pe el, iar Tudor Vladimirescu a ajuns să cunoască, din păcate, acest lucru pe propria piele.

Elev **PEȘEA Bianca Maria**, clasa a IX-a A

TUDOR

- cronică de film -

Producția cinematografică „Tudor”, în regia lui Lucian Bratu, bazată pe scenariul lui Mihnea Gheorghiu și inspirată de un poem și o piesă de teatru, a fost lansată în anul 1963. Filmul a devenit în România un model pentru genul filmelor istorice. Acesta este o capodoperă cinematografică românească, fiind prima superproducție a industriei de film din România.

Filmările au avut loc în orașele Olteniei – Craiova, Vâlcea, dar și în București, iar cadrele exterioare au fost surprinse în Gorj. Producția filmului a fost susținută în mod special de olteni, astfel încât se poate afirma că mulți „au contribuit cu râvnă și dragoste” la realizarea acestei producții de amploare.

Filmul prezintă în mod dramatic frământările sociale din jurul anului 1821 din Țara Românească și încercările înlăturării stăpânirii fanariote, corelate cu lupta pentru independența națiunii. Timpul istoric este elementul care captivează atenția spectatorului, iar abilitatea scenaristului de a combina scenele în secvențe este folosită pentru a comprima timpul fizic și pentru a nara, prin intermediul imaginii și al sunetului, momentele care au marcat nu numai viața pandurului Tudor, ci și o întreagă perioadă istorică. Având o coloană sonoră excelentă, cu cântece specifice Olteniei, spectatorul este transpus în timpul și în locul conturat de scenarist. Creativitatea redării plastice a scenelor de luptă oferă o percepție spațio-temporală reală, chiar și cu modestele mijloace tehnice cinematografice din anii '60.

Cu toate că filmul „Tudor” reușește să redea un moment istoric semnificativ pentru istoria națională, lansarea lui este umbrită de eticheta propagandei comuniste a vremii, prin intervenția cenzurii asupra personajelor, interpretate de mari actori ca Emanoil Petruț, George Vraca, Alexandru Giugaru, ca și prin modificarea unor elemente istorice.

„Tudor” rămâne un film istoric clasic, cu interpretări actoricești remarcabile, reușind să recreeze cu autenticitate aerul de epocă, devenind un reper pentru toată filmografia românească ulterioară, un valoros film-școală, subiect de reflecție care să însoțească orice demers didactic.

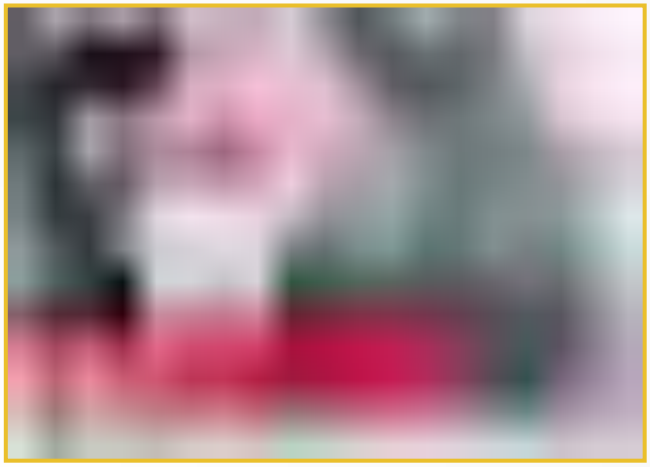

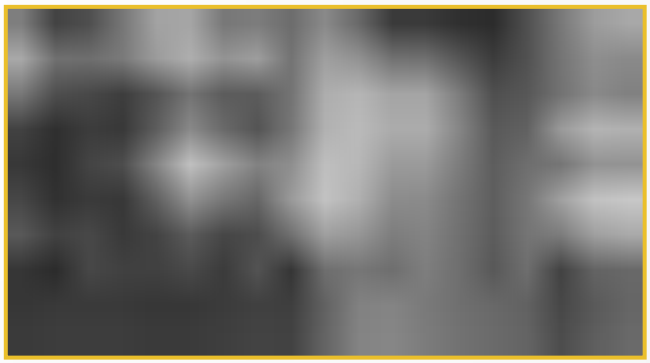

Elev sergent **ILINA Ciprian Sorinel Ionuț**, clasa a XI-a D
Elev caporal **DUMITRU Ionuț Cătălin**, clasa a XI-a D

DIN CULISELE FILMULUI „TUDOR”

- amintiri împărtășite de domnul profesor Marian Niță -

Deși fost profesor de biologie la Colegiul Național „Carol I” și Seminarul Teologic din Craiova, domnul Marian Niță a cochetat cu arta, fiind prezent pe scenele muzicii românești, dar și în cinematografie, făcând parte din distribuția filmului „Tudor”.

Emoțiile din acele zile ale anului 1963 de pe platourile de filmare sunt prezente și astăzi în sufletul său. Căldura toridă din vara acelui an, reflectoarele, costumele, dar și exigența îndrumătorilor de atunci îl fac pe domnul Marian Niță să exclame: „Ce amintiri...!”

„Experiența scenei exista, cântasem de atâtea ori romanțele dragi sufletului meu, piese de operă și operetă, dar acum era altceva.

Eram student în București, jucam în *Văduva Veselă* de Franz Lehar. După repetițiile de la piesă, ne-au chemat la început vreo zece băieți, dintre care am fost selectat doar eu pentru a interpreta rolul fiului domnitorului Suțu. În rolul mamei juca doamna Olga Tudorache, o mare artistă, o stea a teatrului și a filmului românesc. Când o vedeam pe dumneaei, înghețam, avea o figură așa dură, o profesionistă de altfel și eu trebuia să mă ridic la nivelul cerințelor.

Îmi amintesc că filmul a fost turnat în mai multe locații, chiar și în Craiova, la Făcăi, în zona poligonului de acum. De asemenea, mai multe cadre au fost filmate la Mănăstirea Antim din București.

Jucând în acest film, m-am atașat emoțional de personajul istoric Tudor Vladimirescu, de aceea în casa mea se află la loc de cinste statueta lui executată de Vasile C. Năstăsescu în 1959. Deseori o privesc cu drag și cu emoție gândindu-mă la acest mare patriot.

Așadar, eram la Teatrul Național din București și, după spectacol, ne-au chemat la filmare. Erau niște călduri toride, reflectoarele și costumele amplificau și mai mult temperatura, dar emoția și dorința de a mă ridica la înălțimea cerințelor era imensă. Nu aveam replici prea multe, dar dârzenia și exigența doamnei Olga Tudorache, mama mea în film, mă făceau să am atitudinea necesară:

– *Nu pot, mamă...* spuneam.

– *Ai sânge de domnitor în tine*, îmi replica.

Aceste cuvinte îmi răsună și azi în minte și mă fac să retrăiesc această experiență minunată.

S-a lucrat toată vara la Buftea, la Mogoșoaia, Gheorghe Asachi, atât în exterior, cât și în interior.

Sunt încântat că numele domnului Tudor Vladimirescu este purtat de Colegiul Național Militar „Tudor Vladimirescu” din Craiova și îndemn elevii colegiului despre care am auzit numai cuvinte frumoase să urmeze exemplul marelui patriot și al pandurilor săi în a sluji țara și credința cu dârzenie și cu prețuire.”

„Tudor” este un film istoric lansat la 18 noiembrie 1963, regizat de Lucian Bratu după un scenariu de Mihnea Gheorghiu. În articolul „Gânduri pentru anii ce vin” din primul număr al revistei „Film”din 1956, Mihnea Gheorghiu anunța că a terminat un scenariu despre slugerul Tudor din Vladimir. Scriitorul îi dedicase şi un poem, „Întâmplări din marea răscoală” (1953) şi o piesă de teatru, „Tudor din Vladimiri” (1955), care a avut premiera la 2 octombrie 1957 pe scena Teatrului Național din Craiova. Filmul a devenit în România un model pentru genul filmelor istorice, cu continuatori precum regizorii Sergiu Nicolaescu și Mircea Drăgan și scenariștii Titus Popovici, Petre Sălcudeanu, Mircea Mohor.

Elev caporal **BERCEA Alexandru Gabriel**, clasa a XI-a A
Elev fruntaș **ION Maria Theodora**, clasa a X-a E

PERSONALITATEA LUI TUDOR VLADIMIRESCU REFLECTATĂ ÎN ARTA DRAMATICĂ

Florin Piersic și Simona Bondoc
în „Zodia Taurului" de Mihnea Gheorghiu
Sursa: https://sanuuitam.blogspot.com/2017/04/sa-ne-cunoastem-artistii_19.html

În martie 1868, trupa lui Iorgu Caragiale punea în scenă piesa „Domnul Tudor Vladimirescu" la Teatrul Național din București. Deși mult așteptată, reprezentația a decepționat critica, considerându-se că a fost rău executată, costumele neinspirat alese, jocul actorilor slab, iar istoria falsificată.

O altă încercare de a dramatiza personalitatea slugerului aparține lui Virgil Costescu, piesa fiind jucată la 24 iunie 1908 de elevii Școlii Primare Numărul 14 din București.

Din păcate, au fost și piese care nu au primit aprobarea de a fi reprezentate pe scenă, printre ele numărându-se „Domnul Tudor" de N. Radivon (1914) și „Zavera lui Tudor Vladimirescu" (1915).

Printre numeroasele lucrări dedicate marelui pandur, Nicolae Iorga a scris și drama istorică „Tudor Vladimirescu", prezentată bucureștenilor la o sută de ani de la evenimente. În cele cinci acte, era vizibilă preocuparea autorului de a contura puternica personalitate a personajului central, în confruntarea de idei cu oamenii Eteriei.

După al Doilea Război Mondial, scriitorul Mihnea Gheorghiu publica în 1955 evocarea dramatică, în cinci acte, „Tudor din Vladimir". Premiera a avut loc doi ani mai târziu, la Craiova, cu Gheorghe Cozorici în rolul principal. După 15 ani, revine asupra subiectului, realizează prin sedimentarea altor materiale documentare un text nou, intitulându-și piesa „Zodia Taurului". „Pe Tudor nu-l putem demitiza – spunea Mihnea Gheorghiu – fiindcă nu-l putem scoate din spațiul baladei fără a trăda memoria istorică a poporului." Premiera absolută a avut loc la 10 martie 1971, tot la Craiova, unde s-a jucat de 36 de ori, cu Valeriu Dogaru în rolul principal. În țară, premierele s-au jucat pe 11 martie, respectiv 19 decembrie 1973, la București și Cluj, cu Florin Piersic și Petre Moraru în rolul lui Tudor.

Un alt reper teatral îi aparține scriitorului Corneliu Vadim Tudor și se numește „Domnul Tudor din Vladimir", piesă radiofonică difuzată multă vreme după data de 27 februarie 1977. Rolul titular a fost încredințat lui Ștefan Iordache, secondat de o pleiadă de artiști valoroși, precum Ștefan Mihăilescu-Brăila, Mircea Albulescu, C.P. Brezeanu, Mihai Mereuță, Ernest Maftei ș.a.

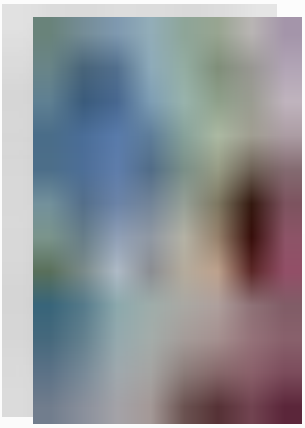

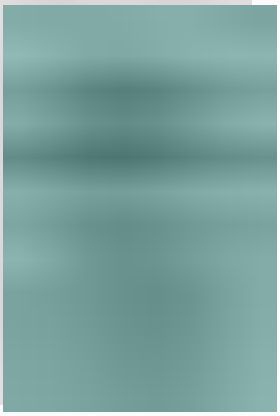

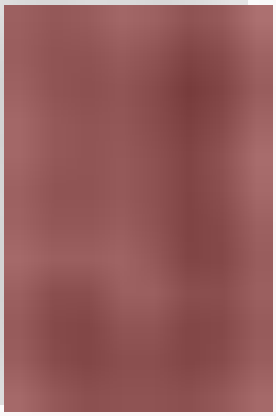

BIBLIOGRAFIE

1. Gheorghiu, Mihnea, *5 lumi ca spectacol. Teatru comentat*, București, Editura Eminescu, 1980.
2. Nechifor, Gheorghe, *Domnitor fără coroană. Tudor Vladimirescu în conștiința și memoria gorjenilor*, Târgu Jiu, Editura Măiastra, 2021.

Elev fruntaș **DUȚĂ Elisa**, clasa a X-a D

DICȚIONAR DE TERMENI ISTORICI FOLOSIȚI ÎN EPOCA REVOLUȚIEI

A

adalâi – locuitori turci din insula Ada Kaleh

arnăut – soldat mercenar angajat în garda domnească din Țările Române

Arnăut

B

buchie (a cărții) – literă

bombardar – fabricant de tunuri

băcan – negustor care vinde cu amănuntul diverse produse alimentare

C

caftan – manta lungă și largă, împodobită cu fire de aur sau de mătase, pe care o purtau domnii și boierii români

Caftan

caimacam – locțiitor de domn

comandir – comandant

culă – un tip de construcție semifortificată, specifică secolelor XVIII și XIX, răspândită în întregul spațiu balcanic

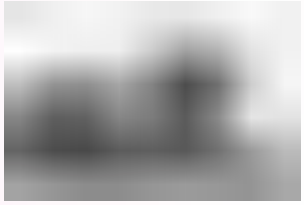

Culă

cvartir – locuință tempo-rară a unui grup de oameni în trecere; tabără militară

D

divan – adunare, instanță de judecată

dregătorie – demnitate, funcție

dulamă – haină de ceremonie purtată de domni și de boieri, făcută din stofă scumpă, adesea împodobită cu blană și cu paftale

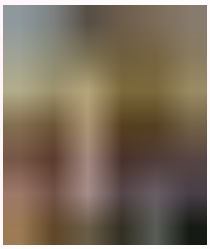

Dulamă

E

Eterie (gr., de la Hetaria) – frăție; nume dat unei organizații politice secrete, cu ramificații și în țările Române, înființată la începutul sec. XIX de patrioții greci pentru eliberarea Greciei de sub stăpânirea otomană

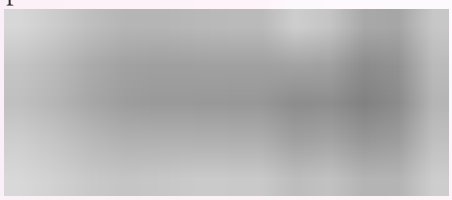

Grup de eterişti

F

fanariot – grec din păturile sociale înstărite care locuia în cartierul Fanar din Constantinopol

făgăduință – promisiune, angajament

G

ghebă – manta țărănească lungă, împodobită cu găitane

găitane – fir de metal sau șiret de lână, mătase etc., cusut ca ornament la unele obiecte de îmbrăcăminte

I

iatagan – sabie turcească, de lungime medie, curbată, cu lama lată și cu două tăișuri

Iatagan

iscălitură – semnătură

ispravnic – șef al administrației și al justiției dintr-un județ, administrator, intendent; locțiitor de domn

J

jupânească – femeie de condiție socială înaltă, cucoană, boieroaică, doamnă; soția unui negustor sau domn înstărit

L

logofăt – slujbaș care servea ca secretar unui boier, mare dregător sau cancelariei domnești

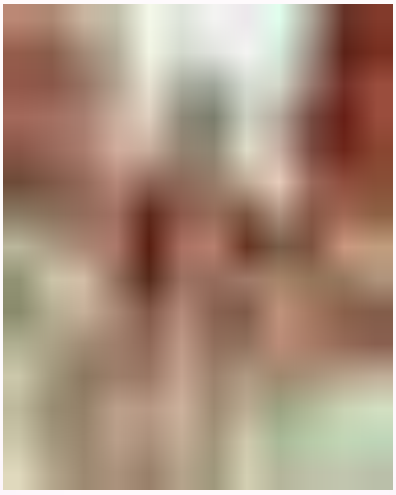

Logofătul Luca Stroici

M

moşnean – ţăran liber din Muntenia, proprietar al unei bucăţi de pământ prin moştenire din tată în fiu

mumbaşir – slujbaş însărcinat cu încasări şi execuţii fiscale

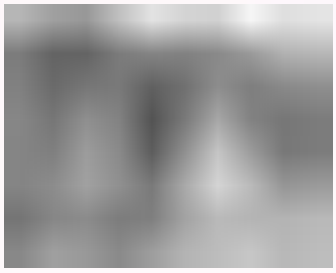

Mumbaşir

mintean – haină bărbătească scurtă, cu sau fără mâneci, din dimie, de obicei împodobită cu găitane, folosită în portul popular

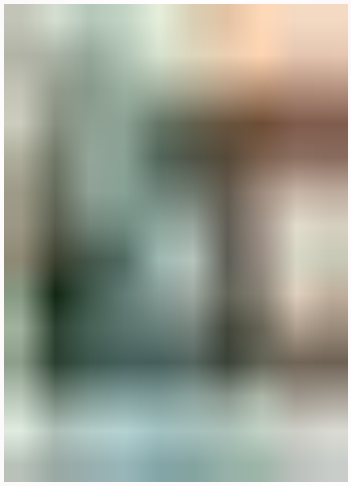

Panduri din oastea lui Tudor Vladimirescu

P

pandur – soldat din oastea lui Tudor Vladimirescu

plăieş – locuitor de graniţă care păzea frontiera în schimbul unor scutiri fiscale; străjer, grănicer

porucic – locotenent

potecaş – ostaş din armata neregulată a ţării Româneşti, însărcinat cu paza drumurilor de munte şi cu graniţa dinspre Ardeal şi Moldova

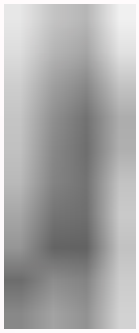

Pandur

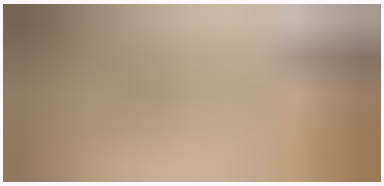

Potecaşi zugrăviţi pe zidurile bisericii din Vioreşti, jud. Vâlcea

pravilă – lege, regulament, hotărâre

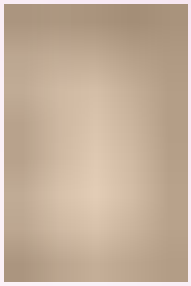

Pravilă

R

răzmeriţă – revoltă, răscoală

râvnă – trudă, conştiinciozitate, seriozitate

S

silnicie – constrângere, oprimare, violenţă; abuz, samavolnicie; silă

sluger – dregător în ţările Române însărcinat cu aprovizionarea curţii domneşti şi a armatei cu care şi, după unele informaţii, cu lumânări

spătar – înalt dregător domnesc

stolnic – mare dregător în Ţările Române, membru al sfatului Domnesc însărcinat cu pregătirea mesei şi a ospeţelor domneşti

T

tacrir – interogator, proces-verbal

tagma – breaslă, ceată

tâlcuitor – traducător, interpret care traducea dintr-o limbă în alta

tunar – artilerist, militar care serveşte într-o unitate de artilerie

U

urzitor (în sens negativ) – întemeietor, făptuitor

uşer – paznic al unei uşi, portar

V

vătaf de plai – subprefect

vârtos – puternic, impetuos, gras

vornic – mare dregător al curţii domneşti, însărcinat cu supravegherea acesteia, conducerea treburilor interne ale ţării, având şi atribuţii judecătoreşti; reprezentant al domniei în oraşe, târguri; maestru de ceremonii

Z

zavera – nume dat revoluţiei de la 1821 organizată de greci împotriva stăpânirii turceşti

zurbalâcuri – acţiuni de revoltă, de răscoală, răzvrătire

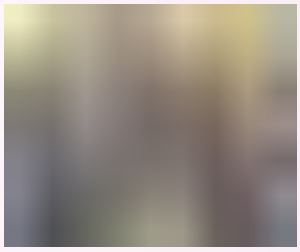

Sfinţirea drapelului Eteriei la Biserica Trei Ierarhi din Iaşi

Elev **ŢĂRUŞ Andrei Gabriel**, clasa a X-a E

...Tudor Vladimirescu a avut mai multe inele sigilare inedite?

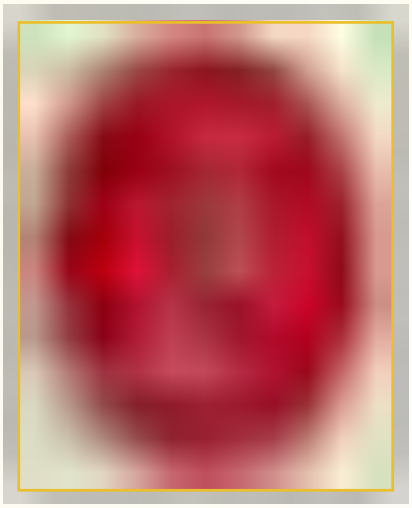

Izvor sigilar și heraldic ce deţine o mare putere de expresivitate, purtător al unui mesaj concis și veridic din istorie, redat printr-un limbaj plastic care descrie o anumită frământare socială din conștiinţa oamenilor din trecut, matricea sigilară a lui Tudor Vladimirescu este mărturie vie a anului 1821 peste veacuri.

La bază un simplu obiect de podoabă din piatră fină, cu o figură decorativă în relief, o camee de culoare acaju mat de formă ovală, cu greutate mică, cu figura lui Tudor Vladimirescu gravată pe ea, devine o pecete, un însemn heraldic care, aplicat pe ceara roșie în acte sau scrisori, are rolul de a oferi acestora validitate, autenticitate și integritate.

Una dintre cele mai reprezentative este matricea cu figura Domnului din Vladimir în centru și cu menţionarea anului 1821 la bază.

Formă a spiritualităţii neamului, matricea redă o imagine inedită a unui bărbat ce stă în genunchi, dar cutezător, cu capul și pieptul dezgolite, cu cămașa lungă până la genunchi, încinsă la mijloc. Trupul este vânjos, însă ostenit, chipul în semiprofil este înclinat către dreapta, spre o stea mare. Este figura Domnului Tudor cu mustaţa scurtă, cu părul tuns drept la spate, gât subţire și trăsături înăsprite. Braţele puternice și palmele mari care par descătușate, lanţurile groase de la picioarele acestuia, pe pământ, sugerează o imagine în mișcare a celui care tocmai se descătușează și urmează să se ridice, un mic simbol al eliberării și reușitei în lupta pentru libertate și dreptate. Anticipează mișcarea maselor ce se vor uni pentru dezrobirea de sub conducerea fanariotă, implicit otomană, iar privirea către stea poate semnifica speranţa în reușită și în ajutorul lui Dumnezeu, așa cum și versurile de pe steagul revoluţiei denotă credinţa puternic înrădăcinată în sufletul poporului.

Semnificaţia istorică a acestei matrice este de necontestat și rămâne dovadă a năzuinţei poporului în anul revoluţiei de a se elibera, aspiraţie ce s-a lăsat gravată pe matricea inelului lui Tudor Vladimirescu, Domn ce cunoștea bine nevoile și suferinţele lor. Este un act de curaj care certifică justeţea actelor sale de dreptate, figura pandurului fiind emblematică, o întruchipare a poporului și a mișcării revoluţionare.

Această matrice îmbogăţește patrimoniul cultural, alături de alte atestări, documente și mărturii ale trecutului, fiind o dovadă autentică, unică în domeniul sigilografiei, care face referire la anul 1821 și la conducătorul Revoluţiei din Ţara Românească, pandurul Tudor din Vladimir.

BIBLIOGRAFIE

1. Vornicescu, Nestor, *Descătușarea. 1821*, Craiova, Editura Mitropoliei, 1981.

Elev fruntaș **JUGĂNARU Augustin-Andrei**, clasa a X-a B

...Personalitatea lui Tudor a fost reflectată în filatelie, cartofilie, notafilie și numismatică?

În anul 1971, la împlinirea a 150 de ani de la Revoluția Română de la 1821, au fost puse în circulaţie marca și cartea poștală reprezentând portretul marelui pandur, reproduceri după tabloul pictat de Theodor Aman în anul 1879.

În anul 1980, în seria Aniversări - Comemorări, au fost emise timbrul și cartea poștală care marcau 200 de ani de la nașterea lui Tudor Vladimirescu. Valoarea nominală a mărcii poștale era de 40 de bani, iar imaginea, care se regăsește și pe cartea poștală, a fost realizată policrom de către designerul E.Palade.

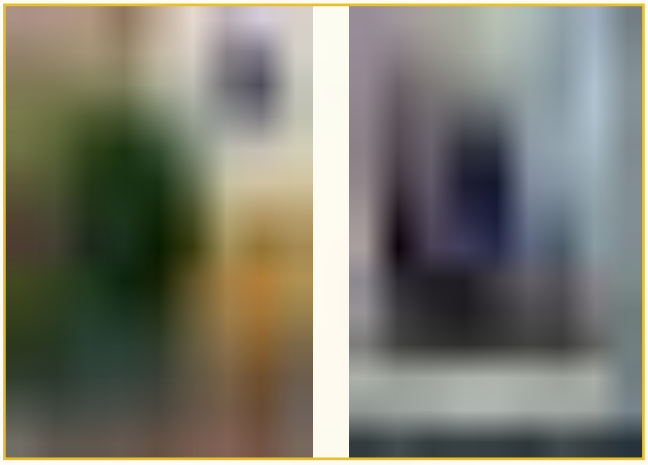

Marcă și carte poștală,
150 de ani de la moartea lui Tudor Vladimirescu

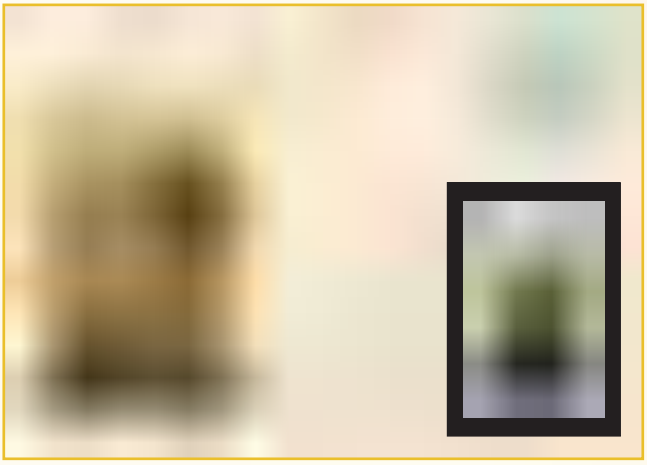

Marcă și carte poștală aniversare,
200 de ani de la nașterea lui Tudor Vladimirescu
Sursa: https://www.okazii.ro

O altă carte poștală prezintă statuia lui Tudor Vladimirescu din Târgu Jiu și a fost expusă la Expoziția filatelică omagială „Tudor Vladimirescu"din 8 iulie 1980, organizată în acest oraș.

În cadrul aceleiași expoziții, a fost prezentată și marca, respectiv cartea poștală „Padeș. Monumentul Proclamației lui Tudor Vladimirescu".

De asemenea, Casa Memorială „Tudor Vladimirescu" apare pe o carte poștală (nedatată).

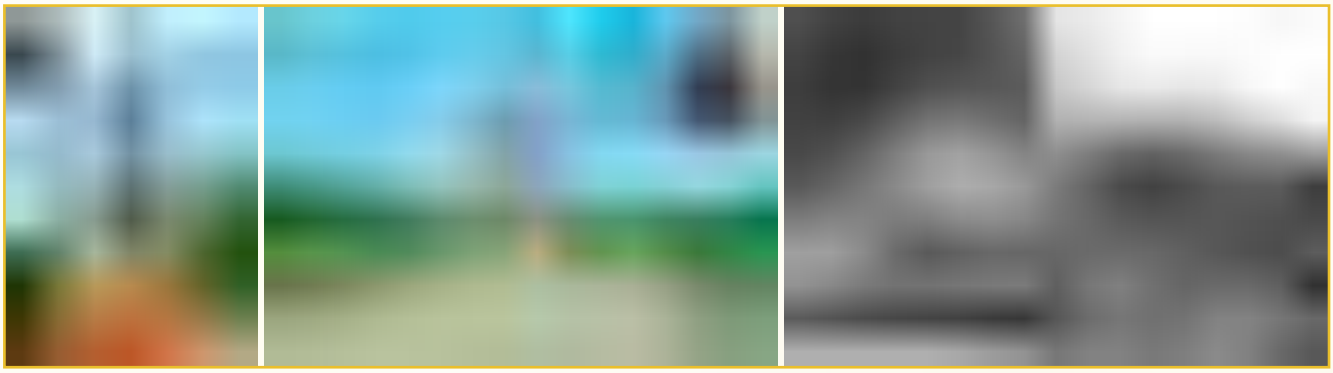

Chipul lui Tudor Vladimirescu a apărut în perioada comunistă pe bancnotele de 1000 lei în 1948 (Fig. 1), de 25 lei în 1952 (Fig. 2) și de 25 lei în 1966 (Fig. 3). Alături de Nicolae Bălcescu, Tudor Vladimirescu a asigurat în istoria oficială din perioada regimului comunist o continuitate în emanciparea națională și socială românească, de natură revoluționară, făcând puntea de la domnitorii evului mediu românesc spre revoluția antifascistă și antiimperialistă de la 23 august 1944 și apoi la epoca Nicolae Ceaușescu, și el revoluționar și inițiator al Revoluției Socialiste. În această calitate, lui Tudor Vladimirescu i s-au închinat patru bancnote, doar Nicolae Bălcescu și Alexandru Ioan Cuza având acest tip de recunoaștere nominală și de durată sub comunism, ca figuri naționale pozitive și centrale.

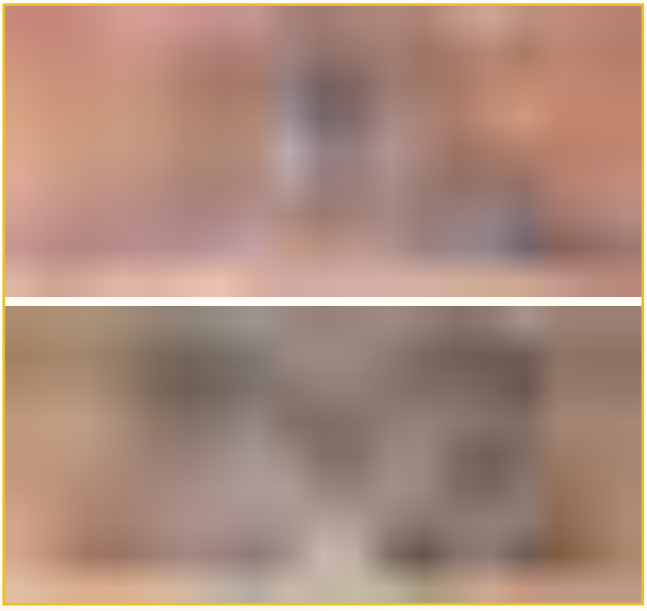

Fig. 1. **Bancnotă de 1000 lei, 18 iunie 1948**
Sursa: https://www.olx.ro

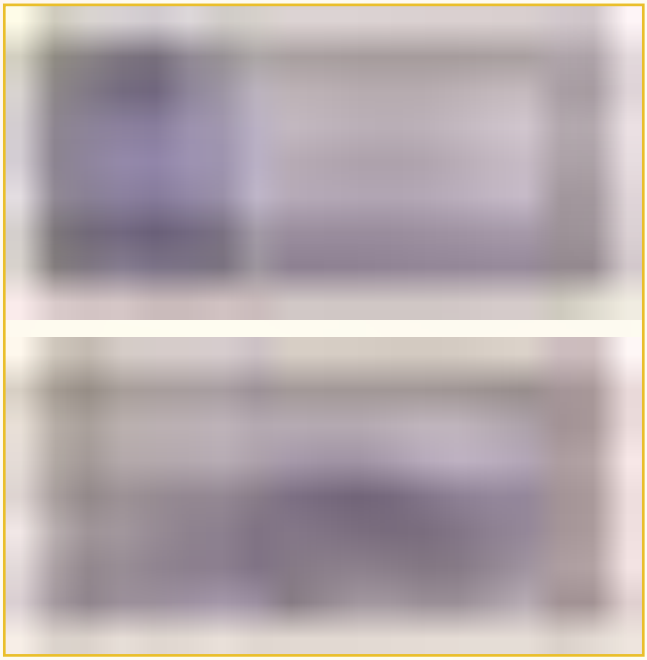

Fig. 2. **Bancnotă de 25 lei, 1952**
Sursa: https://ro.pinterest.com

Fig. 3. **Bancnotă de 25 de lei, 1966**
Sursa: https://www.okazii.ro

În anul 2011, Banca Naţională a României a pus în circulaţie, în scop numismatic, o monedă din aur dedicată aniversării a 190 de ani de la Revoluţia din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu (Fig. 4). Aversul înfăţişează o parte dintr-o gravură reprezentând trecerea Oltului de către Tudor Vladimirescu în fruntea pandurilor, inscripţia în arc de cerc „ROMÂNIA", stema României, valoarea nominală „100 LEI" și anul de emisiune „2011". Reversul prezintă portretul lui Tudor Vladimirescu, un grup de panduri și o imagine de epocă a mănăstirii Tismana, anul „1821" și inscripţia în arc de cerc „TUDOR VLADIMIRESCU". Tirajul acestei emisiuni numismatice a fost de 500 de bucăţi.

Fig. 4. **Monedă de aur**
dedicată aniversării a 190 de ani de la Revoluţia din 1821
Sursa: https://www.bnro.ro

La data de 16 aprilie 2021, Banca Națională a României a lansat în circuitul numismatic monede de aur, argint, tombac cuprat și alamă cu tema „200 de ani de la Revoluția din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu". Aversul monedelor prezintă portretul și numele lui Tudor Vladimirescu, inscripția în arc de cerc „ROMÂNIA", valoarea nominală „500 LEI" (monedele din aur), „10 LEI" (monedele din argint), „1 LEU" (monedele din tombac cuprat) sau „50 BANI" (monedele din alamă), anul de emisiune „2021" și stema României. Reversul comun tuturor monedelor redă, în centru, monumentul de la Padeș și anul evenimentului aniversat, „1821", în partea de jos, acvila de pe steagul lui Tudor Vladimirescu și, circular, inscripția „200 DE ANI DE LA REVOLUŢIA CONDUSĂ DE TUDOR VLADIMIRESCU".

Aversul

Reversul

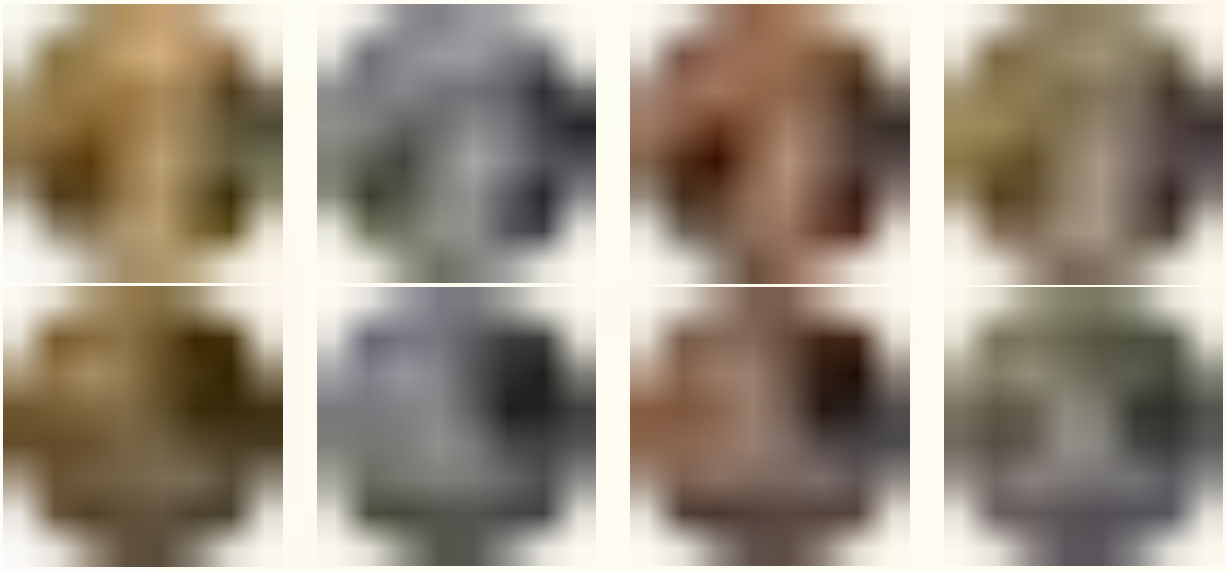

Fig. 5. **Monede dedicate aniversării a „200 de ani de la Revoluția din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu", 16 aprilie 2021**
Sursa: https://www.bnro.ro

BIBLIOGRAFIE

1. Revista *Magazin istoric*, anul IX, Nr. 7 (100), Iulie, 1975
2. http://www.sfatulbatranilor.ro/threads/26189-Tudor-Vladimirescu-ilustrat-in-filatelie
3. http://romaniancoins.org/ro100lei2011_tudor_vladimirescu.html
4. https://matricea.ro/pictura-portret-theodor-aman-primul-pictor-roman-modern/
5. https://www.bnr.ro

Elev caporal **DUMITRU Estera**, clasa a XI-a D
Elev caporal **IORDACHE Adrian**, clasa a XI-a D

...EXISTĂ O NAVĂ CE POARTĂ NUMELE MARELUI PANDUR?

Nava „Tudor Vladimirescu", amiralul flotei fluviale române, cea mai veche ambarcațiune cu zbaturi din lume aflată încă în funcțiune, a fost construită între anii 1851 și 1854 la Șantierul Naval Ganzdanubius din Budapesta, fiind botezată inițial „Croația". Nava a fost comandată de o companie austriacă pentru a transporta mărfuri între Viena și porturile Galați și Brăila.

„Croația" putea să facă față capriciilor Dunării prin construcția inginerească a motorului cu cilindri oscilanți și sistemul de ungere cu fitile, soluția extrem de simplă de lubrifiere asigurând o funcționare sigură, corectă și fără mari uzuri. În momentul lansării, avea tehnologia cea mai modernă, un pas măreț în industria de motoare navale, care a reușit performanța să fie și astăzi în perfectă stare de funcționare.

După Primul Război Mondial, ambarcațiunea „Croația" este cedată Societății de Navigație Fluvială

Nava „Grigore Manu" în portul Galați
Sursa: https://justitiecurata.ro/

Română (N.F.R.), în contul despăgubirilor pentru pierderile suferite în război. I s-au adus modificări importante, a fost reamenajată pentru funcțiunile de navă de pasageri și rebotezată „Sarmizegetusa". În anul 1923, i se schimbă proprietarul și numele în

„Grigore Manu”, navă de pasageri care deservea traseul Drobeta Turnu Severin – Sulina. Pe toată perioada celui de-Al Doilea Război Mondial a fost navă spital, care prelua răniții aduși de la Odessa și îi transporta la Galați.

În anul 1948, a devenit nava „Tudor Vladimirescu”, numele marelui nostru pandur, care s-a păstrat până astăzi. În 1954, pe șantierul naval Orșova, este supusă unei reasamblări, în urma căreia au fost păstrate doar corpul, mașina cu abur, vinciul ancorei și zbaturile. Modernizarea interioară și supra-structura au fost realizate după planurile inginerilor S. Geafer, C. Lita, E. Boshitz. În urma procesului de modernizare, a devenit mult mai spațioasă, a fost dotată cu restaurant, bar și dormitoare.

Era pregătită astfel pentru a începe o altă perioadă de exploatare, fiind destinată turismului și transportului de agrement în cazurile de protocol special, ocazie cu care i-a delectat pe liderii comuniști Nikita Hrușciov și Gheorghe Gheorghiu Dej (1959). Vaporul mai îndeplinise un astfel de rol și în alte perioade, printre pasagerii săi numărându-se regele Ferdinand și regina Maria (1928), mareșalul Alexandru Averescu (1931), regele Carol al II-lea și principele Mihai (1940), mareșalul Ion Antonescu (1943).

În anul 1981, România a celebrat împlinirea a 125 de ani de la înființarea Comisiei Europene Dunărene printr-o serie de timbre cu nave fluviale care au marcat istoria fluviului, printre care se remarcă nava „Tudor Vladimirescu”.

În anul 2000, cea mai veche navă cu zbaturi a suferit o nouă intervenție, în șantierul naval din Galați, acolo unde a fost transformată într-o navă de lux, după un proiect conceput de Institutul de Proiectări Navale Galați.

În prezent, nava „Tudor Vladimirescu” aparţine Navrom, este ancorată în Portul Galaţi și participă ocazional la scurte croaziere și parade, pentru a rememora impresionanta sa valoare istorică, un adevărat tezaur.

Desen realizat de Cîrstea Daria, clasa a IX-a A

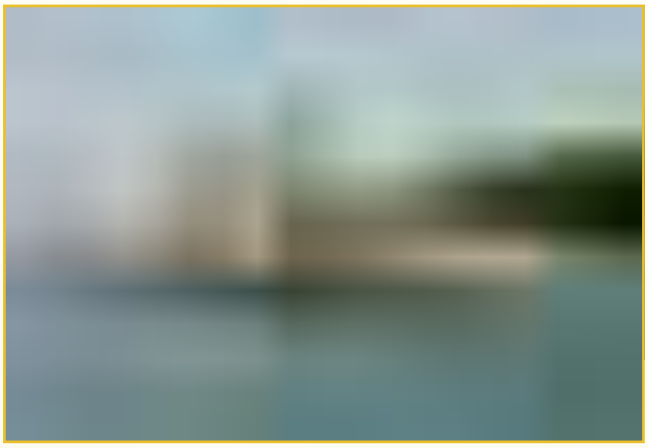

Nava „Tudor Vladimirescu”
Sursa: https://exploremag.ro/

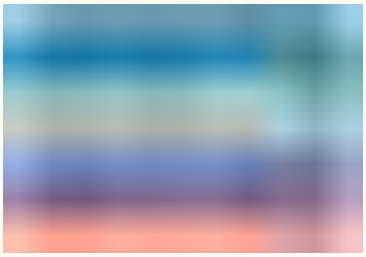

Marcă poștală – Nava „Tudor Vladimirescu”
Sursa: https://archives-maritimes.blogspot.com/

Schițele proiectului de modernizare a navei „Tudor Vladimirescu” (1954)
Sursa: http://www.rhcforum.ro/

BIBLIOGRAFIE

1. http://www.rhcforum.ro/topic/50340-nava-de-pasageri-tudor-vladimirescu/
2. https://www.descopera.ro/istorie/19453186-nava-unicat-tudor-vladimirescu-functioneaza-si-dupa-166-de-ani-a-transportat-regi-si-regine-inclusiv-pe-nikita-hrusciov
3. https://justitiecurata.ro/wp-content/uploads/2017/06/tudor-vladimirescu3.jpg
4. https://www.mediafax.ro/social/povestea-impresionanta-a-navei-tudor-vladimirescu-19506137

Elev caporal **VÎRTOPEANU George**, clasa a XI-a C

LAUREAȚII CONCURSULUI „TUDOR VLADIMIRESCU 200”

Secțiunea: eseu istoric
Premiul I

TUDOR VLADIMIRESCU

Elev **ȘERBAN Vanesa**
Colegiul Național Militar „Alexandru Ioan Cuza”, Constanța
Cordonator: prof. dr. **Adrian ILIE**

Tudor Vladimirescu s-a născut în 1780 în comuna Vladimir, din județul Gorj. A învățat să citească și să scrie de la preotul Pîrvu Ciuhoi, iar la vârsta de 12 ani a plecat la Craiova unde a studiat până la vârsta de 18 ani.

În timpul primei domnii a lui Constantin Ipsilanti, Tudor a fost ridicat la gradul de înalt comisar, iar în cea de-a doua, la funcția de vătaf de plai la Cloșani, funcție deținută între 1806-1811. În 1820 a reușit din nou să obțină vătăfia câmpiei Cloșani[1].

S-a ocupat de comerțul și închirierea moșiei, exportând vite și cereale în Ungaria și Transilvania. De-a lungul vieții sale a fost descris ca un mare autodidact. Nu a mers la școli, dar a devenit unul dintre cei mai întreprinzători negustori din Oltenia, având relații de afaceri în interiorul și exteriorul țării.

Un singur portret al lui Tudor a fost făcut în timpul vieții sale, și acesta este cel de la biserica din Prejna. Dar, din fericire, avem descrierea lui Ștefan Scarlat Dăscălescu despre el: ,,Toți cei care l-au cunoscut, l-au descris ca fiind o persoană mohorâtă, impunătoare”, el fiind un om „slab în vorbire, dar mare în gândire”. De asemenea, Scarlat îl descrie ca având „un limbaj prea liber” care „nu cruță pe nimeni și toată lumea este înșelată”.

Eteria era o societate secretă care voia să scape țara de stăpânirea otomană. L-au ales pe Alexandru Ipsilanti ca lider și i-au ordonat lui Tudor să-l ajute să treacă Dunărea. El a decis să facă ceea ce i s-a spus, nu numai pentru că dorea să scape de stăpânirea otomană, ci și pentru că dorea o revendicare socială, precum egalitatea tuturor în fața legii[2].

Când a făcut proclamația la Tismana, s-a adresat tuturor țăranilor, indiferent de naționalitate, religie sau limbă și a fost îndreptat împotriva tuturor opresorilor.

Această proclamație a fost o adevărată declarație de război. Războiul țăranilor împotriva boierilor, care în viziunea lui Tudor erau toți uzurpatori, tirani și necinstiți.

,,Ei, Talamare! Eu nu sânt făcut nici pentru avere, nici pentru muiere, sânt făcut pentru altceva.”

La 21 martie 1821, Tudor Vladimirescu a intrat în București în fruntea unei armate cu o pâine, simbol al bunăvoinței. La dreapta lui era Dimitrie Macedonski, comandantul armatei, iar la stânga era un preot cu o cruce în mână. După sosirea acestuia din urmă, trupele s-au retras la Cotroceni[3].

În ciuda urii față de boieri, el a continuat să colaboreze cu aceștia, deoarece planul său politic nu putea fi realizat fără aprobarea lor. Speranțele puse în boieri și în Imperiul Țarist au fost spulberate pe rând. În acel moment, țarul dezavuând mișcarea, le-a permis turcilor să reprime revoluția,

În cele două luni de guvernare, Tudor a încercat să rezolve problemele țăranilor și a început să încheie tratate oficiale cu Turcia, întrucât și-a dat seama că Eteria nu mai este susținută de Rusia.

„Avea țesătura unui om grozav, îi lipsea locul și mijloacele”, neputând să pună în practică ceea ce își dorea cu atâta ardoare.

În dimineața zilei de 21 mai, este întâmpinat la ieșirea din cort. Căpitanul Iordache îl acuză că vrea să se vândă turcilor, prezentând drept dovadă câteva scrisori trimise de Tudor[4].

Apoi, a fost trimis la Mitropolia din Târgoviște unde a fost ucis noaptea pe malul iazului, iar corpul său

a fost aruncat într-o fântână lângă Grădina Geartol.

Toate revoluțiile declanșate în prima jumătate a secolului al XIX-lea au avut cauze naționale. Mișcarea lui Tudor se încadrează în acest tipar.

Tudor Vladimirescu este omul fără de care revoluția de la 1821 nu ar fi avut vreo șansă de afirmare, cel fără de care nu am fi putut să ajungem să scăpăm de regimul fanariot. Singurul rezultat notabil al mișcării sale, îl reprezintă înlăturarea regimului fanariot și revenirea la domnitorii pământeni.

Tudor Vladimirescu
Biserica Sf. Nicolae și Spiridon din Cerneți)

[1] G. D. ISCRU, *Revoluția română din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu*, Editura Geto Dacii și Casa de Editură și Librărie „Nicolae Bălcescu” 2017, București, p. 37.
[2] Andrei Otetea, *Tudor Vladimirescu. 1821*, Institutul de Studii Istorice si Social-Politice 1971, București , p.118.
[3] *Ibidem*, p. 260.
[4] *Ibidem*, p. 299.

BIBLIOGRAFIE

1. Iscru, G. D., *Revoluția română din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu*, Editura Geto-Dacii și Casa de Editură și Librărie „Nicolae Bălcescu”, București, 2017.
2. Oţetea, Andrei, *Tudor Vladimirescu.1821*, Institutul de Studii Istorice si Social-Politice, Bucureşti, 1971.
3. Idem, *Tudor Vladimirescu și mișcarea eteristă în Țările Române 1821-1822*, Bucureştii, Institutul de Studii Istorice și Social-Politice, 1975.

ULTIMUL DRUM AL LUI TUDOR VLADIMIRESCU DRUMUL SPRE ETERNITATE

Elev sergent **VARZĂ Cătălin Ioan**
Colegiul Național Militar „Tudor Vladimirescu”, Craiova
Cordonator: prof. **Nori CADEA**

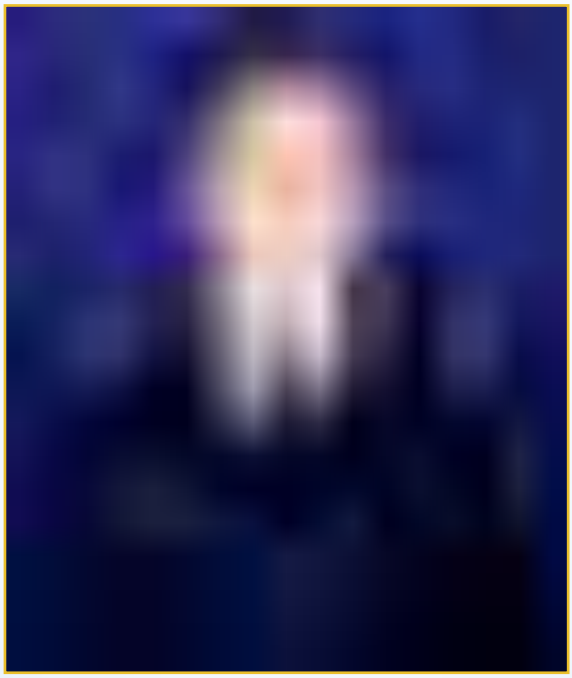

„[...] Cine zace în uitare
În iubitul său pământ,
Fără cruce, fără'o floare,
Fără lacrimi pe mormânt?
Este Tudor, e oșteanul
Ce-nspăimântă pe păgân;
E voinicul, e Olteanul,
Este Tudor, Domn Român,
Plângi, popor nenorocit,
Plângi, căci Tudor a pierit./[...]”

Cântec „Domnul Tudor” de I. Niculescu
Muzica de G. Brătianu[1]

[1] *** *Pagini alese din scriitorii români. Închinare lui Tudor Vladimirescu*, București, Editura Cartea Românească, 1921, p. 61.

Undeva, în pământul Târgoviștei, nu se știe precis unde, își doarme somnul de veci pandurul din Vladimir, cel care și-a asumat destinul de erou, după cum însuși mărturisea într-o discuție cu prietenul său Vasile Moangă, în casele căruia a poposit în seara zilei de 21 ianuarie 1821, după un drum lung de la București la Târgu Jiu. Avertizat de Moangă că fapta lui este prea cutezătoare, Tudor Vladimirescu ar fi replicat: „Știu prietene [...], dar din ceasul în care m-am născut m-am îmbrăcat cu cămașa morții”[2].

Așadar, se poate afirma că, încă de la începutul revoltei, Tudor avea credința sa într-o misiune mesianică, încredințată lui de către națiune: „Aceasta l-a luat cu silnicie, ca să-i fie chivernisitor” în lupta prin care își cere dreptățile cele robite de fanarioți și nu va osteni repetând până la moarte, zărilor și oamenilor, crezul acestui început de veac[3]. În inima, în glasul său, în scrierile sale, cuvintele „țară” și „dreptate”, năvalnice și cotropitoare ca vuietul oceanului, căpătau un sens misterios, tragic, asemeni unui oracol al destinului izvorât din adâncurile firii[4]. Și ce a fost sortit să se întâmple s-a împlinit...

Tudor Vladimirescu și-a găsit sfârșitul la Târgoviște în împrejurări care nu au fost pe deplin elucidate nici până astăzi, iar ultimele zile de libertate le-a petrecut în foișorul casei Goleștilor, de unde a și fost ridicat de trimisul lui Alexandru Ipsilanti, Iordache Olimpiotul.

Vă propun, deci, o incursiune în timp, în tragicul și deopotrivă înălțătorul an 1821. Mai exact, vă propun să parcurgem împreună ultimul drum al lui Tudor Vladimirescu, drumul lui către eternitate.

În noaptea de 20 spre 21 mai 1821, Iordache și Farmache, urmând instrucțiunile lui Ipsilanti și profitând totodată de nemulțumirile unora dintre căpitanii pandurilor – Tudor ordonase executarea unuia dintre ei, Ioniță Urdăreanu ce se dedase la jafuri – au putut cu ușurință să îl ridice pe Tudor în tabăra sa

de la conacul Goleștilor și să-l predea lui Ipsilanti, aflat la Târgoviște[5]. Cioranu, unul dintre pandurii cronicari ai evenimentelor, susținea că la Pitești, în casele lui Iancu Mavrocol, ar fi avut loc un dialog între Tudor Vladimirescu și Iordache Olimpiotul, context în care Tudor ar fi răbufnit: „Și ce vreți de la un om pe care, după vicleniile ce ați urmat, ați întors chiar oștirea lui, de l-au dat în mâinile voastre, voi, oameni fără căpătâi și chiar streini cu totul de această țară? Gândiți-vă singuri voi, printr-aceasta, la ce căpătâi o să ieșiți? Vreți să mă omorâți? Eu nu mă tem de moarte. Eu am înfruntat moartea în mai multe rânduri. Mai înainte de a ridica steagul spre a cere drepturile patriei mele, m-am îmbrăcat cu cămașa morții. Turcii sunt în țară, dar nu sunteți în stare și nu veți fi niciodată a vă bate cu dânșii cu ispravă.[6]”

De la Pitești, a doua zi dimineață avea să ia Teodor din Vladimir drumul cel din urmă al Târgoviștei prin Câmpulung, într-o căruță de poștă, însoțit de alte cinci căruțe cu arnăuți[7]. La intrarea în orașul fortificat unde Alexandru Ipsilanti își instalase tabăra, Tudor și-a făcut apariția călare și cu picioarele legate cu fiare pe sub burta calului[8]. Așa l-a văzut și coana Fusoaica, o boieroaică din familia Fusea, și așa a fost descris de mai mulți martori oculari[9]. Ar fi fost instalat într-una dintre încăperile chiliilor Mitropoliei. Ar fi intrat în biserică și ar fi vorbit cu Alexandru Ipsilanti despre vitejiile voievozilor de la Târgoviște, ar fi povestit despre Radu cel Mare și ar fi urcat în Turnul Clopotniță pentru a vedea Mănăstirea Dealu[10].

Legenda asasinării lui Tudor Vladimirescu cunoaște o serie de variante, credibile în mare parte. Una dintre variante spune că Tudor ar fi fost asasinat, fără judecată, chiar în prima noapte după ce a ajuns la Târgoviște, în incinta Mitropoliei. O altă variantă susține că Tudor a fost condamnat la moarte de un tribunal constituit ad-hoc de Alexandru Ipsilanti și că, după pronunțarea sentinței, ar fi fost lăsat, într-una din zile, să se plimbe „liber” prin oraș, iar în ziua următoare, invitat la „un ospăț” la Mitropolie [...] Pe la mijlocul

[2] G. D. Iscru, *Revoluția română din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu,* București, Casa de Editură „Nicolae Bălcescu”, 2000, p. 90.
[3] Apud Emil Vârtosu, *1821. Date și fapte noi*, București, Editura Cartea Românească, 1932, p. XIII.
[4] *Ibidem.*
[5] S. I. Gîrleanu, *Tudor Vladimirescu. Viața și fapta sa*, București, Editura Enciclopedică Română, 1971, p. 167.
[6] *Ibidem.*
[7] https://www.referatele.com/referate/istorie/online23/
Tudor-Vladimirescu--Tudor-din-Vladimiri--Tactici-la-inceput-de-lupta-in-loc-de-om-imparatesc--ostire.php
[8] *Ibidem.*
[9] Iulia Ghercă, *199 de ani de la uciderea lui Tudor Vladimirescu la Târgoviște*,
https://columnatv.ro/199-de-ani-de-la-uciderea-lui-tudor-vladimirescu-la-targoviste/, accesat pe 10 aprilie 2021.
[10] *Ibidem.*

nopţii, după ce au plecat invitaţii, Vasile Caravia, sub pretextul unei plimbări nocturne, îl va scoate din oraș aproape de „o grădină zisă a lui Ciocârlan și unde va fi decapitat de călăul Nicolas Pargas”[11]. Conform unei alte variante, „ trupul lui sfârtecat cu iataganele de trei eterişti, s-a aruncat într-o groapă neştiută astăzi, din marginea Târgoviştei”[12]. Indiferent care dintre cele trei variante croite de contemporani și de istorici în jurul misterioasei morți a marelui pandur ar fi cea mai apropiată de adevăr, un lucru este cert: sfârșitul eroului nostru a fost unul cumplit și de un real tragism, aspect ce contribuie și mai mult la aureolarea personalității acestuia.

Memoria lui Tudor Vladimirescu la Târgoviște avea să devină, ani mai târziu, una dintre misiunile Smarandei Gheorghiu. În anul 1910, Maica Smara a luat decizia de a ridica la Târgoviște un monument în memoria lui Tudor Vladimirescu și, la aproape un deceniu, pe 20 august 1919, gândul său s-a transformat în faptă, în curtea Mitropoliei din Târgoviște, pe presupusul loc al uciderii lui Tudor, a avut loc slujba de sfințire a crucii Eroului Martir. Ulterior, în 1957, în parcul Libertății, a fost dezvelit bustul monumental al lui Tudor Vladimirescu, creația sculptorului Gheorghe Comand și a arhitectului Iosif Damian (soclul)[13]. În 1936, în curtea Bisericii „Izvorul Tămăduirii” a fost ridicată prima troiță în memoria lui Tudor Vladimirescu, ca mai apoi, în anul 1999, cu sprijinul Primăriei Municipiului Târgoviște, să fie realizată o troiță mult mai impunătoare. Din păcate, în aprilie 2015, din cauza unui incident neprevăzut, petrecut în timpul modernizării intersecției respective, troița a fost deteriorată, ceea ce a dus la necesitatea reconstruirii.

Tudor Vladimirescu, „olteanul nepereche”, este martirul întregului neam românesc, este eroul fără de mormânt. Dar, după cum se știe, marii cutezători nu au mormânt[14]. Ei sălășluiesc în conștiința oamenilor, amintirea ce le-o păstrează poporul este locul lor de veci[15]. Mormântul lui Tudor Vladimirescu este în patriotismul nostru, pentru că el ne-a lăsat o moștenire sacră, o țară eliberată de sub jugul fanariot. „Din gestul magic al jertfirii sale s-a născut România modernă”[16]. Pe mormântul său necunoscut, românii au „semănat” evenimentele ce au urmat în istoria secolului al XIX-lea: Revoluția de la 1848, Unirea Moldovei cu Țara Românească, de la 1859, și dobândirea independenței de stat a României, de la 1877-1878. Prin jertfa sa, el a dechis drumul acestor mari întemeieri de istorie românească.

BIBLIOGRAFIE

1. Constantinescu, N. A., *Revoluția lui Tudor Vladimirescu,* București, Tipografia Niculescu, 1921.
2. Gîrleanu, S. I., *Tudor Vladimirescu. Viața și fapta sa*, București, Editura Enciclopedică Română, 1971.
3. Iscru, G. D., *Revoluția română din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu,* București, Casa de Editură „ Nicolae Bălcescu”, 2000.
4. Sorescu,Marin, *Scrieri,* ediție îngrijită de Tudor Nedelcea, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1993.
5. Tucă, Florian, Cociu, Mircea, *Monumente ale anilor de luptă și jertfă*, București, Editura Militară, 1983.
6. Vârtosu, Emil, *1821. Date și fapte noi*, București, Cartea românească, 1932.
7. *** *Pagini alese din scriitorii români. Închinare lui Tudor Vladimirescu*, București, Editura Cartea Românească, 1921.
8. Gherca, Iulia, *199 de ani de la uciderea lui Tudor Vladimirescu la Târgoviște*, https://columnatv.ro/199-de-ani-de-la-uciderea-lui-tudor-vladimirescu-la-targoviste/, accesat pe 10 aprilie 2021.
9. https://www.referatele.com/referate/istorie/ online23/Tudor-Vladimirescu--Tudor-din-Vladimiri--Tactici-la-inceput-de-lupta-in-loc-de-om-imparatesc--ostire.php

[11] G. D. Iscru, *op. cit*., p. 197.
[12] N. A. Constantinescu, *Revoluția lui Tudor Vladimirescu,* București, Tipografia Niculescu, 1921, p. 76.
[13] Florian Tucă, Mircea Cociu, *Monumente ale anilor de luptă și jertfă*, București, Editura Militară, 1983, p. 173.
[14] S. I. Gîrleanu, *op. cit*, p. 170
[15] *Ibidem*.
[16] Marin Sorescu, *Scrieri,* ediție îngrijită de Tudor Nedelcea, Craiova, Editura Scrisul Românesc, 1993, p. 5.

Secțiunea: Creație literară (poezie)
Premiul I

Elev sergent **MOCANU Miruna-Camelia**
Colegiul Național Militar „Tudor Vladimirescu", Craiova
Cordonator: prof. **Cristina PRETORIAN**

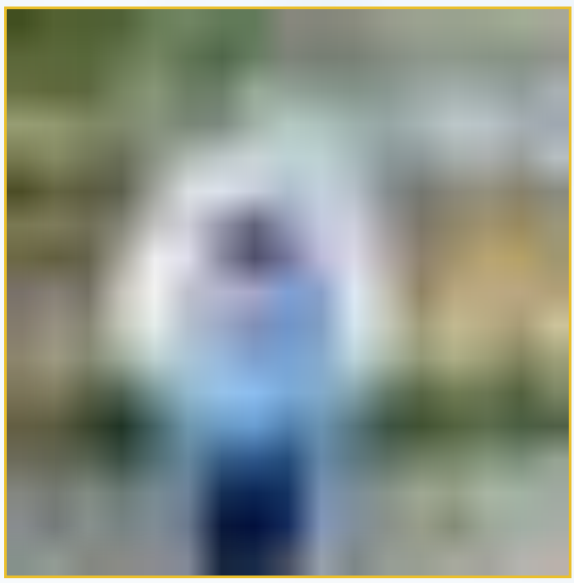

Chemarea norodului la arme

Ridicam ochii din pământ,
Din cer ploua cu sânge,
Bătea din sud un aspru vânt,
Parcă simțeam cum frânge
Și cum risipă-n calea sa slugile mișeliei
În fruntea bravilor panduri,
Tudor al veșniciei.

,,Arde-n priviri dorința de trufie,
În urma gloatei noastre stă țara care plânge,
Urmați-mă să ne scăpăm tot neamul de robie,
Căci suntem bravi români din veacuri și prin sânge!
Să fie revoluție și să renască națiunea,
Sluji-vom numai domn de-al nostru, românesc,
Să crape pământul și să-nghită turcimea
Să fie biruință din trup vladimiresc!
Devină al nostru scop doar biruinţa
Pentru o patrie ce n-a scăpat de chin și de trădare
Și-a cărei ultimă-alinare
A fost numai credința!"

Să cânte tot poporul nost' în glasul armoniei!
Slăvit să fie Tudor, pandurul României!

Secțiunea: Creație plastică
Premiul I

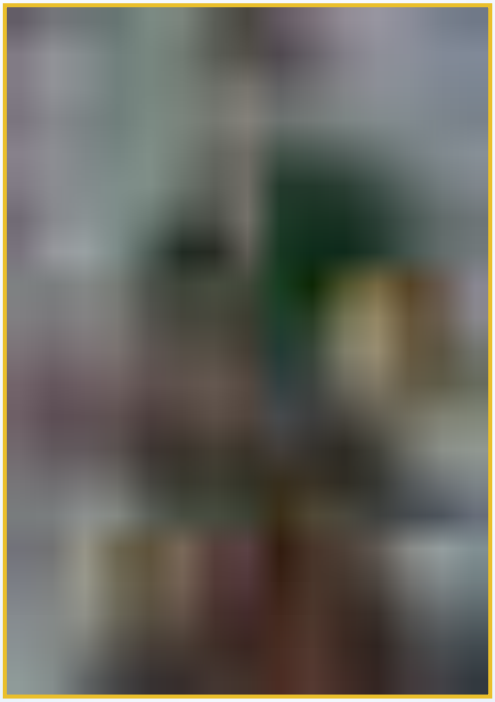

coperta I

Elev fruntaș **IONICĂ Teodora Estera**
Colegiul Național Militar „Tudor Vladimirescu", Craiova
Cordonator: prof. **Monica TĂNASIE**

NUMĂR OMAGIAL
TUDOR VLADIMIRESCU

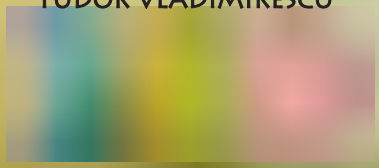

COLEGIUL NAȚIONAL MILITAR
„TUDOR VLADIMIRESCU” CRAIOVA

©2021

ISSN: 2784 – 1138
ISSN-L: 2784 – 1138